

ΘΕΜΑ

Τα όπλα της Ε.Ε.
στον εμπορικό
πόλεμο

Σελ. 10

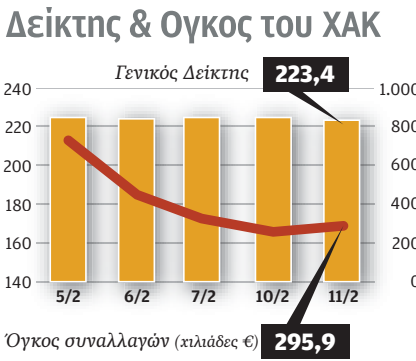

Η ΠΡΟΤΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Διαπραγματεύσεις
με τις ΗΠΑ θέλει να
ξεκινήσει η Κομισιόν

Η ΑΝΗΣΥΧΙΑ

Η επιβολή δασμών 10%
θα μπορούσε να μειώσει
το ΑΕΠ έως 0,9%

Με Nurofen,
ο πονοκέφαλος **δεν
θα χαλάσει
τη στιγμή.**

ΑΦΗΣΤΕ ΤΟΝ ΠΟΝΟ ΣΕ ΕΜΑΣ

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΠΡΟΣΕΚΙΝΤΑ ΤΙΣ ΟΔΗΓΙΕΣ ΧΡΗΣΗΣ.
ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΕ ΤΟΝ ΙΑΤΡΟ Ή ΤΟΝ ΦΑΡΜΑΚΟΠΟΙΟ ΣΑΣ.

ΕΛΛΑΔΑ

Η ναυτιλία εισέφερε 150 δισ. σε 10 χρόνια

Η ΕΛΛΗΝΟΚΤΗΠΗ ποντοπόρος ναυτιλία εισέφερε κατά την τελευταία δεκαετία στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας 150 δισ. ευρώ, ενώ η οικονομική της δραστηριότητα παράγει ετησίως μεταξύ 7% και 8% του ΑΕΠ και δημιουργεί 160.000 θέσεις εργασίας. Οι Έλληνες πλοιοκτήτες υπολογίζεται ότι ετησίως κάνουν επενδύσεις της τάξης του 1,5%. **Σελ. 14**

ΕΠΕΝΔΥΤΕΣ ΠΡΟΣ ΚΟΜΙΣΙΟΝ
ΕΚΚΛΗΣΗ ΓΙΑ ΔΙΑΤΗΡΗΣΗ
ΤΗΣ ΠΡΑΣΙΝΗΣ ΣΥΜΦΩΝΙΑΣ

Σελ. 9

ΜΑΖΙΚΕΣ ΑΓΟΡΕΣ
Η ΕΚΤΟΞΕΥΣΗ ΤΗΣ ΖΗΤΗΣΗΣ
ΕΚΤΙΝΑΞΕ ΤΗΝ ΤΙΜΗ ΧΡΥΣΟΥ

Σελ. 12

Κονδύλια 455 εκατ. απορροφά η Κύπρος

Με τα 77 εκατομμύρια ευρώ που θα ξεκλειδωθούν τον Μάρτιο καλύπτει το 40% από το Ταμείο Ανάκαμψης

Μέχρι τον Μάρτι του 2025 η Κύπρος θα έχει απορροφήσει σχεδόν το 40% των χρημάτων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ποσό που ανέρχεται στα 455 εκατ. ευρώ. Και αυτό,

διότι, η Κύπρος προχώρησε στο 3ο αίτημα εκταμίευσης του Σχεδίου, με το οποίο θα «ξεκλειδωθούν» 77 εκατ. ευρώ. Σωρευτικά, με αυτά τα 77 εκατ. για τα οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη

δώσει «πράσινο φως», η Κύπρος θα έχει καλύψει το 40% του δρόμου που ονομάζεται Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Το ανώτατο ποσό που θα μπορεί να λάβει η Κύπρος μέχρι και

τον Αύγουστο του 2026 είναι 1,02 δισ. ευρώ σε χορηγίες και 200 εκατ. σε δανεισμό. Την Τρίτη, η Κύπρος έλαβε θετική προκαταρκτική αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την 3η

αίτηση εκταμίευσης των χρημάτων της 4ης δόσης, ύψους 77 εκατ. Στο μεταξύ, προχωρούν μεταρρυθμίσεις που έμειναν χρόνια στο ντουλάπι και δίνεται ώθηση στην οικονομία. **Σελ. 3**

ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΡΟΤΑΣΗ

Στο περίμενε η Eurobank για το «ναι» από Κεφαλαιαγορά

Η Eurobank, μετά την απόκτηση του 93,47% της Ελληνικής Τράπεζας, προχώρησε στην υποβολή της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης προς όλους τους μετόχους της Ελληνικής για την απόκτηση μέχρι του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Τράπεζας. Πλέον, η Eurobank περιμένει την έγκριση του εγγράφου της δημόσιας πρότασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς. **Σελ. 4**

ΣΥΖΗΤΗΣΗ ΣΤΗ ΒΟΥΛΗ

Ζητούν χαλάρωση του τραπεζικού ελέγχου για ΠΕΠ

Την ανάγκη αναθεώρησης του πλαισίου στενού ελέγχου στον οποίο υπόκεινται τα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα και οι συγγενείς τους από τα τραπεζικά ιδρύματα, διότι με βάση τον Νόμο θεωρούνται υψηλού κινδύνου πελάτες τους, που είναι δυνατόν να εκθέσουν μία τράπεζα σε αυξημένους κινδύνους, βλέπει ομάδα βουλευτών. Συζήτηση σήμερα στη Βουλή. **Σελ. 7**

ΚΥΠΡΙΑΚΟ **Σελ. 7**

■ **Κλειδώνει για τα μέσα Μαρτίου η άτυπη πενταμερής:** Στη Γενεύη η προσπάθεια του ΟΗΕ.

Οι δασμοί απειλούν την αγροτική παραγωγή των ΗΠΑ

Το ενδεχόμενο νέου εμπορικού πολέμου προκαλεί τρόμο στις μεσοδυτικές πολιτείες των ΗΠΑ, ιδιαίτερα στην Αϊόβα, μια πολιτεία με απέραντα χωράφια καλαμποκιού, αλλά αποθήκευσης σιτηρών και μεγάλες κτηνοτροφικές μονάδες. Το 2024 οι ΗΠΑ πούλησαν αγροτικά προϊόντα 30 δισ. δολ. στο Μεξικό, 29 δισ. στον Καναδά και 26 δισ. στην Κίνα. Ξαφνικά οι αγρότες αντιμετωπίζουν την απειλή αντιποίνων, που κάποιοι φοβούνται ότι θα μπορούσαν να αποδεκατίσουν την αγροτική παραγωγή των ΗΠΑ. **Σελ. 11**

Κερδίζουμε έδαφος στη μάχη κατά διαφθοράς

Εκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας

Βελτιωμένη είναι η εικόνα της Κύπρου ως προς την αντίληψη της διαφθοράς. Σύμφωνα με την έκθεση του δείκτη αντίληψης της διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας (Transparency International) για το 2024, η Κύπρος σημείωσε άνοδο τριών μονάδων. Υπάρχουν ωστόσο ορισμένες εκκρεμότητες, αλλά γίνονται κινήσεις οι οποίες θα θωρακίσουν περαιτέρω τη φήμη του τόπου. **Σελ. 5**

Πρώτο «ναι» για φωτοβολταϊκό πάρκο 200 εκατ.

Σε Λυθροδόττα - Μαθαίτη

Πέρασε το στάδιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης η ανάπτυξη ύψους 200 εκατ. που ετοιμάζει η Cyrus Solar Thermal. Πρόκειται για φωτοβολταϊκό πάρκο ισχύος 180MW και μονάδων αποθήκευσης ενέργειας 40MW, εντός των ορίων των κοινοτήτων Καταλιόντα, Λυθροδόττα και Μαθαίτη. Θα αναπτυχθεί σε έκταση 2.500.000 τ.μ. **Σελ. 4**

ΠΟΛΙΤΙΚΗ **Σελ. 6**

- **Εν μέσω συμπληγμάτων η «ευρωπαϊκή άμυνα»:** Διαφωνίες στην Ε.Ε. φέρνουν σε δύσκολη θέση τη Λευκωσία.
- **Τα θεμέλια της τεχνητής νοημοσύνης στην Ε.Ε.:** Πού βρίσκεται η Κύπρος στον χάρτη των νέων υποδομών.

ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ / ΤΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥ ΣΤΑΥΡΙΝΙΔΗ

Χαμηλή ορατότητα για τις επόμενες κινήσεις ΕΚΤ

Η τελευταία απόφαση νομισματικής πολιτικής της ΕΚΤ περιλάμβανε και μείωση του επιτοκίου κατά 25 μονάδες βάσης στο 2,75% από 3% προηγουμένως. Συγκριτικά με τον προηγούμενο Ιούνιο το επιτόκιο κατάθεσης βρίσκεται 125 μονάδες βάσης χαμηλότερα και αντικατοπτρίζει τις εκτιμήσεις της ΕΚΤ για τον πληθωρισμό, τη δυναμική που αναπτύσσει και την επίδραση των προηγούμενων νομισματικών αποφάσεων. Σύμφωνα με τους οικονομολόγους της ΕΚΤ, ο πληθωρισμός εκτιμάται πως θα προσεγγίσει το 2% και θα παραμείνει σε αυτά τα επίπεδα έως ότου μεταβληθεί το εξωτερικό περιβάλλον. Ο εσωτερικός πληθωρισμός παραμένει ακόμα σε επίπεδα άνω του 4%, αλλά δεν προκύπτει κάποια ανησυχία αφού είναι το αποτέλεσμα μιας αργής αναπροσαρμογής των μισθών για κάλυψη των ανατιμήσεων της προηγούμενης περιόδου.

Το τέλος του 2024 έφερε ένα ασθενές τέταρτο τρίμηνο συγκρινόμενο με το προηγούμενο και έκλεισε με ανάπτυξη κοντά στο 1%, καλύτερα σε σχέση με τα μηδενικά ποσοστά του προηγούμενου χρόνου. Στα θετικά του 2024 η μικρή αύξηση της κατανάλωσης, η οποία όμως δεν συνοδεύτηκε και από την αντίστοιχη βελτίωση στο επενδυτικό κλίμα. Σε σχέση με τις εξαγωγές, εκεί δυστυχώς υπερισχύουν κάποια σοβαρά ανταγωνιστικά ελλείμματα που προς το παρόν δεν επιτρέπουν μεγάλη αισιοδοξία, εκτός και αν ανατραπούν άρδην τα δεδομένα σε σχέση με το ουκρανικό ζήτημα.

Για τη συνέχεια, οι εκτιμήσεις κάνουν λόγο για ασθενή ανάπτυξη, έστω και αν η ανεργία παραμένει σε ιστορικά χαμηλά, παρόλο που το επόμενο διάστημα θα αναμένουμε κάποιες αναφλέξεις. Η πολυπόθητη ανάκαμψη, αν και δεν προβλέπεται, αξίζει να σημειωθεί πως αρκετοί παράγοντες που συνηγορούν στην περαιτέρω βελτίωση της κατανάλωσης είναι εκεί και το επόμενο διάστημα θα γίνουν πιο ορατοί. Σε αυτούς περιλαμβάνονται η αυξημένα ημερομίσθια, τα χαμηλότερα επιτόκια και η μεγέθυνση των καταθετικών λογαριασμών. Πολλές ελπίδες εναποτίθενται και στην αποκλιμάκωση των επιτοκίων, η οποία καθώς εμβραθύνει θα αφήνει περισσότερο χώρο για επενδύσεις από επιχειρήσεις και νοικοκυριά.

Στον τραπεζικό τομέα, παρόλο που προσφέρει χαμηλότερα επιτόκια σε σχέση με ένα χρόνο πριν, τα κρι

τήρια δανεισμού παραμένουν αυστηρά. Έχει υπολογιστεί ότι λόγω της αποκλιμάκωσης, οι επιχειρήσεις επωφελούνται μείωση στα νέα δάνεια ύψους 1%, ενώ τα νοικοκυριά 0,5%, αν και τα υφιστάμενα δάνεια παραμένουν ψηλά τιμολογημένα. Με αυτά τα δεδομένα υπόψη, δεν θα πρέπει να μας ξενίζει που η πιστωτική επέκταση βρίσκεται στο 50% προηγούμενων ετών και κυμαίνεται κάτω από το 2%. Η συνέχεια επιφυλάσσει βελτίωση των πιστωτικών συνθηκών κυρίως στο κομμάτι της στεγαστικής πίστης και λιγότερο στα επιχειρηματικά δάνεια.

Ο πληθωρισμός Ιανουαρίου καταγράφηκε στο 2,5% και προβλέπεται πως θα προσεγγίσει τον μεσοπρόθεσμο στόχο του 2%, αν και με κάποια καθυστέρηση σε σχέση με προηγούμενες εκτιμήσεις. Στο μεταξύ, δεν θα πρέπει να αποκλειστούν και κάποιες ακραίες τιμές ως αποτέλεσμα αναταράξεων στο εξωτερικό περιβάλλον. Για το υπόλοιπο του έτους η νομισματική πολιτική εισέρχεται σε μια δύσκολη περίοδο, αφού από τη μια καλείται να διατηρήσει την ισορροπημένη στάση στην αποκλιμάκωση των επιτοκίων και από την άλλη να αποφύγει ενέργειες που θα προκαλούσαν αποπληθωρισμό «στέλνοντας» τον πληθωρισμό κάτω από το 2%. Η ορατότητα όσον αφορά τις επόμενες νομισματικές κινήσεις κυμαίνεται από πολύ χαμηλή έως μηδενική. Ο τρόπος που θα λειτουργήσει το επόμενο διάστημα το συμβούλιο νομισματικής πολιτικής μπορεί να περιγραφεί με τη λαϊκή έκφραση «βλέποντας και κάνοντας».

Έχεις κάρτα της Ελληνικής Τράπεζας;
Έχεις **cashback!**

KATEBAΣE ΤΟ ΤΩΡΑ

 HELLENIC BANK

Γόρδιος δεσμός το καθεστώς του καλλιτέχνη

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Αντίθετες είναι οι περισσότερες ενώσεις –όλων των τύπων– καλλιτεχνών με το νομοσχέδιο για το καθεστώς του καλλιτέχνη, το οποίο αναμένεται να οδηγηθεί προς συζήτηση στη Βουλή των Αντιπροσώπων, ανεξαρτήτως των αντιρροήσεων που εξέφρασαν τις προηγούμενες ημέρες οι καλλιτέχνες. Ο κόσμος των δημιουργών γνωστοποίησε την αντίθεσή του με δημόσιες ανακοινώσεις. Η πρώτη ανακοίνωση ήλθε το Σάββατο 8 Φεβρουαρίου από τον Σύνδεσμο Εικαστικών Καλλιτεχνών και Θεωρητικών Τέχνης- φυτώριο, την οποία συνυπογράφουν και οι: Επιμελητήριο Καλών Τεχνών Κύπρου - Ε.ΚΑ.ΤΕ., Κύπριοι Χαρακτες - Cypriot Printmakers, Ένωση Γραφιστών & Εικονογράφων Κύπρου - Cyprus Association of Graphic Designers and Illustrators, Ένωση Σκηνοθετών Κύπρου - Directors Guild of Cyprus, Cyprus Animation Association, Νέα Κίνηση Χορευτών και Χορογράφων Κύπρου, Στέγη Χορού Λεμεσού - Dance House Limassol, Κυπριακό Κέντρο Σκηνογράφων Αρχιτεκτόνων και Τεχνικών Θεάτρου (CYCSTAT) και το Κέντρο Συνθετών Κύπρου - Centre of Cypriot Composers. Η δεύτερη ανακοίνωση έγινε από την Κλαδική Καλλιτεχνών Θεάτρου ΣΗΔΗΚΕΚ ΠΕΟ την Τρίτη 11 Φεβρουαρίου. Δηλαδή, μία ουδόλως ευκαταφρόνητη μερίδα ανθρώπων του πολιτισμού της χώρας, όλων των κλάδων τίθεται απέναντι από τον «Περί της Θεσπίσης Μητρώου Καλλιτεχνών και Καλλιτεχνικής Χορηγίας Νόμο του 2025.

Οι έως τώρα ανακοινώσεις αναφέρουν πως το προς συζήτηση νομοσχέδιο δεν τους καλύπτει, δεν αναγνωρίζει τις ανάγκες των καλλιτεχνών, είναι χτισμένο σε λανθασμένη φιλοσοφική βάση, χωρίς να αναγνωρίζει τις πραγματικές συνθήκες εργασίας, και ως εκ τούτου είναι αδύνατο να πάει προς συζήτηση στη Βουλή και μάλιστα δεν μπορεί να γίνει αποδεκτό ούτε ως βάση συζητήσεων.

Από την πλευρά του το υφυπουργείο Πολιτισμού σε δική του ανακοίνωση αναφέρει πως ό,τι πήγε στη Βουλή συμπεριλαμβάνει τις εισηγήσεις των οργανωμένων φορέων, οι οποίες λήφθηκαν υπόψη στις πρόνοιες του νομοσχεδίου, με την ανακοίνωση του Φυτωρίου βέβαια να αναφέρει πως δεν πραγματοποιήθηκαν επαρκείς δημόσιες διαβουλεύσεις.

Πάντως, το υφυπουργείο δηλώνει έτοιμο να λύσει τον γόρδιο δεσμό... που όπως φαίνεται δημιουργείται ή συνεχίζει να υπάρχει, με τη διοργάνωση εξειδικευμένων συναντήσεων και ημερίδων μεταξύ της Υπηρεσίας Κοινωνικών Ασφαλίσεων και των οργανωμένων φορέων των καλλιτεχνών σε εύθετο χρόνο και διαβεβαιώνει ότι είναι ανοικτό σε διάλογο με όλους τους ενδιαφερόμενους προς όφελος και μόνον του επαγγέλματος του καλλιτέχνη στον τόπο μας. Δηλαδή, αν καταλαβαίνω σωστά, όλα συνεχίζουν να συζητούνται, έστω και αν έχει καταταθεί στη Βουλή το νομοσχέδιο.

Αυτό που εγώ δεν έχω καταλάβει είναι, το τελικό κείμενο που πήγε στη Βουλή είχε ή δεν είχε τις εισηγήσεις των φορέων, αν είχε κάποιες, σε τι έκταση, ποια ενημέρωση είχαν οι φορείς; Τώρα που έχει καταταθεί στη Βουλή των Αντιπροσώπων μπορεί να αλλάξει το νομοσχέδιο από πλευράς του υφυπουργείου; Οι αλλαγές δύνανται να γίνουν μέσω τροπολογιών κατά την ψήφιση του νομοσχεδίου μέσω των βουλευτών; Μπορούν να έχουν λόγο οι πολιτιστικοί φορείς ή θα πρέπει να βρουν βουλευτούς για να προωθήσουν τις θέσεις τους;

Με λίγα λόγια έχει ενδιαφέρον να δούμε πώς θα εξελιχθεί το ζήτημα, και ποιες πολιτικές δυνάμεις θα βάλουν πλάτη και πώς θα προχωρήσουν οι διαβουλεύσεις μεταξύ των φορέων και του υφυπουργείου Πολιτισμού. Σίγουρα η νομική εξασφάλιση των καλλιτεχνών είναι αναγκαία, μήπως και τελικά το χρονολογούμενο και χρονίζον πλέον ζήτημα του καθεστώτος του καλλιτέχνη βρει λύση, προς όφελος των δημιουργών, όλων των τομέων του πολιτισμού.

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑΡΙΟ

Του ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗ

Η ιδέα της εθνικής κυριαρχίας αντιστέκεται στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα

«**Αν επιθυμούμε** να αποτρέψουμε τη Δεξιά από το να επικρατήσει στην Ευρώπη πρέπει να της πάρουμε από τα χέρια τα ζητήματα στα οποία έχει δικίο και τα οποία εργαλειοποιεί για να προωθήσει εκείνα στα οποία έχει άδικο», είπε η Σώτη Τριανταφύλλου στην ομιλία της στη Γιορτή των Γραμμάτων.

τυρεί από τη μία πλευρά το χαμηλό επίπεδο της ευρωπαϊκής διπλωματίας στη διαχρονία και τις ασθενείς μας αντιστάσεις στην προπαγάνδα του ρωσικού καθεστώτος στη συγχρόνια».

Μία δεύτερη απειλή, όπως είπε η κα Τριανταφύλλου μία δεύτερη απειλή είναι η Τουρκία, που συνδέεται τόσο με τη Ρωσία όσο και με το διεθνές Ισλάμ. «Η Τουρκία προκαλεί την Ε.Ε. και φυσικά ιδιαίτερα την Ελλάδα τόσο μέσω της ρητορικής της όσο και της πρακτικής, και διαθέτει αρκετή στρατιωτική ισχύ, συμμάχους και θράσος», τονίζοντας πως δεν πρέπει να υποτιμάμε τον μουσουλμανικό αντιδυτισμό και τον τουρκικό εθνικισμό, λέγοντας χαρακτηριστικά πως αυτό είναι κάτι που έχουμε κάνει στο παρελθόν: «παρά τις διακρύψεις περί ορθολογισμού είμαστε προσκολλημένοι σε μαγική σκέψη και ευσεβείς πόθους. Προσπαθώντας να λείανουμε τις αντιθέσεις και να απορρίψουμε ένοπλες αντιπαραθέσεις και εφαρμόζοντας πολιτική κατευνασμού οδηγούμαστε σε εθελοτυφλία, σε εξωραϊσμό των σχέσεων μεταξύ Ε.Ε. και Τουρκίας».

Σύμφωνα με την κα Τριανταφύλλου η ευρωπαϊκή πολιτική θα πρέπει να εξετάσει και τις σχέσεις της με το διεθνές Ισλάμ, λέγοντας: «είτε ενεργεί στις χώρες της Ανατολής και της Μέσης Ανατολής, είτε στο εσωτερικό της Ε.Ε., πρέπει να αναγνωριστεί ως εισδυτικός, διαβρωτικός και διαλυτικός παράγοντας» και πως η Ε.Ε. οφείλει να θωρακιστεί, λέγοντας πως η υποδοχή ανειδίκευτων μεταναστών προσφέρει σε ορισμένους τομείς της οικονομίας και σε ορισμένες δραστηριότητες που έχουν παραμεληθεί, γεωργία, οικοδομή, φροντίδα ηλικιωμένων κ.ά. τονίζοντας πως η νομική και πολιτιστική ακεραιότητα της Ευρώπης απειλείται από ανεξέλεγκτες αρίξεις,

Η Ευρώπη δεν έχει καταφέρει ακόμα να αντιμετωπίσει τις προκλήσεις που τίθενται ενώπιόν της από εξωτερικούς παράγοντες, ώστε να διασφαλίσει τα συμφέροντά της.

τις οποίες οργανώνουν και εκμεταλλεύονται εξωτερικοί εχθρικοί παράγοντες. Κατά την κα Τριανταφύλλου για αντιμετώπιση των παραπάνω υπάρχει ανάγκη «του πολιτικού πλουραλισμού και της μονοπολιτισμικότητας», δηλαδή κοινωνίες με ένα και μοναδικό νομικό και αξιακό σύστημα», κάτι που όπως είπε η κα Τριανταφύλλου δεν το αντιλαμβάνονται όλες οι πολιτικές δυνάμεις στην Ευρώπη. Κατά την κα Τριανταφύλλου «η μετανάστευση αποκαλύπτει έλλειμμα ενδοευρωπαϊκής αλληλεγγύης, έλλειμμα ενότητας».

Το όραμα των ελίτ

Αυτοί οι τέσσερις ανταγωνιστές της Ευρώπης, Κίνα, Ρωσία, Τουρκία και διεθνές Ισλάμ, σύμφωνα με την κα Τριανταφύλλου θέτουν πρόβλημα ασφάλειας στην Ευρώπη, το οποίο για να αντιμετωπιστεί πρέπει η Ευρώπη να οικοδομήσει δομές ευρωπαϊκής άμυνας: «Συνειδητοποιώντας ότι με την Τουρκία, με τη Ρωσία, με το Ισλάμ δεν έχουμε το ίδιο λογισμικό ότι δεν υπάρχει οικουμενική λογική», σημειώνοντας πως «όσο επιμένουμε να ερμηνεύουμε τον κόσμο και να κάνουμε προβλέψεις με δυτικά μάτια και να κρίνουμε τους λαούς με την ευρωπαϊκή λογική θα σφάλλουμε ξανά και ξανά». Η κα Τριανταφύλλου είπε

πως ο εχθρός βρίσκεται μέσα μας. «Ως προς τη δημιουργία της Ε.Ε., οι λαοί ακολούθησαν ένα όραμα των ελίτ χωρίς να καταλαβαίνουν καλά-καλά τι θα μπορούσε να σημαίνει η υπέρβαση του έθνους-κράτους και χωρίς να γίνει σοβαρή προσπάθεια εκ μέρους των ηγεσιών προκειμένου να συγκροτηθεί ευρωπαϊκή υπερεθνική και διεθνική ταυτότητα», με την ιστορική αφήγηση, την Παιδεία γενικά, να έχει παραμείνει εθνοκεντρική, «η γνώση παρέμεινε εθνοκεντρική, όπως και το περιεχόμενο των ΜΜΕ. Έτσι, ο εθνικισμός, δεξιός και αριστερός –η ιδέα της εθνικής κυριαρχίας– αντιστέκεται στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα». Όσο για την άνοδο της ακροδεξιάς ρητορικής στην Ευρώπη η κα Τριανταφύλλου έκανε λόγο αυτή έχει ευνοηθεί από την εξω-ευρωπαϊκή μετανάστευση, τις ογκώδεις εισαγωγές προϊόντων και τα καώδη εμπορικά ελλείμματα, λέγοντας: «Αν επιθυμούμε να αποτρέψουμε τη Δεξιά από το να επικρατήσει στην Ευρώπη πρέπει να της πάρουμε από τα χέρια τα ζητήματα στα οποία έχει δικίο και τα οποία εργαλειοποιεί για να προωθήσει εκείνα στα οποία έχει άδικο», σημειώνοντας πως τα προβλήματα με αυτή που χαρακτηρίζεται άκρα δεξιά, είναι δύο, διατρεί σχέσεις με αλλόκοτα άτομα. και ομάδες του περιθωρίου (συναιμοσιολόγους, ρατσιστές, ψεκασμένους, θρησκοόληπτους και καθώς έχει έμφωνη ιδέα με την ξενιλσία τις διαφεύγουν άλλα θεμελιώδη ζητήματα τα οποία ούτε ξέρει, ούτε μπορεί να διαχειριστεί».

Κλείνοντας η κα Τριανταφύλλου είπε πως η ευρωπαϊκή δημοκρατία απαιτεί σημαντικές διαρθρωτικές καινοτομίες, αλλά δεν θα πρέπει να αμφισβητείται το σύστημα των φιλελεύθερης δημοκρατίας: «Ουσιαστικά πυροβολούμε τα πόδια μας όταν στρεφόμεστε εναντίον της ευρωπαϊκής δημοκρατίας, επειδή δεν μας κάνει όλα μας τα κατίρια ή επειδή έχει ελαττώματα». Η κυριότερη πρόκληση, είπε η κα Τριανταφύλλου, ότι δεν πιστεύουμε στον ευρωπαϊκό πολιτισμό και στην ευρωπαϊκή δημοκρατία. «Στην πραγματικότητα δεν πιστεύουμε στον εαυτό μας», είπε κλείνοντας «αν η Ευρώπη καταρρεύσει θα φταίει η αδιαφορία καθενός από εμάς».

Η Γιορτή των Γραμμάτων

Στη Γιορτή των Γραμμάτων της 30ής Ιανουαρίου παρευρέθηκαν, μεταξύ άλλων, ο πρόεδρος, η αντιπρόεδρος και μέλη του Συμβουλίου και της Συγκλήτου του Πανεπιστημίου Κύπρου, ο πρόεδρος και οι αντιπρόεδμοι, βουλευτές και εκπρόσωποι κομμάτων, ακαδημαϊκοί, φοιτητές και φοιτήτριες. Το Πανεπιστήμιο Κύπρου τιμεί τη Γιορτή των Γραμμάτων από την έναρξη της λειτουργίας του, τον Σεπτέμβριο του 1992, καλώντας κάθε χρόνο ανθρώπους των Επιστημών, των Γραμμάτων και των Τεχνών.

ΣΥΜΒΑΙΝΟΥΝ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Επιμέλεια: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ

47ο Φεστιβάλ Δράμας στην Κύπρο

Το Διεθνές Φεστιβάλ Ταινιών Μικρού Μήκους Δράμας ταξιδεύει για άλλη μια φορά στην Κύπρο από τις 17 έως τις 19 Φεβρουαρίου με προβολές βραβευμένων ταινιών του, προσφέροντας στους σινεφίλ την ευκαιρία να απολαύσουν αξιόλογες ταινίες μικρού μήκους. Την ευθύνη της διοργάνωσης έχουν το Τμήμα Σύγχρονου Πολιτισμού του Υφυπουργείου Πολιτισμού, το Θέατρο Ριάλτο και το Φεστιβάλ Δράμας σε συνεργασία με τον Όμιλο Φίλων Κινηματογράφου Λευκωσίας, τη Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών Πάφου και την Κινηματογραφική Λέσχη Λεμεσού. Όπως κάθε χρόνο, εκπρόσωποι του Φεστιβάλ Δράμας και σκηνοθέτες έρχονται, στη διάρκεια του τριημέρου που το Φεστιβάλ ταξιδεύει στο νησί μας, και παρευρίσκονται στις προβολές σε όλες τις πόλεις για συζήτηση με το κοινό. Οι φετινοί φιλοξενούμενοι είναι η Ευάννα Βενάρδου από το Γραφείο Τύπου του Φεστιβάλ και οι σκηνοθέτες Ήμελλος Φοίβος (ταινία Wings) και Άλκι Παπασταθόπουλος (ταινία Honeymoon). **Οι προβολές** θα γίνουν σε Λευκωσία στον Κινηματογράφο Πάνθεον (17-18/2), Λεμεσό στο Θέατρο Ριάλτο (18-19/2) και Πάφο στη Στέγη Γραμμάτων & Τεχνών (18-19/2). Ελεύθερη είσοδος.

Berlinale selection 2025

Το «Berlinale Selection 2025» είναι η έκτη έκδοση της σειράς προβολών που διοργανώνει το Ινστιτούτο Γκαίτε Κύπρου, η οποία παρουσιάζει σύγχρονο γερμανικό κινηματογράφο στην Κύπρο. Το φετινό πρόγραμμα περιλαμβάνει έξι γερμανικές ταινίες οι οποίες προβλήθηκαν στην Berlinale του 2024 και του 2023. Οι ταινίες

Το έργο «Το Αγόρι των Ουίνσλοου» σε σκηνοθεσία Ανδρέα Αραούζου είναι εμπνευσμένο από πραγματικά δικαστικά γεγονότα στην Αγγλία. Ανεβαίνει επί σκηνής από το Σατιρικό Θέατρο και την Alpha Square.

θα αγγλικούς υπότιτλους τον Φεβρουάριο του 2025: στις 5 Φεβρουαρίου στο Ριάλτο στη Λεμεσό, και από τις 13 μέχρι 16 Φεβρουαρίου 2025 στο Πάνθεον στη Λευκωσία. Την εκδήλωση στήριζει ο Όμιλος Φίλων Κινηματογράφου. Η σειρά ταινιών παρουσιάζει μια επιλογή από διάφορα τμήματα της Berlinale του 2023 και του 2024 (Διαγωνιστικό τμήμα, Encounters, Berlinale Special, Perspektive Deutsches Kino, Generation 14plus, Forum), σε μια προσπάθεια συμπερίληψης επικαιρών και σημαντικών θεμάτων. Το φετινό πρόγραμμα περιλαμβάνει μια κωμωδία και λογοτεχνική μεταφορά, κοινωνικές ταινίες καθώς και ντοκυμαντέρ. Η κάθε ταινία μας ταξιδεύει σε διαφορετικές εποχές, πολιτισμούς, πόλεις,

χώρες ή ακόμη και ηπείρους, παρουσιάζοντας διαφορετικές προοπτικές, ιστορίες και εμπειρίες. **Πληροφορίες** τηλέφωνο 22674606 | www.goethe.de/kypros/BerlinaleSelection η. Ελεύθερη είσοδος.

«Το Αγόρι των Ουίνσλοου»

Το έργο «Το Αγόρι των Ουίνσλοου» είναι εμπνευσμένο από πραγματικά δικαστικά γεγονότα στην Αγγλία, και αφορά στις απεγνωσμένες προσπάθειες ενός πατέρα να «καθαρίσει» το όνομα του γιου του, όταν το αγόρι αποβάλλεται από το Βασιλικό Ναυτικό Κολέγιο, για υποτιθέμενη

Υπό την μαγκέτα της Κύπριας μασέστρου Κυριακής Κουντουρή, η συναυλία «Κυπροφωνία 3» θα προσφέρει στο κοινό ένα εξαιρετό δείγμα από τη μουσική δημιουργία του νησιού αναδεικνύοντας τέσσερα έργα διακεκριμένων Κυπρίων συνθετών.

Το θέατρο Ριάλτο παρουσιάζει τον διεθνούς φήμης Κύπριο πιανίστα Μαρτίνο Τίριμο σε ένα ρεπ-σπάλ με σημαντικά έργα από το κλασικό ρεπερτόριο.

σταντίνος Γεωργίου. **Σατιρικό** Θέατρο, Κεντρική Σκηνή, Λευκωσία. Τακτικές παραστάσεις κάθε Σάββατο, ώρα 8:00 μ.μ. και Κυριακή, ώρα 6:30 μ.μ. Περιοδεία τον Μάρτιο σε Λάρνακα, Λεμεσό και Πάφο. Πληροφορίες | Κρατήσεις: 22312940, 22421609, satiriko.tameio@cytanet.com.cy | www.alphasquare.com.cy

Κυπροφωνία 3

Υπό την μαγκέτα της Κύπριας μασέστρου Κυριακής Κουντουρή, η συναυλία «Κυπροφωνία 3» θα προσφέρει στο κοινό ένα εξαιρετό δείγμα από τη μουσική δημιουργία του νησιού αναδεικνύοντας τέσσερα έργα διακεκριμένων Κυπρίων

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Ιδιοκτησία

«Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΚΔΟΣΗ ΚΥΠΡΟΥ ΛΤΔ»

Εκδίδεται σε συνεργασία και μετά από άδεια της εταιρείας ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ Α.Ε.

Διευθύνων Σύμβουλος: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΛΟΤΤΙΑΔΗΣ • Σύμβουλος Εκδόσης: ΑΛΚΗΣ ΑΝΔΡΕΟΥ
Διευθύντρια: ΜΑΡΙΝΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΔΟΥ • Υπεύθυνος Υλης: ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΚΟΥΡΟΥΠΑΚΗΣ • Υπεύθυνος Αιτιέ: ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΔΑΜΙΑΝΟΥ

Νικόλαου Σαρπόλου 2, 2401 Έγκωμη, Λευκωσία, Κύπρος
e-mail: info@kathimerini.com.cy Τηλ.: 22472500 Fax: Σύνταξη +357 22472540

Fax: Διαφημιστικό Τμήμα - Μικρές Αγγελίες +357 22472550

Διευθυντές: ΑΛΕΞΗΣ ΠΑΠΑΚΕΛΛΑΣ • Διευθυνση συντάξεως: ΚΩΣΤΗΣ ΦΛΩΟΥΤΗΣ - ΝΑΤΗΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΠΑΓΟΡΕΥΕΤΑΙ η αναδημοσίευση, αναπαραγωγή, διασκευή ή απόδοση του περιεχομένου της εφημερίδας με οποιονδήποτε τρόπο, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του εκδότη.

Μέχρι τον Μάρτη 455 εκατ. στην Κύπρο

Επιτάχυνε τη διαδικασία απορρόφησης των κονδυλίων του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας

Του ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ

Μέχρι τον Μάρτη του 2025 η Κύπρος θα έχει απορροφήσει σχεδόν το 40% των χρημάτων του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, ποσό που ανέρχεται στα 455 εκατομμύρια ευρώ. Και αυτό, διότι, η Κύπρος προχώρησε στο 3ο αίτημα εκταμίευσης του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, με το οποίο θα «ξεκλειδωθούν» 77 εκατομμύρια ευρώ. Σωρευτικά, με αυτά τα 77 εκατ. ευρώ για τα οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει ήδη δώσει «πράσινο φως», η Κύπρος θα έχει ανέβει το 40% των «σκαλιών» από το «ταξίδι» που ονομάζεται Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (RRF). Υπενθυμίζεται πως, το ανώτατο ποσό που θα μπορεί να λάβει η Κύπρος μέχρι και τον Αυγούστο του 2026 που έχει περιθώριο για να καταβάλει το τελευταίο αίτημα εκταμίευσης χρημάτων, είναι 1,02 δισεκατομμύρια

Προχωρούν μεταρρυθμίσεις που έμειναν χρόνια στο ντουλάπι και δίνεται ώθηση στην οικονομία.

ευρώ σε χορηγίες και 200 εκατομμύρια ευρώ σε δανεισμό. Την Τρίτη, η Κύπρος έλαβε θετική προκαταρκτική αξιολόγηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την 3η αίτηση εκταμίευσης των χρημάτων της 4ης δόσης που αποτελείτο από 16 ορόσημα. Σημειώνεται ότι, η Κύπρος στην 2η εκταμίευση των χρημάτων τον Σεπτέμβριο του 2024 είχε κάνει αίτημα για την 2η και 3η δόση μαζί. Εκεί, δυστυχώς, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε δώσει θετική προκαταρκτική αξιολόγηση για τα 37 από τα 38 ορόσημα της 2ης και 3ης δόσης, και έτσι η Κύπρος δεν έλαβε όλο το ποσό των 152 εκατ. ευρώ που θα μπορούσε να λάβει. Πλέον, έχει περιθώριο δύο μηνών, όπως υπέδειξε απαντώντας σε σχετική ερώτηση κοινοτικός αξιωματούχος στην «Κ», για να εκπλη-

Πάει να απορροφήσει το 40% των χρημάτων του Ταμείου Ανάκαμψης η Κύπρος μετά την ολοκλήρωση και του 3ου αιτήματος για την αποδέσμευση της 4ης δόσης.

ρώσει εκείνο το ορόσημο και να της «ξεκλειδωθούν» άλλα 43 εκατ. ευρώ. Το ορόσημο αυτό έχει σχέση με νομοθεσία που αφορά την αντιμετώπιση του Επιθετικού Φορολογικού Σχεδιασμού και πρέπει να περάσει από τη Βουλή των Αντιπροσώπων. Η Επιτροπή έχει ενεργοποιήσει τη διαδικασία «αναστολής πληρωμών», όπως προβλέπεται στο άρθρο 24 του κανονισμού, παρέχοντας στην Κύπρο αυτό τον πρόσθετο χρόνο για την εκπλήρωση του οροσήμου. Με την ολοκλήρωση αυτού του οροσήμου το ποσό που θα έχει «ξεκλειδώσει» η Κύπρος από το Ταμείο θα ανέρχεται στα 500 εκατ. ευρώ. Επιστρέφοντας στα χαρακτηριστικά του 3ου αιτήματος εκταμίευσης για την οποία έλαβε «πράσινο φως» η Κύπρος την Τρίτη 11 Φεβρουαρίου από την Ευ-

ρωπαϊκή Επιτροπή, τα 77 εκατ. ευρώ αντιστοιχούν ποσοστιαία στο 6% των χρημάτων του συνόλου του Σχεδίου, ενώ αν θέλουμε να είμαστε «απόλυτοι» με τους αριθμούς, τα 455 εκατ. ευρώ που θα «ξεκλειδωθούν» στην Κύπρο τον ερχόμενο Μάρτη, αντιστοιχούν στο 37% του συνόλου των χρημάτων του Σχεδίου (1,02 δισ. χορηγιών και 200 εκατ. δανείων). Σημειώνεται πως για αυτά τα 16 ορόσημα που η Κύπρος προχώρησε επιτυχώς, εξετάστηκαν από την Επιτροπή όπως σχολίασε κοινοτικός αξιωματούχος, 450 έγγραφα. Από τα 16 ορόσημα και στόχους που αφορούσε το 3ο αίτημα εκταμίευσης, ένα ορόσημο ήταν για την υγεία, τρία για την πράσινη μετάβαση (για καθαρότερη ενέργεια και μείωση ρύπων, ελευθεροποίηση της αγοράς ενέργειας,

διαχείριση υδάτων), οκτώ για ανταγωνιστική οικονομία (διαφοροποίηση της οικονομίας, ανταγωνιστικότητα επιχειρήσεων, εκσυγχρονισμό δημόσιων φορέων, δημοσιονομική και χρηματοοικονομική σταθερότητα), τρία για ψηφιακό μετασχηματισμό (συνδεσιμότητα και ηλεκτρονική διακυβέρνηση) και τέλος, ένα για απασχόληση, κοινωνική προστασία και εκπαίδευση (τηλεργασία). Μόλις ολοκληρωθεί η πληρωμή αυτή, θα αντιστοιχούν στο 28% των οροσήμεν και των στόχων του Σχεδίου που εκπληρώθηκαν. **Εστάλη και το 4ο αίτημα** Πέραν των 455 εκατ. ευρώ που θα έρθουν στην Κύπρο από το Ταμείο μέχρι τον Μάρτη και πέραν των επιπρόσθετων 43 εκατ. ευρώ που μπορεί να της έρθουν

μέχρι και τον Απρίλη - Μάη που πρέπει να περάσει την επίμαχη νομοθεσία για τον Επιθετικό Φορολογικό Σχεδιασμό, η Κύπρος κατέβαλε και επισήμως τον Δεκέμβριο του 2024 το 4ο αίτημα εκταμίευσης για την 5η δόση του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας. Όπως υπέδειξε σχετικά κοινοτικός αξιωματούχος, η Κύπρος επρόκειτο να στείλει γι' αυτό το αίτημα 28 ορόσημα μεταρρυθμίσεων και επενδύσεων, αλλά κατέβαλε τα 25 και αναμένονται άλλα 3 τα οποία είναι σε διαδικασία για να περάσουν - ολοκληρωθούν και ακολούθως, να σταλούν. **Ζεσταίνεται... και το 5ο** Η Κύπρος φαίνεται να έχει πάρει «ζεστά» το ζήτημα του Σχεδίου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, για μεταρρυθμίσεις

που έμειναν για χρόνια στο ντουλάπι και δίνοντας σαφή ώθηση στην οικονομία. Αυτή τη χρονική στιγμή, όπως πληροφορείται σχετικά η «Κ», η Κύπρος ναι μεν ασχολείται με τα 3 ορόσημα του 4ου αιτήματος που απομένουν, εντούτοις τρέχει παράλληλα και η διαδικασία για το 5ο αίτημα εκταμίευσης της 6ης δόσης, που καλώς εκδόντων των πραγμάτων θα γίνει τον Ιούνιο του 2025. Με το 5ο αίτημα η Κύπρος θα έχει φτάσει στα «μισά» σε επίπεδο αιτημάτων εκταμίευσης χρημάτων, αλλά πιθανώς αν όλα έχουν πάει καλά, να έχει λάβει παραπάνω από τα μισά χρήματα που δικαιούται από το Ταμείο.

Επιτάχυναν «για τα καλά» Προχωρούν οι μεταρρυθμίσεις και οι επενδύσεις του Σχεδίου και από ό,τι φαίνεται επιταχύνεται η προσπάθεια για την απορρόφηση των κονδυλίων από όλες τις χώρες και όχι μόνο από την Κύπρο. Ωστόσο, υπάρχει αρκετή προσπάθεια και από Κύπρο, καθώς τον Σεπτέμβριο είχε ολοκληρώσει μόνο το 5% των οροσήμεν και στόχων από τη μακρά λίστα μεταρρυθμίσεων που έχει το χρηματοδοτικό εργαλείο που δημιουργήθηκε στο πλαίσιο του Next Generation EU. Σταθμός σε αυτή την επιτάχυνση ήταν, όπως υπέδειξε σχετικά κοινοτικός αξιωματούχος στην «Κ», η αναθεώρηση και ευελίξη στην αξιολόγηση των Σχεδίων βάσει απόφασης Φεβρουαρίου 2023 για ορόσημα που δεν επηρεάζουν τη φιλοσοφία του Σχεδίου, ώστε να μην «κολλάνε» σε ορόσημα που χρειάζονται περισσότερο χρόνο, ή που κρήζουν αναθεώρησης. Ο δρόμος για να λάβει όλα τα χρήματα από το Ταμείο είναι μεγάλος και αβέβαιο στην παρούσα φάση εάν καταφέρει να τα λάβει όλα, παρά το ομολογούμενo καλό «μομέντουμ» που έχει τώρα. Στην περίπτωση της Κύπρου, από τα 136 ορόσημα τα 61 αφορούν μεταρρυθμίσεις και τα 75 επενδύσεις, από τα οποία το 45% είναι αφιερωμένα στην πράσινη ανάπτυξη και το 24,6% στην ψηφιακή. Είναι κοντά στον ευρωπαϊκό στόχο, εξάλλου, για 42% στην πράσινη ανάπτυξη και 26% στην ψηφιακή.

ΕΝΔΥΝΑΜΩΝΟΝΤΑΣ ΤΙΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ ΣΤΗΝ ΕΥΡΩΠΗ

Το NextGenerationEU μας κάνει πιο δυνατούς.

Μαζί, διασφαλίζουμε ότι οι ευρωπαϊκές εταιρείες ευημερούν και δημιουργούν θέσεις εργασίας. Με το NextGenerationEU στηρίζουμε την καινοτομία και την επέκταση των μικρών επιχειρήσεων.

Μάθε περισσότερα:

Πρώτο «ναι» για την ανάπτυξη των 200 εκατ.

Φωτοβολταϊκό πάρκο σε Λυθροδόντα-Μαθιάτν – Δεν επηρεάζεται η περιοχή Natura 2000

Της **ΔΗΡΩΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ**

Πέρασε το στάδιο της προκαταρκτικής αξιολόγησης και δεν θα χρειαστεί μελέτη ειδικής οικολογικής αξιολόγησης η ανάπτυξη ύψους €200 εκατ. που ετοιμάζει η εταιρεία Cyrus Solar Thermal. Πρόκειται για ανέγερση φωτοβολταϊκού πάρκου ισχύος 180MW και μονάδων αποθήκευσης ενέργειας ισχύος 40MW, εντός των διοικητικών ορίων των κοινοτήτων Καταλιόντα, Λυθροδόντα και Μαθιάτν της επαρχίας Λευκωσίας, το οποίο θα αναπτυχθεί σε μια έκταση 2.500.000 τ.μ. γης. Σύμφωνα με γνωμάτευση του τομέα προστασίας της φύσης και βιοποικιλότητας, η ανάπτυξη δεν επηρεάζει την περιοχή Natura 2000. Πιο συγκεκριμένα, όπως αναφέρει η σχετική γνωμάτευση του αρμοδίου τμήματος, κατά την εξέταση της αίτησης για την ανέγερση του φωτοβολταϊκού πάρκου διαπιστώθηκε ότι οι υποδομές του προτεινόμενου έργου απέχουν 500 μέτρα από τα όρια του Τόπου Κοινοτικής Σημασίας (ΤΚΣ) «Ποταμός Γιαλιάς» του Ευρωπαϊκού Δικτύου Natura 2000. Σύμφωνα με τη διαδικασία, το επόμενο βήμα είναι όπως τεθεί στο μικροσκόπιο της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων και η περαιτέρω περιβαλλοντική αξιολόγηση του έργου που διεξήγαγε ανεξάρτητος μελετητής. Όπως πληροφορούμαστε, αυτό προγραμματίζεται για το τέλος του Φεβρουαρίου/αρχές Μαρτίου. Με την έγκριση της Επιτροπής θα ακολουθήσει και η έκδοση των πολεοδομικών αδειών για την ανάπτυξη.

Τι περιλαμβάνει

Το έργο θα αποτελείται από 264.712 φωτοβολταϊκά πλαίσια, μεταλλικές βάσεις στύριξης φωτοβολταϊκών συστημάτων, 480 μετατροπείς δικτύου, σύστημα αποθήκευσης ενέργειας με μπαταρίες δυναμικότητας 80MWh, ηλεκτρολογικό εξοπλισμό, δωμάτιο μετρήτων της ΑΗΚ, γραφείο/αποθήκη και περιφράξη περιμετρικά των τεμαχίων.

Σύμφωνα με τις προδιαγραφές της επένδυσης, στην περιοχή του Λυθροδόντα θα κατασκευαστούν 15 χώροι στάθμευσης (13 θέσεις + 2 θέσεις για ΑμεΑ), 8 χώροι στάθμευσης επισκεπτών, χώροι συστημάτων αποθήκευσης ενέργειας, καθώς και εφεδρική γεννήτρια σταθμού για έκτακτες ανάγκες. Εντός των διοικητικών ορίων του Λυθροδόντα προνοείται ακόμα η κατασκευή κτηρίου διοικητικού συμβουλίου, κεντρικού ελέγχου και διακερίσις, πυρασφάλειας με ντεπόζιτο και αντλία νερού και υπαίθριος υποσταθμός ο οποίος θα περιλαμβάνει καλώδια, πυλώνες κ.α.

Η Μελέτη Εκτίμησης Επιπτώσεων στο Περιβάλλον επισημαίνει ότι εντός του περιφραγμένου χώρου του παραγωγικού έργου ενέργειας, θα κατασκευαστεί εσωτερικό οδικό δίκτυο που θα αποτελείται από δρόμους διπλής κατεύθυνσης πλάτους 6,00μ. αλλά και από δρόμους μονής κατεύθυνσης πλάτους 4,00μ. Επίσης, θα εγκατασταθούν

Τίθεται άμεσα ενώπιον της Επιτροπής Εκτίμησης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων η περιβαλλοντική μελέτη του έργου.

πυλώνες φωτισμού στους χώρους που θα υπάρχουν κτηριακές εγκαταστάσεις.

Για τη σύνδεση του φωτοβολταϊκού πάρκου με το εθνικό ηλεκτρικό δίκτυο προβλέπεται κατασκευή αποκλειστικού δικτύου μεταφοράς τύπου «express», δηλαδή δίκτυο όπου δεν συνδέεται άλλος παραγωγός ή καταναλωτής. Το δίκτυο θα καταλήγει σε υποσταθμό της ΑΗΚ που θα κατασκευαστεί εντός των τεμαχίων.

Οι σχεδιαστές του έργου έχουν ήδη αποταθεί και διαβουλεύονται με τον

Πρόκειται για φωτοβολταϊκό πάρκο ισχύος 180MW και μονάδων αποθήκευσης ενέργειας ισχύος 40MW, εντός των διοικητικών ορίων των κοινοτήτων Καταλιόντα, Λυθροδόντα και Μαθιάτν.

Διαχειριστή του Εθνικού Δικτύου για έκδοση των όρων σύνδεσης.

Σκοπός του έργου είναι η παραγωγή και εμπορία ηλεκτρικής ενέργειας και, επομένως, η συμβολή τους στην αύξηση του ποσοστού χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Κύπρο και παράλληλα στη μείωση του ποσοστού χρήσης συμβατικών καυσίμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας. Σύμφωνα με τους μελετητές του έργου, η λειτουργία του θα συντελέσει στην προστασία του περιβάλλοντος με τη μείωση της παραγωγής διοξειδίου του

άνθρακα και την απεξάρτηση της χώρας από τα συμβατικά καύσιμα. Το συνολικό εμβαδόν των τεμαχίων, μέρος των οποίων εμπίπτουν σε κρατική γη, είναι περίπου 3.372.941 τ.μ. Οι εγκαταστάσεις του έργου θα καλύπτουν έκταση περίπου 73% της συνολικής έκτασης των υπό μελέτη τεμαχίων. Το σύστημα παραγωγής αναμένεται να είναι πλήρως αυτοματοποιημένο και να ελέγχεται από αυτόματο κεντρικό σύστημα.

Αναστρέψιμες οι επιπτώσεις
Δεν αναμένεται να επηρεαστούν τα

είδη *Mauremys rivulata*, και *Natrix natrix cypriaca*, τα οποία εντοπίζονται εντός του ποταμού Γιαλιά στον ΤΚΣ, σημειώνει η έκθεση προελέγχου. Όπως σημειώνεται, η κατασκευή του φωτοβολταϊκού πάρκου θα πραγματοποιηθεί σταδιακά και αναμένεται να ολοκληρωθεί σε διάστημα δύο ετών.

Αναφορικά με τις πιθανές επιπτώσεις από την ενδεχόμενη όχληση της πανίδας και πτηνοπανίδας της περιοχής, λόγω της πρόκλησης θορύβου και σκόνης, η μελέτη επισημαίνει ότι είναι αναστρέψιμες. Επιπλέον, υπογραμμίζεται

στη σχετική γνωμάτευση ότι αν και είναι πιθανόν η εκκέρσωση βλάστησης και η αλλαγή χρήσης γης να προκαλέσουν απώλεια και κατακερματισμό οικοτόπων και ενδιαιτημάτων των ειδών της περιοχής, δεδομένου ότι η φυσική βλάστηση θα διατηρηθεί σε τμήματα των τεμαχίων του προτεινόμενου έργου, τα είδη θα μπορούν να τα χρησιμοποιούν για κάλυψη των αναγκών. Ειδικότερα γίνεται λόγος για τη φωλεοποίηση, τροφοληψία, διασπορά και ανάπαυση, σε συνδυασμό με τη βλάστηση και τα ενδιαιτήματα που εντοπίζονται στα τεμάχια της ευρύτερης περιοχής, συνεπώς δεν αναμένεται να επηρεαστούν σημαντικά οι πληθυσμοί τους.

Την ίδια ώρα δεν αναμένεται να επηρεαστούν σημαντικά οι πληθυσμοί χειρότερων που εντοπίζονται στην περιοχή, καθώς δεν πρόκειται να πραγματοποιηθούν επεμβάσεις εντός του γειτονικού ΤΚΣ. Όπως τονίζεται, σε περίπτωση που χρησιμοποιούσαν τμήματα των τεμαχίων της προτεινόμενης ανάπτυξης για τροφοληψία, θα καλύψουν τις ανάγκες τους χρησιμοποιώντας τις περιοχές που θα παραμείνουν ανεπηρεαστες αλλά και γειτονικά τεμάχια τα οποία διαθέτουν παρόμοια βλάστηση και ενδιαιτήματα.

Στη μελέτη εκτίμησης επιπτώσεων στο περιβάλλον για το έργο σημειώνεται ότι η λειτουργία του φωτοβολταϊκού πάρκου αναμένεται να επιφέρει θετικές επιπτώσεις στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, συμβάλλοντας σημαντικά στη μείωση χρήσης συμβατικών καυσίμων και στις εκπομπές αερίων θερμοκηπίου. Τονίζεται ότι η ορθολογική διαχείριση των εν λόγω έργων και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου προγράμματος παρακολούθησης της λειτουργίας του, θα περιορίσει σημαντικά την πιθανότητα αρνητικών επιπτώσεων στο περιβάλλον, όπως παρουσία στερεών αποβλήτων στον χώρο, δυσλειτουργία του συστήματος παραγωγής ενέργειας, αλόγιστη χρήση νερού κατά την καθαριότητα του κ.λπ.

Αναμένει το «ναι» της Κεφαλαιαγοράς η Eurobank

Υπέβαλε το έγγραφο της δημόσιας πρότασης για την απόκτηση του 100% της Ελληνικής από όλους τους μετόχους

Του **ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΡΟΥΓΚΑΛΑ**

Η Eurobank μετά την απόκτηση του 93,47% της Ελληνικής Τράπεζας προχώρησε στην υποβολή της υποχρεωτικής δημόσιας πρότασης προς όλους τους μετόχους της Ελληνικής Τράπεζας για την απόκτηση μέχρι του 100% του μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας.

Πλέον, αν και δεν αναμένονται εκπλήξεις, η Eurobank περιμένει την έγκριση του εγγράφου της δημόσιας

Με την ολοκλήρωση της δημόσιας πρότασης, θα μπορεί να εξασκήσει το δικαίωμα εξαγοράς, το λεγόμενο «squeeze out».

πρότασης της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς της Κύπρου για να ξεκινήσει η διαδικασία εξαγοράς των μετοχών προς το υπόλοιπο των μετόχων, δηλαδή του 6,53%. Η διαδικασία της δημόσιας πρότασης μπορεί να λάβει από 1 - 2 εβδομάδες, έως 2 μήνες, ωστόσο αν κρινουμε από την πρώτη δημόσια πρόταση που έγινε το καλοκαίρι, που ήταν διαρκείας

Τη Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου και Τρίτη 11 Φεβρουαρίου η Eurobank έδωσε 426 εκατ. ευρώ στη Δήμητρα Επενδυτική, 66 εκατ. ευρώ στη Logicom και 256 εκατ. ευρώ στην ETYK. Σύνολο 748 εκατ. ευρώ.

ενός μόλις μηνός, η διάρκεια αυτής πιθανόν να μην ξεπεράσει τις 2 - 3 εβδομάδες.

Ασχετως αποτελέσματος, για το ποιος μέτοχος θα «πατήσει το κουμπί», η Eurobank κατέχει ήδη ποσοστό μεγαλύτερο του 90% του εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου και των δικαιωμάτων ψήφου της Ελληνικής Τράπεζας. Έτσι,

με την ολοκλήρωση της δημόσιας πρότασης, θα μπορεί να εξασκήσει το δικαίωμα εξαγοράς, το λεγόμενο «squeeze out» σύμφωνα με το άρθρο 36 του Νόμου, το οποίο της παρέχει το δικαίωμα να απαιτήσει τη μεταβίβαση όλων των υπόλοιπων μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας σε τιμή ίση και ίδιας μορφής όπως και το προσφερόμενο αντάλλαγμα

της δημόσιας πρότασης. Η τιμή για την απόκτηση των μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας είναι 4,84 ευρώ ανά μετοχή και θα καταβληθεί σε μετρητά σε όλους τους μετόχους που θα αποδεχθούν τη δημόσια πρόταση. Αξίζει να σημειωθεί πως, μετά την ολοκλήρωση της δημόσιας πρότασης, η Eurobank θα προχωρήσει ακολούθως

στις απαραίτητες ενέργειες για τη διαγραφή των μετοχών της Ελληνικής Τράπεζας από το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου.

Cash 748 εκατ. ευρώ

Τη Δευτέρα 10 Φεβρουαρίου και Τρίτη 11 Φεβρουαρίου η Eurobank έδωσε 426 εκατ. ευρώ στη Δήμητρα Επενδυ-

τική, 66,5 εκατ. ευρώ στη Logicom και 257 εκατ. ευρώ στην ETYK. Σύνολο 750 εκατ. ευρώ. Πριν από τη συναλλαγή, η Eurobank κατείχε άμεσα 231.014.806 μετοχές, που αντιπροσώπευαν το 55,96% του συνολικού εκδοθέντος μετοχικού κεφαλαίου της Ελληνικής Τράπεζας. Μετά τη Συναλλαγή κατέχει 385.847.001 μετοχές, δηλαδή το 93,47% της Τράπεζας.

Σύμφωνα με την Ελληνική Τράπεζα, «η επένδυση του Ομίλου Eurobank αποτελεί ψήφο εμπιστοσύνης στην κυριακή οικονομία, ενισχύει τη σταθερότητα του τραπεζικού τομέα της χώρας, προάγει την ανάπτυξη και την καινοτομία, και υπογραμμίζει την ελκυστικότητα της κυπριακής αγοράς μέσω της συμμετοχής διεθνών επενδυτών».

Πρόκειται –σύμφωνα με την Ελληνική– για μια κίνηση στρατηγικής σημασίας, που θα αναδείξει το νέο σχήμα ως τη μεγαλύτερη τράπεζα στην Κύπρο. «Μια νέα εποχή ξεκινά για την Τράπεζα. Η πρόσβαση σε τεχνολογία και βέλτιστες πρακτικές, ως μέλος ενός μεγάλου περιφερειακού χρηματοοικονομικού Ομίλου, θα αναβαθμίσουν την ποιότητα της εξυπηρέτησης και θα ενισχύσουν τις πελατειακές σχέσεις και την ψηφιακή ανθεκτικότητα», καταλήγει η Ελληνική.

Τι ζητάει η νέα γενιά εργαζομένων από τους εργοδότες

Οι τεχνολογικές και περιβαλλοντικές αλλαγές, η γεωπολιτική αβεβαιότητα και η έλλειψη ταλέντου αναδιαμορφώνουν το μέλλον της απασχόλησης, με την παγκόσμια αγορά εργασίας να βρίσκεται σε ένα κρίσιμο σημείο καμπής. Αξιοποιώντας και τα συμπεράσματα του πρόσφατου 55ου Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ στο Νταβός, όπου περισσότεροι από 3.000 ηγέτες του επιχειρηματικού κόσμου και 60 αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων συζητήσαν τις προκλήσεις, ευκαιρίες και νέες δεξιότητες που απαιτούνται για το μέλλον της απασχόλησης, ο όμιλος ManpowerGroup κατέγραψε μια σειρά από σημαντικές τάσεις που διαμορφώνουν το 2025.

Για παράδειγμα, η Generation Z (γεννημένοι μεταξύ 1997-2012) έχει εισέλθει ή πρόκειται να εισέλθει στην αγορά εργασίας σε μια περίοδο ραγδαίων αλλα-

Οι παλιοί δίνουν προτεραιότητα στη σταθερότητα, ενώ η Generation Z θεωρεί πιο σημαντική τη διαφορετικότητα και συμπερίληψη.

γών, χωρίς να έχει γνώση του πώς λειτουργούσαν οι επιχειρήσεις στο παρελθόν. Εκτός από τις επαγγελματικές και οικονομικές προκλήσεις, οι εργαζόμενοι της Gen Z αντιμετωπίζουν μεγαλύτερα ζητήματα ψυχικής υγείας και επικοινωνιακών δεξιοτήτων σε σύγκριση με τις προηγούμενες γενιές. Παρ' όλα αυτά καταφέρνουν να αντιμετωγίζονται. Έτσι είναι πιο πιθανό να συμφωνήσουν ότι ο τρέχων εργοδότης τους προσφέρει επαρκείς ευκαιρίες για προαγωγή (63%),

χρήσιμα τεχνολογικά εργαλεία (80%) και δυνατότητες απόκτησης νέων δεξιοτήτων (76%). Αλλά και οι εργοδότες αισθάνονται βεβαιότητα (76%) ότι οι εργαζόμενοι της Gen Z διαθέτουν τις δεξιότητες και την εμπειρία για να αποδώσουν επιτυχώς στους υπάρχοντες ρόλους τους. Ωστόσο, οι εργαζόμενοι της Gen Z είναι πιο πιθανό να δηλώσουν ότι θα αποχωρήσουν οικειοθελώς (47%) ή ακούσια (34%) από την τρέχουσα θέση τους μέσα στους επόμενους έξι μήνες.

Όσο για τους Millennials (γεννημένοι μεταξύ 1981-1996), οι περισσότεροι (60%) κατέχουν διοικητικές θέσεις με τουλάχιστον έναν άμεσο υφιστάμενο. Συνήθως βρίσκονται στο μέσο πολλών επιπέδων ιεραρχίας και πρέπει να διατηρούν θετικές σχέσεις τόσο με τους ανωτέρους όσο και με τους υφιστάμενους τους. Στην προσωπική τους ζωή

οι Millennial managers βρίσκονται επίσης «πιεσμένοι», καθώς φροντίζουν τα παιδιά τους και ταυτόχρονα ηλικιωμένους συγγενείς, ενώ προσπαθούν να δώσουν προτεραιότητα και στη δική τους ευεξία. Όταν ρωτήθηκαν τι αναζητούν από έναν εργοδότη, οι Millennial managers ανέφεραν ότι η ευημερία, η ηθική ηγεσία και η διαφάνεια είναι οι σημαντικότεροι παράγοντες. Αντίθετα, οι παλαιότερες γενιές δίνουν προτεραιότητα στην οικονομική σταθερότητα, ενώ η Generation Z θεωρεί πιο σημαντική τη διαφορετικότητα και συμπερίληψη όταν επιλέγει εργοδότη. Οι Millennial managers είναι πιο πιθανό να δηλώσουν ότι βιώνουν μέτριο ή υψηλό καθημερινό εργασιακό άγχος (53%), ενώ σχεδόν το ένα τρίτο (27%) αναφέρει ότι είναι πιθανό να αποχωρήσει από τον τρέχοντα ρόλο του μέσα στους επόμενους έξι μήνες.

Από το 2020 η εργασία άλλαξε ριζικά, με περισσότερη τηλεργασία και ευέλικτα μοντέλα. Εργοδότες και εργαζόμενοι συνεχίζουν να προσαρμόζονται σε αυτή τη νέα πραγματικότητα. Η αλλαγή του εργασιακού περιβάλλοντος καθορίζεται από την αυξανόμενη πίεση για παραγωγικότητα, την ανάγκη για δημιουργικότητα και την αναβάθμιση του ρόλου των εργαζομένων πρώτης γραμμής. Το άγχος και οι νέες απαιτήσεις που φέρνει η τεχνική νοημοσύνη απαιτούν καλύτερη υποστήριξη από τους εργοδότες, ενώ τα υβριδικά μοντέλα εργασίας προωθούν την καινοτομία και την κοινωνική διασύνδεση. Οι νέοι τρόποι εργασίας διαμορφώνονται από την ταχύτητα υιοθέτηση της τεχνικής νοημοσύνης, την ανάγκη για ανθεκτικότητα σταδιοδρομίας, την αυξανόμενη σημασία της κυβερνοασφάλειας και τη θεσμοθετημένη καινοτομία.

Οι εργαζόμενοι της Gen Z (γεννημένοι μεταξύ 1997-2012) είναι πιο πιθανό να δηλώσουν ότι θα αποχωρήσουν οικειοθελώς (47%) ή ακούσια (34%) από την τρέχουσα θέση τους μέσα στους επόμενους έξι μήνες.

Τέλος, στην εποχή της βιομηχανίας 4.0 οι επιχειρήσεις αντιμετωπίζουν κρίσιμες ελλείψεις ταλέντου σε παγκόσμιο επίπεδο, παράλληλα με γεωπολιτικές αστάθειες και προκλήσεις βιωσιμότητας και περιβάλλοντος.

Βήματα προόδου στον δρόμο για καταπολέμηση της διαφθοράς

Η Κύπρος σημείωσε 3 μονάδες άνοδο στον Δείκτη Αντίληψης Διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας

Της ΔΩΡΙΤΑΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΥ

Καλύτερη παρουσιάζεται η εικόνα της Κύπρου ως προς την αντίληψη της διαφθοράς, σύμφωνα με την έκθεση του δείκτη αντίληψης της διαφθοράς (CPI) της Διεθνούς Διαφάνειας (Transparency International) για το 2024. Όπως καταγράφεται στη σχετική έκθεση, η Κύπρος βελτίωσε για δεύτερη συνεχόμενη χρονιά της θέση της στο Δείκτη συγκεντρώνοντας 56 μονάδες από τα 100. Σε σχέση με το 2023 η Κύπρος ανέβηκε κατά 3 μονάδες στην κατάταξη και ανήλθε στην 46η θέση από τις 180 χώρες που συμμετέχουν στον Δείκτη. Το 2023 η θέση της Κύπρου στον δείκτη αντίληψης της διαφθοράς είχε βελτιωθεί κατά 1 μονάδα (53%) και βρισκόταν στην 49η θέση της κατάταξης. Όπως επισημαίνει η Διεθνής Διαφάνεια, το 2012 η Κύπρος συγκεντρώνει την καλύτερη επίδοση καθώς έλαβε βαθμολογία 66 από το 100. Στον αντίποδα, το 2022 η Κύπρος σημείωσε τη χειρότερη της επίδοση με βαθμολογία 52 από τα 100. Στην ίδια κατηγορία με την Κύπρο και στα ίδια επίπεδα του δείκτη διαφθοράς, είναι χώρες όπως η Τσεχία, η Γρενάδα και η Ισπανία. Ωστόσο,

Η ύσταση της ΕΜΕΚ και της ΕΕΑ, μέσα στο 2025, αναμένεται να ενδυναμώσει τον έλεγχο των εταιρειών που προσφέρουν εξειδικευμένες υπηρεσίες μειώνοντας τους κινδύνους και θωρακίζοντας τη φήμη της Κύπρου.

είμαστε λιγότερο διεφθαρμένοι από την Ιταλία, Πολωνία, Ελλάδα, Σλοβακία, Κροατία, Μάλτα, Ρουμανία, Βουλγαρία και Ουγγαρία.

Το γεγονός αυτό αποτελεί μια θετική ένδειξη αναφορικά με τα επίπεδα διαφθοράς στη χώρα μας, ωστόσο θα εξακολουθούν να υπάρχουν ανοικτά ζητήματα τα οποία κρατάνε πίσω την Κύπρο στα θέματα καταπολέμησης της διαφθοράς.

Οι εκκρεμότητες της Κύπρου

Ανοικτά παραμένουν τα ζητήματα της δημιουργίας της ενιαίας εποπτικής αρχής (ΕΕΑ) και η σύσταση της Εθνικής Μονάδας Εφαρμογής Κυρώσεων (ΕΜΕΚ) που αναμένεται να δημιουργήσουν ένα πλέγμα ασφαλείας σε ζητήματα που αφορούν τη διαφθορά. Η ΕΕΑ, σύμφωνα με τον προγραμματισμό της κυβέρνησης αναμένεται να συσταθεί το καλοκαίρι. Από την άλλη, η ΕΜΕΚ η οποία θα συσταθεί μέσα στο 2025 αναμένεται να ενδυναμώσει το πλαίσιο της εφαρμογής των κυρώσεων μειώνοντας τους κινδύνους και θωρακίζοντας ταυτόχρονα τη φήμη της Κύπρου. Αξίζει να σημειώσουμε ότι και οι δύο εποπτικές αρχές αποτελούν πεδίο συζήτησης από ξένους αξιωματούχους, οι οποίοι τονίζουν ότι θα πρέπει να συσταθούν άμεσα προκειμένου να ελεγχονται οι εταιρείες που προσφέρουν εξειδικευμένες υπηρεσίες.

Τα συμπεράσματα

Αυτό που αποτυπώνεται στην έκθεση είναι ότι πάνω από τα δύο τρίτα των χωρών σημείωσαν

βαθμολογία κάτω από 50/100 στον τελευταίο Δείκτη Αντίληψης της Διαφθοράς της Διεθνούς Διαφάνειας, που δημοσιεύθηκε.

Ο παγκόσμιος μέσος όρος έχει κολλήσει στο 43, ενώ ακόμη και χώρες με παραδοσιακά υψηλές επιδόσεις, όπως η Σουηδία (81) και η Νορβηγία (80), κατέγραψαν τη χαμηλότερη βαθμολογία τους.

Ένα άλλο συμπέρασμα που βγαίνει είναι οι κακές επιδόσεις των περισσότερων ευρωπαϊκών χωρών, οι οποίες βρίσκονται κοντά στη βάση ή και κάτω από αυτήν. Ο Δείκτης Αντίληψης Δια-

φθοράς είναι ένας δείκτης που βαθμολογεί και κατατάσσει τις χώρες βάσει των αντιλήψεων για τα επίπεδα διαφθοράς στον δημόσιο τομέα, όπως αυτά αξιολογούνται από ειδικούς και στελέχη επιχειρήσεων.

Cyprus Integrity Forum (CIF)

Τα αποτελέσματα αποτελούν ένδειξη της αποτελεσματικότητας των μέτρων κατά της διαφθοράς που έχουν ληφθεί, τονίζει το CIF που αποτελεί τον ηγετικό μη κυβερνητικό ορ-

γανισμό κατά της διαφθοράς στην Κύπρο. Όπως σημειώνει το CIF, η βελτιωμένη θέση που έλαβε φέτος η Κύπρος καταδεικνύει ότι παρατηρείται αυξημένη ευαισθητοποίηση του κοινού σε ζητήματα διαφάνειας. Την ίδια ώρα το CIF προειδοποιεί ότι τα αποτελέσματα δεν σπκνώνουν οποιονδήποτε εφουσακισμό, καθώς όλοι οι εμπλεκόμενοι φορείς οφείλουν να παραμείνουν προσλωμένοι στον αγώνα κατά της διαφθοράς, προωθώντας την ηθική και τη διαφάνεια σε όλες τις πτυχές της κοινωνίας και της επιχειρηματικότητας, ώστε σταδιακά να ανεβάσουν την Κύπρο στη θέση που της αξίζει.

Ως ηγετικός μη κυβερνητικός οργανισμός κατά της διαφθοράς στην Κύπρο, θα συνεχίσουμε να παρακολουθούμε στενά αυτές τις κατατάξεις και να λαμβάνουμε όλα τα απαραίτητα μέτρα για να ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τις επιζήμιες συνέπειες της διαφθοράς, σημειώνει καταληκτικά ο CIF.

Οι αδιάφθοροι

Στην κορυφή της κατάταξης με τις πιο αδιάφθορες χώρες βρίσκεται για έβδομη συνεχή χρονιά η Δανία, η οποία συγκεντρώνει 90 μονάδες από τις 100. Τη δεύτερη και τρίτη θέση καταλαμβάνουν οι Φινλανδία και η Σιγκαπούρη αντίστοιχα, με βαθμολογία που ανέρχεται στο 88 και 84. Η Νέα Ζηλανδία με σκορ 83% βρίσκεται στην τέταρτη θέση της κατάταξης, με το Λουξεμβούργο να ακολουθεί τη λίστα των 10 πιο αδιάφθορων χωρών με βαθμολογία 81%. Την ίδια βαθμολογία συγκεντρώνουν οι Νορβηγία και Ελβετία, ενώ ακολουθούν οι Σουηδία (80), οι Κάτω Χώρες (78), η Αυστραλία, η Ιρλανδία και η Ισλανδία (77). Κάτω από τη βάση παραμένει η Ελλάδα καθώς σημείωσε βαθμολογία 49% διατηρώντας την 59η θέση που είχε καταλάβει και πέρσι. Η έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας επισημαίνει ότι η Ελλάδα δεν έχει σημειώσει καμία βελτίωση το 2024 συγκριτικά με το 2023, ενώ βρίσκεται στην ίδια θέση με την Ιορδανία, τη Ναμίμπια και τη Σλοβακία.

Στον πάτο

Σύμφωνα με την έκθεση της Διεθνούς Διαφάνειας, στον πάτο της κατάταξης βρίσκονται χώρες που βιώνουν συγκρούσεις ή έχουν πολύ περιορισμένες ελευθερίες και αδύναμα δημοκρατικά θεσμικά όργανα. Πιο συγκεκριμένα, στον πάτο της έκθεσης είναι το Νότιο Σουδάν με βαθμολογία κάτω από το 10 (8). Ακολουθεί η Σομαλία με στην 179η θέση με βαθμολογία 9 και η Βενεζουέλα με βαθμολογία 10. Επιπλέον, η Συρία (12), η Ισπερινή Γουινέα (13), η Ερυθραία (13), η Λιβύη (13), η Υεμένη (13), η Νικαράγουα (14), το Σουδάν (15) και η Βόρεια Κορέα (15) συμπληρώνουν τη λίστα των χωρών με τις χαμηλότερες βαθμολογίες της κατάταξης για το 2023.

ΑΚΟΥ ΤΗΝ ΤΣΕΠΗ ΣΟΥ

Εξοικονόμησε χρήματα κερδίζοντας και εξαργυρώνοντας βαθμούς ανταμοιβή, πληρώνοντας με κάρτες της Τράπεζας Κύπρου σε 250+ επιχειρήσεις, με 900+ σημεία σε όλη την Κύπρο.

Σε κάθε επόμενη κίνηση

Τράπεζα Κύπρου

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΑΝΤΟΝΙ ΚΙΟΥΡΙ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Ο οικονομικός πόλεμος χαρακωμάτων του Τραμπ χρειάζεται μια διέξοδο

Οι μάκες φθοράς είναι χαοτικές υποθέσεις για όλα τα εμπλεκόμενα μέρη και τείνουν να συμβαίνουν μόνον όταν δεν ευοδώνονται οι άλλες επιλογές. Ο Ντόναλντ Τραμπ φαίνεται να θέλει να τις αναγάγει στην προσημωμένη οικονομική πολιτική του. Ο πρόεδρος των ΗΠΑ απειλεί με δασμούς 25% στα μεξικανικά και τα περισσότερα καναδικά προϊόντα, καθώς και επιπλέον 10% τέλη στις κινεζικές εισαγωγές, πυροδοτώντας αντίποινα και αναταράξεις στην παγκόσμια αγορά. Ελλείψει μιας γρήγορης αναδίπλωσης από τους ομολόγους του εκ Βορρά και Νότου, είναι δύσκολο να δούμε πώς θα κερδίσει. Έχει επικαλεστεί την παράτυπη μετανάστευση και το παράνομο εμπόριο φαινανύλης ως λόγους για τις ενέργειές του. Εντούτοις, αμφότερα τα ζητήματα δεν απαιτούν μια εύκολη και μονόπλευρη λύση, ενώ θεωρούνται σχετικά ελάσσονα προβλήματα στα σύνορα του Καναδά. Στοιχηματίζει ότι η μεγαλύτερη οικονομία του κόσμου μπορεί να αντέξει τις επακόλουθες οικονομικές επιπτώσεις καλύτερα από τους γείτονές της. Στα χαρτιά αυτό είναι αλήθεια. Οι δασμοί του Τραμπ δυνάμει από μόνιμοι τους θα

μειώναν το ΑΕΠ των ΗΠΑ κατά 200 δις. δολάρια ετησίως, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Πίτερσον. Αυτό είναι λιγότερο από ένα χτύπημα 1% του ΑΕΠ. Ωστόσο, η εκτιμώμενη ζη-

μιώναν το ΑΕΠ των ΗΠΑ κατά 200 δις. δολάρια ετησίως, σύμφωνα με το Ινστιτούτο Διεθνών Οικονομικών Πίτερσον. Αυτό είναι λιγότερο από ένα χτύπημα 1% του ΑΕΠ. Ωστόσο, η εκτιμώμενη ζη-

μιώναν το ΑΕΠ των ΗΠΑ κατά 200 δις. δολαρίων στον Καναδά αντιπροσωπεύει σχεδόν το 5% του ΑΕΠ του. Οι κυρώσεις θα οδηγήσουν τη χώρα του πρωθυπουργού Τζάστιν Τριντό σε ύφεση, εάν παραμείνουν, σύμφωνα με αναλυτές της RBC.

Η επιβολή τελών ωστόσο σε περισσότερο από το 40% των εισαγωγών των Ηνωμένων Πολιτειών θα πλήξει και τους Αμερικανούς. Βασικά προϊόντα όπως τα φρούτα, τα λαχανικά και το κρέας θα επηρεαστούν, όπως και οι με-

γάλες αγορές: ένα νέο αυτοκίνητο θα κόστιζε 3.000 δολάρια περισσότερο, εξαιτίας της ιδιαίτερα διασυνδεδεμένης αλυσίδας εφοδιασμού της βιομηχανίας στη Βόρεια Αμερική, όπως εκτιμά η TD Bank. Οι δε δασμοί, που εξήγγειλε ο Τριντό, καθώς και η πρόεδρος του Μεξικού Κλαούντια Σβίνμπάουν, υπό τη μορφή αντιποίνων, θα κάνουν τα πράγματα χειρότερα. Οι Καναδοί παρακινούνται να μην αγοράζουν καθόλου αμερικανικά προϊόντα. Εν τω μεταξύ, η περιστολή της οικονομίας του Μεξικού μπορεί να αναγκάσει περισσότερους και όχι λιγότερους ανθρώπους να περάσουν παράνομα στις ΗΠΑ. Οι αγορές αρχίζουν να τιμολογούν την επιθετικότητα Τραμπ, ενώ ο ίδιος έχει προειδοποιήσει τους πολίτες ότι θα υπάρξουν πλήγματα, αλλά το πόσο ανοχή θα δείξει σε μια μεγάλη διόρθωση μετοχών είναι ασαφές. Ίσως προσπαθήσει να αντιστρέψει τις οποίες μικρές παραχωρήσεις τις επόμενες εβδομάδες σε δική του νίκη. Ακόμη και τότε, η κακή μεταχείριση των συμμάχων από την Ουάσινγκτον θα έχει μακροχρόνιες και εις βάθος συνέπειες.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Των ΓΚΑΒΙΝ ΤΖΟΥΝΣ, ΑΛΜΠΕΡΤΟ ΤΣΙΟΥΜΕΝΤΟ και ΑΝΤΖΕΛΟ ΑΜΑΝΤΕ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Μεγάλα, αλλά ανενεργά τα ιταλικά συνδικάτα

Στην Ιταλία τα τελευταία τριάντα χρόνια υπήρχε μισθολογική στασιμότητα, όπερ σημαίνει ότι οι εργαζόμενοι και οι εργαζόμενες έχουν πολλούς λόγους να διαμαρτύρονται. Ωστόσο, οι απεργίες με μισθολογικά αιτήματα και σπάνιες είναι και διαρκούν συνήθως μια μέρα. Η χώρα είναι η μόνη από τις προηγμένες, όπου οι μισθοί, αφότου προσαρμοστούν στον πληθωρισμό, δείχνουν να έχουν μειωθεί την περίοδο 1990-2020, σύμφωνα με τον ΟΟΣΑ. Το δε ποσοστό απασχόλησης, το χαμηλότερο στην Ευρώζων, διαμορφώνεται στο 67%, αφαιρώντας από τους εργαζόμενους διαπραγματευτική δύναμη. «Τα συνδικάτα στην Ιταλία έχουν μεταλλαχθεί σε παρόχους υπηρεσιών», δηλαδή ο Φίλιππο Μπαμπέρα, καθηγητής Κοινωνιολογίας στο Πανεπιστήμιο του Τορίνου. «Σε βοηθούν να κάνει τις φορολογικές σου δηλώσεις και να υπολογίσεις τη σύνταξη σου, αλλά δεν θα αντιπαρεσθουν στην εργοδοσία για αυξήσεις μισθών».

Στη γενική απεργία στις 29 Νοεμβρίου κατά της μείωσης δαπανών για κοινωνική ασφάλιση, δημόσιες υπηρεσίες και επενδύσεις, ο Μαουρίτσιο

Λαντίνι, επικεφαλής της μεγαλύτερης συννομοσπονδίας συνδικάτων CGIL, υποσχέθηκε να «ανατρέψει τη χώρα». Οι δημόσιες συγκοινωνίες, τα σχολεία και τα νοσοκομεία διέκοψαν τη λειτουργία τους, αλλά αυτό κράτησε μόνο μια μέρα.

Κατηγορούνται για τη στασιμότητα των μισθών, ενώ οι εργαζόμενοι είναι πολύ φτωχοί για να απεργήσουν.

Η συννομοσπονδία αποδίδει την ανενεργή ενίσχυση των αποδοχών στις πολυετείς μεταρρυθμίσεις, που διαλύουν την προστασία των θέσεων εργασίας. Αν και η ισχύς των συνδικάτων έχει μειωθεί παγκοσμίως εδώ και δεκαετίες, οι αναλυτές χαρακτηρίζουν τις απεργίες περισσότερο αποτελεσματικές και στοχοπροσλημένες σήμερα, ειδικά στη Γερμανία, στη Γαλλία και στις ΗΠΑ, ανεξαρτήτως του ότι η α-

ριθμητική συμμετοχή των εργαζομένων υστερεί της Ιταλίας. Οι μηχανικοί της Boeing μετά μία απεργία σχεδόν 2 μηνών πέρυσι τον Νοέμβριο πέτυχαν αυξήσεις 38% σε ορίζοντα τετραετίας, ενώ στη Γερμανία χιλιάδες εργαζόμενοι στη Volkswagen πραγματοποίησαν κυλιόμενες απεργίες κατά των απολύσεων προ της συμφωνίας τον Δεκέμβριο. Μια μελέτη από την Κάτια Πιλάτι, κοινωνιολόγο και εμπειρογνώμονα απεργιών στο Πανεπιστήμιο του Τρέντο, διαπίστωσε ότι πάνω από το 90% των μεγάλων απεργιών στην Ιταλία διήρκεσαν μια ημέρα ή λιγότερο, ενώ στις ΗΠΑ το 80% διαρκούν δύο ημέρες ή περισσότερο. Σχεδόν οι μισοί από τα 5,1 εκατ. μέλη του CGIL είναι συνταξιούχοι, τα συμπερόντα των οποίων εκπροσωπούνται από το συνδικάτο, όταν ασκεί πίεση στην κυβέρνηση. Οι δε εργαζόμενοι αισθάνονται πολύ εύλωτοι. Όπως και σε άλλες χώρες, δεν λαμβάνουν αμοιβή όταν απεργούν, αλλά σε αντίθεση με τη Γερμανία και τη Γαλλία, τα συνδικάτα δεν οργανώνουν συσυστασιακά απεργιακά ταμεία να τους αποζημιώσουν για το χαμένο εισόδημα.

Εν μέσω συμπληγάδων η «ευρωπαϊκή άμυνα»

Διαφωνίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση για τον προμηθευτή «Γαλλία ή/και ΗΠΑ», φέρνουν σε δύσκολη θέση τη Λευκωσία

Του ΠΑΥΛΟΥ Κ. ΞΑΝΘΟΥΛΑ

Τρία μεγάλα μέτωπα διαφωνίας ανέδειξαν οι συζητήσεις της άτυπης Συνόδου Κορυφής για την ευρωπαϊκή άμυνα και ασφάλεια, ενόψει των προτάσεων που αναμένεται να βάλει στο τραπέζι των «27» η Κομισιόν και του τακτικού Ευρωπαϊκού Συμβουλίου που θα πραγματοποιηθεί το διήμερο 20-21 Μαρτίου. Έγκυρη κοινοτική πηγή, ανέφερε στην «Κ» ότι «τα αποτελέσματα της άτυπης Συνόδου Κορυφής αναδεικνύουν αφενός αποφασιστικότητα προς την κατεύθυνση ενίσχυσης της ευρωπαϊκής άμυνας και ασφάλειας, ενώ αφετέρου παραπέμπουν σε τρία πεδία διαφωνιών, τα οποία επικίασαν τις συζητήσεις: Το πρώτο είναι πόσα χρήματα θα δαπανηθούν για την ευρωπαϊκή άμυνα, το δεύτερο είναι από πού θα προέλθουν αυτά τα χρήματα και το τρίτο, που ίσως αποδειχθεί περισσότερο περίπλοκο από όσο ακούγεται, είναι ποιοι θα είναι οι προμηθευτές».

Δεδομένου ότι η Γαλλία επιθυμεί όπως τα ευρωπαϊκά κράτη-μέλη αποκτήσουν «προνομιακό καθεστώς» στις προμήθειες, αλλά η μεγάλη πλειοψηφία των εταίρων έχει αντίθετη άποψη, καθώς για ευνόπτους λόγους δεν επιθυμεί να αφήσει εκτός τις ΗΠΑ, οι οποίες φέρονται όχι μόνο να επιθυμούν αύξηση των αμυντικών δαπανών της Ε.Ε., αλλά και να επωφεληθούν από την πώληση αμερικανικών οπλικών συστημάτων. Ένα τέτοιο ενδεχόμενο, προμήθειες οπλικών συστημάτων στην Ε.Ε. και από τρίτες χώρες, «χωρίς απαγορεύσεις», εκτιμάται ότι θα επικριρηθεί να τύχει εκμετάλλευσης και από την Τουρκία που παρακολουθεί τις εξελίξεις και φέρεται να έχει ήδη προσεγγίσει τις Βρυξέλλες.

Η Λευκωσία, μέσα σε όλα αυτά, βλέπει μια μεγάλη ευκαιρία, θεωρώντας ότι η αντιπαράθεση του Ντόναλντ Τραμπ και των ευρωπαϊκών χωρών που μετέχουν στο ΝΑΤΟ, με φόντο την αύξηση των δαπανών για την άμυνα στο 5% του ΑΕΠ, δημιουργεί μια προοπτική «αυτονόμησης» της ευρωπαϊκής άμυνας. Ωστόσο, οι λιειτομέρειες αυτής της προσπάθειας για αυτονόμηση, κρύ-

Μεγάλα αγκάθια στις δρομολογούμενες αποφάσεις της Ε.Ε. για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, είναι το ύψος των κονδυλίων που θα διατεθούν και από πού θα προέλθουν.

Τα μικρά κράτη, στα οποία περιλαμβάνεται και η Κύπρος, τηρούν αποστάσεις από το ζήτημα του προμηθευτή των οπλικών συστημάτων για την ευρωπαϊκή άμυνα και όπως όλα δείχνουν θα πορευθούν με το ρεύμα που θα δημιουργηθεί.

βουν μεγάλες δυσκολίες, όπως διαφάνηκε στην άτυπη Σύνοδο Κορυφής, κυρίως σε σχέση με τον «προμηθευτή» των οπλικών συστημάτων για την ευρωπαϊκή άμυνα, κάτι επί του οποίου

η Λευκωσία «δεν φέρεται να πάρει θέση», όπως ανέφερε στην «Κ» ξένη διπλωματική πηγή.

Οι προφανείς δυσκολίες

Οι δυσκολίες που προκύπτουν επί του προκειμένου είναι άλλωστε προφανείς για την Κυπριακή Δημοκρατία: Ο πρόεδρος Χριστοδουλίδης θα στηρίζει τον Εμανουέλ Μακρόν που επιθυμεί όπως η προμήθεια των οπλικών συστημάτων επιφυλάσσει προνομιακό καθεστώς για τα ευρωπαϊκά κράτη, δηλαδή για την ίδια τη χώρα του, τη Γαλλία, στην οποία η Κύπρος έχει επενδύσει σχεδόν αποκλειστικά την προώθηση των κυπριογενών ζητημάτων στην Ε.Ε; Και θα συνανέσει στο κλείσιμο της πόρτας για προμήθεια εξοπλισμών προς την Ε.Ε., από τις ΗΠΑ, στην οποία την ίδια ώρα η Λευκωσία επενδύει για την ανα-

βάθμιση της βάσης Ανδρέας Παπανδρέου, έχοντας υπογράψει τρία αμυντικά προγράμματα συνεργασίας με την Ουάσινγκτον, ενώ προσβλέπει και σε αμερικανική στήριξη στο Κυπριακό; Ή θα πράξει το ακριβώς αντίθετο; Γίνεται λοιπόν κατανοητό, ότι όσο θετικά κι αν αποσιμμάται από τη Λευκωσία η προσπάθεια της Ε.Ε. για αυτονόμηση της ευρωπαϊκής άμυνας, κυρίως σε ό,τι αφορά στην κάλυψη του κενού που αφήνει στην Κύπρο η απουσία συμφωνίας ασφαλείας με το ΝΑΤΟ, άλλο τόσο δύσκολες θεωρούνται οι «λεπτομέρειες» υλοποίησης της ευρωπαϊκής προσπάθειας.

Κύκλοι στις Βρυξέλλες σημείωναν ότι «γίνεται αντιληπτό, ότι όλα τα μικρά κράτη (σ.σ. στα οποία περιλαμβάνεται και η Κύπρος), τηρούν αποστάσεις για ευνόπτους λόγους από το ζήτημα του προμηθευτή των οπλικών συστημάτων

για την ευρωπαϊκή άμυνα και όπως όλα δείχνουν θα πορευθούν με το ρεύμα που θα δημιουργηθεί».

Οι διαφωνίες Ε.Ε.

Το πρώτο μεγάλο αγκάθι στις δρομολογούμενες αποφάσεις της Ε.Ε. για την ευρωπαϊκή ασφάλεια, είναι το ύψος των κονδυλίων που θα διατεθούν. Η πρόεδρος της Κομισιόν, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, έχει αναφερθεί σε ποσά της τάξης των 500 δισεκατομμυρίων ευρώ, για την επόμενη δεκαετία, την ίδια ώρα που ο γέγνης της Πολωνίας Ντόναλντ Τουσκ μιλούσε για ποσά 100 δισεκατομμυρίων ευρώ, με ορίζοντα τριετίας. Το αποτέλεσμα της εξίσωσης της ευρωπαϊκής άμυνας «χειραγωγείται» πάντως από την απαίτηση του προέδρου των ΗΠΑ, Ντόναλντ Τραμπ, όπως τα ευρωπαϊκά κράτη, που είναι και μέλη

του ΝΑΤΟ, βάλουν το χέρι βαθιά στην τσέπη και διαθέσουν ποσά που ισοδυναμούν με ποσοστό 5% του ΑΕΠ τους, προειδοποιώντας ότι σε αντίθετη περίπτωση θα αφαιρέσει την αμερικανική ομπρέλα προστασίας από την Ευρώπη. Ο γενικός γραμματέας του ΝΑΤΟ, Μαρκ Ρούτε, μιλώντας προ μερικών εβδομάδων στην Ευραβουλή, παρέπεμψε σε ποσοστά «βορείως του 3%», κάτι που μεταφράζεται σε κονδύλια πολύ μεγαλύτερα του 3% ΑΕΠ, αν και απέφυγε να τα προσδιορίσει σε απόλυτες τιμές.

Το δεύτερο ζήτημα, είναι εξίσου εύλογο: Από πού θα προέλθουν τα εν λόγω ποσά; Αρκετά κράτη-μέλη υποστηρίζουν την έκδοση κοινού ευρωπαϊκού χρέους, δηλαδή ευρωομολόγου για την άμυνα, το οποίο πάντως προσκρούει στη Γερμανία. Επιχειρώντας προφανώς να εξεύρει μια συμβιβαστική λύση, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν έχει προτείνει όπως ενεργοποιηθεί μια ρήτρα έκτακτης ανάγκης, ώστε το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης να αποκτήσει τέτοια ευελιξία, η οποία να εξαιρεί τα κονδύλια για την άμυνα από τις εθνικές δαπάνες των κρατών-μελών. Οι οποίες δαπάνες θα αυξάνονται μεν, αλλά χωρίς να ενεργοποιούνται σε βάρος τους οι πρόνοιες του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, σε ό,τι αφορά στην ευρωπαϊκή άμυνα.

Και το τρίτο ζήτημα είναι αυτό της προμήθειας των εξοπλισμών, στο οποίο όπως έλεγε ξένη διπλωματική πηγή, φέρεται να επενδύει η νέα αμερικανική διοίκηση του Ντόναλντ Τραμπ. Με άλλα λόγια, στη βάση αυτής της ανάγκης, ο νέος πλανητάρχης δεν ζητάει απλώς από τα κράτη-μέλη της Ε.Ε. που είναι και μέλη της Βορειοατλαντικής Συμμαχίας να αυξήσουν τις δαπάνες τους για την αγορά αμυντικών συστημάτων. Αλλά επιθυμεί να εξασφαλίσει και οικονομικό κέρδος, ως βασικός ή έστω ένας από τους βασικούς προμηθευτές των εν λόγω αμυντικών εξοπλισμών της Ε.Ε. Γεγονός που ευνοεί μεγάλους αριθμούς χωρών, αλλά όχι και η Γαλλία, η οποία απαιτεί «προνομιακό ευρωπαϊκό καθεστώς», επιφυλάσσοντας για την ίδια τη χώρα, την εξασφάλιση σημαντικών κερδών μέσα από το κυοφορούμενο νέο δόγμα της «ευρωπαϊκής άμυνας».

Τα θεμέλια της τεχνητής νοημοσύνης στην Ε.Ε.

Πώς η Ευρώπη σπρώχνει την ΑΙ απέναντι σε ΗΠΑ, Κίνα - Πού βρίσκεται η Κύπρος στον χάρτη των νέων υποδομών

Τον ανταποκριτή μας στις Βρυξέλλες, ΓΙΩΡΓΟΥ ΚΑΚΟΥΡΗ

Όταν η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν ανακοίνωνε την Τρίτη από το Παρίσι την απόφαση της Κομισιόν να επενδύσει στις προσπάθειες του ιδιωτικού τομέα για ανάπτυξη της τεχνητής νοημοσύνης στην Ευρώπη, με στόχο τη μόχλευση 200 δις. σε επενδύσεις, λίγοι στην Κύπρο θα θεωρούσαν πως το ζήτημα αυτό αφορά τη χώρα μας. Κι όμως, η Κύπρος είναι σήμερα μέλος της κοινοπραξίας DEADALUS η οποία πρόωπνε την ανάπτυξη του υπερπολογιστή (supercomputer) με το ίδιο όνομα στην Αθήνα, και η οποία είναι μια από τις κοινοπραξίες που επιλέχθηκαν από την ΕΕ τον Δεκέμβριο για τη δημιουργία των πρώτων επτά «gigafactories» τεχνητής νοημοσύνης στην Ευρώπη.

Ο ρόλος των gigafactories είναι ουσιαστικά να αξιοποιούνται από ερευνητές, νεοφώιτες επιχειρήσεις και τη βιομηχανία για την ανάπτυξη μοντέλων και συστημάτων τεχνητής νοημοσύνης, καθώς τέτοια μοντέλα και εφαρμογές προϋποθέτουν πρόσβαση σε ισχυρούς υπολογιστές με μεγάλη υπολογιστική δύναμη.

Στο επίκεντρο αυτής της προσέγγισης βρίσκεται η ανάγκη της Ευρώπης να αναπτύξει τις τεχνολογίες αυτές με τον δικό της τρόπο, χωρίς να θυσιάζει την ανάγκη για ρύθμιση των δραστηριοτήτων της νέας τεχνολογίας (όπως συμβαίνει στις ΗΠΑ), αλλά και χωρίς τους κρατικούς φορείς να ασκούν κεντρικό έλεγχο στις επιχειρήσεις και την καινοτομία για πολιτικούς σκοπούς (όπως στην Κίνα).

Αυτό στο οποίο η ΕΕ φαίνεται να επενδύει ουσιαστικά είναι στη διαφάνεια στην ανάπτυξη των τεχνολογιών αυτών, καθώς και σε ένα αποκεντρωμένο μοντέλο το οποίο να δημιουργεί ένα οικοσύστημα με τη συμμετοχή πανεπιστημίων, ερευνητών και κρατικών αρχών. Σε αυτή την προσπάθεια εντάσσεται και η χθεσινή ανακοίνωση επενδύσεων που περιλαμβάνουν στήριξη στα λε-

Η τελική διακήρυξη, την οποία υπέγραψαν 60 χώρες και οργανισμοί, θέτει ως προτεραιότητα «να διασφαλιστεί πως η ΤΝ θα είναι ανοικτή, συμπεριληπτική, διαφανής, ηθική, ασφαλής και αξιόπιστη, λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή πλαίσια για όλους» και πως θα αναπτυχθεί κατά τρόπο «βιώσιμο για τους ανθρώπους και τον πλανήτη».

Η Κύπρος είναι σήμερα μέλος της κοινοπραξίας DEADALUS, η οποία είναι μια από τις κοινοπραξίες που επιλέχθηκαν από την ΕΕ τον Δεκέμβριο για τη δημιουργία των πρώτων επτά «gigafactories» τεχνητής νοημοσύνης στην Ευρώπη.

Το διακύβευμα για την Ευρώπη θα είναι να αναπτύξει τις τεχνολογίες αυτές με τον δικό της τρόπο, χωρίς να θυσιάζει την ανάγκη για ρύθμιση των δραστηριοτήτων της νέας τεχνολογίας (όπως συμβαίνει στις ΗΠΑ), αλλά και χωρίς τους κρατικούς φορείς να ασκούν κεντρικό έλεγχο στις επιχειρήσεις και την καινοτομία για πολιτικούς σκοπούς (όπως στην Κίνα).

Αυτό στο οποίο η ΕΕ φαίνεται να

γόμενα ΑΙ gigafactories, μέσω των οποίων κάθε εταιρεία, και όχι μόνο οι μεγάλοι παίκτες, θα μπορεί να έχει πρόσβαση σε υπολογιστική ισχύ μεγάλου κλίμακας.

Ενδεικτικά της παγκόσμιας αντιπαράθεσης διαφορετικών μοντέλων για το μέλλον της Τεχνητής Νοημοσύνης, ήταν και η απόφαση του Ηνωμένου Βασιλείου την Τρίτη να μην υπογράψει –όπως και οι ΗΠΑ– την τελική διακήρυξη της Συνόδου Κορυφής στο Παρίσι, με τη χώρα ουσιαστικά να τάσσεται εναντίον της ρύθμισης των τεχνολογιών αυτών. Κυβερνητικές πηγές δήλωσαν στον «Guardian» ότι το κείμενο δεν ήταν αρκετά ισχυρό όσον αφορά θέματα ασφαλείας, ωστόσο βουλευτής των εργατικών ανέφερε στην εφημερίδα πως στην απόφαση έπαιξε ρόλο και ο φόβος να μη θεωρηθεί πως το ΗΒ θα έχει μια πιο προσεκτική προσέγγιση από τις ΗΠΑ.

Η τελική διακήρυξη, την οποία υπέγραψαν 60 χώρες και οργανισμοί,

θέτει ως προτεραιότητα «να διασφαλιστεί πως η ΤΝ θα είναι ανοικτή, συμπεριληπτική, διαφανής, ηθική, ασφαλής και αξιόπιστη, λαμβάνοντας υπόψη τα διεθνή πλαίσια για όλους» και πως θα αναπτυχθεί κατά τρόπο «βιώσιμο για τους ανθρώπους και τον πλανήτη».

Τη διακήρυξη υπογράφουν εκτός από την ΕΕ και τα μέλη της (συμπεριλαμβανομένων της Κύπρου), και η Κίνα, η Ινδία, η Ιαπωνία, η Αυστραλία και ο Καναδάς, καθώς και η Επιτροπή της Αφρικανικής Ένωσης.

Κύπρος, DAEDALUS και Ε.Ε.

Η Κύπρος συμμετέχει στην ανάπτυξη του υπερπολογιστή DAEDALUS, τον οποίο θα διαχειρίζεται το Εθνικό Δίκτυο Υποδομών Τεχνολογίας και Έρευνας (EAYTE/ GRNET), φορέας του υπουργείου Ψηφιακής Διακυβέρνησης της Ελλάδας. Μέσω του Cyprus Institute, ερευνητές και επιστήμονες που χρειάζονται πρόσβαση σε υπερπολογιστή, θα μπορούν να έχουν τε-

χνική στήριξη και πρόσβαση στον DAEDALUS βάσει της συμφωνίας.

Ο συγκεκριμένος υπερπολογιστής σχετίζεται με τον κόμβο «Pharos» στο EAYTE, μια από επτά πρωτοβουλίες σε διάφορα κράτη μέλη, των οποίων η ανάπτυξη στηρίζεται από την ΕΕ μέσω της Ευρωπαϊκής Κοινής Επιχειρήσιων Υπολογιστών Υψηλών Επιδόσεων (European High Performance Computing Joint Undertaking - EuroHPC JU) στο πλαίσιο της δημιουργίας υποδομών υπο-υπολογιστών στην ΕΕ.

Οι επτά κόμβοι, τους οποίους η ΕΕ αποκαλεί «AI gigafactories» (οι άλλοι έξι θα βρίσκονται στην Ισπανία, την Ιταλία, τη Φινλανδία, το Λουξεμβούργο, τη Σουηδία και τη Γερμανία) χρηματοδοτούνται ήδη από τα προγράμματα Digital Europe και Horizon Europe, και όπως ανακοινώθηκε χθες θα επωφεληθούν και από ένα νέο ταμείο 20 δις. ευρώ στο πλαίσιο της νέας πρωτοβουλίας InvestAI.

Αργότερα φέτος, ενδεχομένως την άνοιξη, αναμένεται να ανακοινωθούν οι τοποθεσίες ακόμα πέντε κόμβων ανάπτυξης τεχνολογιών ΤΝ.

Κύπρος και έρευνα

Υπενθυμίζεται πως, μιλώντας στις 28 Ιανουαρίου στο Cyprus Forum στις Βρυξέλλες, η δρ Ελένη Ζήκα, επικεφαλής για θέματα αντίκτυπου της επιστήμης και της σχέσης της με την άσκηση πολιτικής στο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Έρευνας (European Research Council - ERC), είχε αναφερθεί στις προοπτικές της Κύπρου γενικότερα στην καινοτομία.

Όπως είχε τονίσει, παρά το γεγονός πως βρίσκεται αρκετά χαμηλά μεταξύ των κρατών μελών στην κατάταξη των δαπανών στην έρευνα και την καινοτομία, η Κύπρος «τα πηγαίνει εκπληκτικά καλά, τόσο για το μέγεθος της όσο και για το επίπεδο των επενδύσεων», ειδικότερα όσον αφορά αναδυόμενους τομείς όπως η βιοτεχνολογία.

Στην ίδια συζήτηση, ο οικονομολόγος και ανώτερος συνεργάτης του Ινστιτούτου Bruegel στις Βρυξέλλες, δρ Ζολτ Ντάρβας, είχε εκτιμήσει πως η Κύπρος μπορεί να έχει ρόλο στις προσπάθειες της ΕΕ «όσον αφορά την πληροφορική και το fintech» λόγω και της εμπειρίας της στις υπηρεσίες.

ΑΡΘΡΟ

Του ΓΙΑΝΝΗ ΓΕΩΡΓΟΥΛΑ

Η τεχνολογία DLT στην Κύπρο

Η τεχνολογία καταμετρημένου καθολικού (DLT), με πιο γνωστή εφαρμογή το blockchain, έχει αναδειχθεί ως μία από τις πιο σημαντικές καινοτομίες της τελευταίας δεκαετίας. Η Κύπρος, με το ευνοϊκό επιχειρηματικό περιβάλλον και το υψηλό επίπεδο ανθρώπινο δυναμικό της, έχει τη δυνατότητα να γίνει πρωτοπόρος στην υιοθέτηση αυτής της τεχνολογίας. Ωστόσο, η στρατηγική που αναπτύχθηκε το 2018 για την προώθηση του DLT παραμένει ανεργή, με αποτέλεσμα η χώρα να χάνει σημαντικές ευκαιρίες ανάπτυξης. Η έλλειψη εφαρμογών και η περιορισμένη κατανόηση των δυνατοτήτων της τεχνολογίας έχουν επιβραδύνει την πρόοδο. Παράλληλα, το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο δεν έχει προσαρμοστεί επαρκώς στις νέες απαιτήσεις, δημιουργώντας εμπόδια στην αξιοποίηση του DLT. Σε διεθνές επίπεδο, οι αγορές εξελίσσονται ραγδαία, με κανονισμούς όπως ο MiCAR και το DLT Pilot Regime της ΕΕ να διαμορφώνουν το νέο πλαίσιο λειτουργίας. Η Κύπρος, αν δεν προσαρμόσει άμεσα τη στρατηγική της, κινδυνεύει να μείνει πίσω στον ανταγωνισμό. Η τρέχουσα κατάσταση καταδεικνύει την ανάγκη για δράση. Παρά τις προσπάθειες κάποιων ιδιωτικών εταιρειών, η υιοθέτηση του DLT παραμένει περιορισμένη, ενώ η απουσία εξειδικευμένων εκπαιδευτικών και κατάρτισης έχει οδηγήσει σε σημαντικό κενό γνώσης. Οι επιχειρήσεις και ο δημόσιος τομέας δεν έχουν ακόμα εκμεταλλευτεί πλήρως τις δυνατότητες της τεχνολογίας, με αποτέλεσμα να μην αξιοποιούνται οι ευκαιρίες που προσφέρει για διαφάνεια, ασφάλεια και αποδοτικότητα. Για να μπορέσει η Κύπρος να αξιοποιήσει πλήρως το DLT, είναι απαραίτητο να αναπτυχθεί μια νέα, ρεαλιστική και εφαρμόσιμη στρατηγική. Αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει την αναθεώρηση του ρυθμιστικού πλαισίου, την ενίσχυση της εκπαίδευσης και της έρευνας, καθώς και την ενθάρρυνση συνεργασιών μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. Μόνο έτσι θα μπορέσει η χώρα να καθιερωθεί ως περιφερειακός κόμβος καινοτομίας και να ενισχύσει τη διεθνή ανταγωνιστικότητά της. Την ώρα που ο Έλον Μασκ ζητάει από τον πρόεδρο Τραμπ να μεταφερθεί όλο το υπουργείο Οικονομικών των Ηνωμένων Πολιτειών στο Blockchain, τότε καταλαβαίνουμε ότι οι αλλαγές που έρχονται παγκοσμίως θα είναι κατατηγιστικές.

Ο κ. Γιάννης Γεωργούλας είναι σύμβουλος Στρατηγικής και Επιχειρήσεων.

Κλειδώνει για τα μέσα Μαρτίου η άτυπη πενταμερής

Στη Γενεύη της Ελβετίας η προσπάθεια του ΟΗΕ για το Κυπριακό

Του ΓΙΑΝΝΗ ΙΩΑΝΝΟΥ

Η **διήμερη** παρουσία της βοηθού γ.γ. του ΟΗΕ για Πολιτικές και Ειρηνευτικές Υποθέσεις, Ρόζμαρι ντι Κάρλο στην Κύπρο κορυφώνει την προσπάθεια, εκ μέρους του διεθνούς οργανισμού, για μια διεθνή διάσκεψη στο Κυπριακό – τον προσεχή Μάρτιο στη Γενεύη της Ελβετίας. Η Αμερικανίδα διπλωμάτης του ΟΗΕ είδε τους δύο ηγέτες, σε ξεχωριστές συναντήσεις, εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών και από αύριο θα συνεχίσει τη διπλωματία επαφών με ταξίδια σε Αθήνα και Άγκυρα.

Κλειδώνει στις 17 Μαρτίου

Η κ. ντι Κάρλο κατά τη διάρκεια της παρουσίας στην Κύπρο κλείδωσε την ημερομηνία διεξαγωγής της άτυπης διεθνούς διάσκεψης για το διήμερο, εκτός απροόπτου, 17-18 Μαρτίου. Η ημερομηνία συμπίπτει –όπως πληροφορείται η «Κ»– με την παρουσία του γ.γ. του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, στην Ευρώπη, ενώ η κ. ντι Κάρλο απέσπασε θετική απόκριση και από τους δύο ηγέτες. Η Ελβετία, ως τόπος επιλογής, είναι γνωστή τόσο στον διεθνή οργανισμό όσο και στο Κυπριακό, ενώ η παρουσία της Αμερικανίδας διπλωμάτης σε Αθήνα και Άγκυρα θα διασφαλίσει τη συμμετοχή των δύο εγγυητριών-μμετέρων πατριδων» σε επίπεδο υπουργών Εξωτερικών – με το ΗΒ να εκπροσωπείται, πάλι σε επίπεδο ΥΠΕΞ, από τον υφυπουργό Ευρωπαϊκών Υποθέσεων, παρά τη ρητορική Τατάρ για άτυπη διάσκεψη τύπου «4+1»

που ο ίδιος προωθούσε. Αξίζει να σημειωθεί πως η επιλεγείσα ημερομηνία, πριν τη Σύνοδο Κορυφής της ΕΕ στις 20 Μαρτίου, δίνει από σκοπιάς χρονισμού στα ΗΕ το περιθώριο, αν το αποτέλεσμα αποτιμηθεί ως θετικό/βοηθητικό της διαδικασίας άρσης του αδιεξόδου, αυτό να δίνει τη δυνατότητα και ευρωπαϊκής αξιοποίησης – με μεγαλύτερη συμβολή της ΕΕ στη διαδικασία και θετικές προοπτικές στη διασύνδεση Κυπριακού και ευρωτουρκικών σχέσεων.

Είδε την Κοινωνία των Πολιτών

Αξίζει να σημειωθεί πως η κ. ντι Κάρλο τόσο τη Δευτέρα όσο και χθες το πρωί, πριν την αναχώρησή της για την Αθήνα, είδε εκπροσώπους της Κοινωνίας των Πολιτών – που η ίδια αξιολογεί ως σημαντικούς για τη συγχροση της διαδικασίας. Η Αμερικανίδα διπλωμάτης είδε εκπροσώπους των γυναικών και της νεολαίας, δειπνήσε με τους δύο διαπραγματευτές –Μενέλαο Μενελάου και Γκιουνές Ονάρ– προκειμένου να έχει μια πρώτης τάξεως ευκαιρία να ενημερωθεί για τη συζήτηση για τη διάνοιξη σημείων διέλευσης και, τέλος, συναντήθηκε με τον οργανισμό PRIO (Peace Research Institute Oslo) καθώς και το προσωπικό του Γραφείου Καλών Υπηρεσιών του ΟΗΕ στην Κύπρο.

Παρέμβαση Αβέρωφ

«Η τώρα, ή ποτέ!», λέει για άλλη μια φορά ο τέως πρόεδρος του ΔΗΣΥ, Αβέρωφ Νεοφύτου, σε ανακοίνωσή

Η **κάθοδος** της Ρόζμαρι ντι Κάρλο στην Κύπρο ξεδιπλώνει τη διεθνή διάσκεψη για το Κυπριακό, χαμηλών ωστόσο προσδοκιών.

Οι **τελευταίες λεπτομέρειες**, όπως έχουν διαμορφωθεί, με αφορμή την προσεχή διεθνή διάσκεψη για το Κυπριακό, θα συζητηθούν την Παρασκευή στο Εθνικό Συμβούλιο.

του για το Κυπριακό, με αφορμή την άφιξη ντι Κάρλο στην Κύπρο ενόψει της διευρυμένης συνάντησης στη Γενεύη, η οποία θα πραγματοποιηθεί στις 17-18 Μαρτίου. Ο κ. Νεοφύτου καλεί τον Πρόεδρο της Δημοκρατίας να

προσέλθει στις διαπραγματεύσεις με τόλμη και πατριωτικό ρεαλισμό και ξεκαθαρίζει ότι αν επιλέξει τον «δύσκολο αλλά επιωφελή δρόμο για τον τόπο», θα είναι δίπλα του.

Εθνικό την Παρασκευή

Σε μιαν άλλη εξέλιξη, ο Πρόεδρος της Δημοκρατίας, με αφορμή τις εξελίξεις στο Κυπριακό, έχει συγκαλέσει Εθνικό Συμβούλιο για την προσεχή Παρασκευή. Σε αυτό θα συζητηθούν όλες οι τελευταίες λεπτομέρειες, όπως έχουν διαμορφωθεί, με αφορμή την προσεχή διεθνή διάσκεψη για το Κυπριακό.

Η μεγάλη εικόνα

Όπως διαμορφώνονται τα πράγματα,

η μεγάλη εικόνα της προσπάθειας του ΟΗΕ για άρση του αδιεξόδου στο Κυπριακό ορίζεται από τρεις άξονες:

Τον τρόπο με τον οποίο η ντι Κάρλο θα μεταφέρει στον γ.γ. του ΟΗΕ, Αντόνιο Γκουτέρες, τις δυσκολίες που καταγράφονται όσον αφορά τις αμετρήσιμες θέσεις των δύο πλευρών – που στη συζήτηση ακόμη και για τα οδοφράγματα παρουσίασαν εγγενείς δυσκολίες.

Κυριότερα, τη μεθοδολογία που θα ακολουθήσει προκειμένου να υπάρξει τρόπος για άρση του αδιεξόδου και, σημαντικότερα, πρόσδοος προκειμένου να επανέλθουν οι δύο πλευρές σε ακτίνα επιστροφής στο τραπέζι των συνομιλιών και τέλος,

Το διεθνές και περιφερειακό περι-

βάλλον μέσα στο οποίο πέραν της Τουρκίας εντάσσονται και οι εξελίξεις εντός της τουρκοκυπριακής κοινότητας, δεδομένου πως υφίστανται ορισμένες δυναμικές που δείχνουν προς την αλλαγή παραδείγματος στο τιμόνι της τουρκοκυπριακής ηγεσίας – και δη ως προς τη δυναμική απομάκρυνση του Ερσίν Τατάρ δεδομένης και της αλλαγής, στα Κατεχόμενα, του Τούρκου πρέσβη με την επαναφορά του Αλί Μουράτ Μπαστσερλί. Ο τελευταίος υπήρξε παρών τόσο στο Κραν Μοντανά το 2017, θεωρείται «πολύπειρος» στο Κυπριακό αλλά παράλληλα ενεπλάκη και στην ανάδειξη, το 2020, του Ερσίν Τατάρ στην εξουσία με την τότε απευθείας επέμβαση της Τουρκίας στις «ε-κλογές» στα Κατεχόμενα.

Αίτημα για χαλαρώσεις στους τραπεζικούς ελέγχους των ΠΕΠ

Ομάδα βουλευτών ζητά να εξεταστεί μία πιο πρακτική διαδικασία, ενόψει ενός αυστηρότερου πλαισίου από την ΕΕ το 2027

Του ΠΑΥΛΟΥ ΝΕΟΦΥΤΟΥ

Την **ανάγκη** αναθεώρησης του πλαισίου στενού ελέγχου στον οποίο υπόκεινται τα Πολιτικά Εκτεθειμένα Πρόσωπα (ΠΕΠ) και οι συγγενείς τους από τα τραπεζικά ιδρύματα, διότι με βάση τον Νόμο θεωρούνται υψηλού κινδύνου πελάτες τους, που είναι δυνατόν να εκθέσουν μία τράπεζα σε αυξημένους κινδύνους, βλέπει ομάδα βουλευτών. Ζητούν να ανοίξει η συζήτηση για εξέταση μιας νέας διαδικασίας, η οποία να είναι πιο πρακτική και εύχρηστη, για τους ίδιους και τους στενούς συγγενείς τους, αλλά χωρίς την ίδια ώρα να καταργείται ο μηχανισμός ελέγχου. Πέραν από αλλαγές που θα ήθελαν να συζητηθούν για το υφιστάμενο καθεστώς, ζητούν συγχρόνως ενημέρωση για το νέο αυστηροποιημένο πλαίσιο που έρχεται μέσω κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης το 2027, το οποίο αναμένεται να ενισχύσει περαιτέρω τις συμπληγάδες μέσα από τις οποίες θα πρέπει να περνούν τα ΠΕΠ. Το θέμα «Η ανάγκη αναθεώρησης των προϋποθέσεων και κριτηρίων αναφορικά με την υποχρέωση των τραπεζικών ιδρυμάτων να προσδιορίζουν, να ελέγχουν και να εξακριβώνουν τα στοιχεία των πολιτικά εκτεθειμένων προσώπων και των συγγενών τους» θα συζητηθεί σήμερα Τετάρτη στην κοινοβουλευτική Επιτροπή Θεσμών της Βουλής, έπειτα από εισήγηση των Ειρήνης Χαλαράκη-Μπίδου, Δημήτρη Δημητρίου, Νίκου Γεωργίου, Ανδρέα Πασιουρτίδη, Μαρίνου Μουσιούττα και Αλεξάνδρας Αττάλιδου.

Απουσία ενιαίας πολιτικής

Για ισχύον καθεστώς γραφειοκρατίας, με συνεχή απαίτηση εγγράφων και επικαιροποίησης στοιχείων σε σχέση με τους τραπεζικούς λογαριασμούς των ΠΕΠ, ως απότοκο της αυστηρο-

ποίησης του πλαισίου που τους διέπει, μίλησε στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ, Ανδρέας Πασιουρτίδης. Όπως εξήγησε, σκοπός της συζήτησης είναι να δουν πως μπορούν να γίνουν πιο εύκολες για τους ίδιους κάποιες διαδικασίες. Ενδεικτικά, αναφέρθηκε στην επικαιροποίηση των στοιχείων των ΠΕΠ κάθε εξάμηνο, μετά από απαίτηση των τραπεζικών ιδρυμάτων. Εάν, για παράδειγμα, ένα ΠΕΠ έχει τραπεζικούς λογαριασμούς σε δύο τράπεζες, συμβαίνει, σύμφωνα με τον κ. Πασιουρτίδη, οι ε-

Νέος κανονισμός της ΕΕ έρχεται να διευρύνει τον όρο ΠΕΠ, ώστε να περιλαμβάνει ως μέλη της οικογένειάς των ΠΕΠ τα αδέρφια. Μέχρι σήμερα ελέγχονται σύζυγοι, τέκνα και γονείς.

επικαιροποιήσεις αυτές να γίνονται χρονικά με διαφορά ενός ή δύο μηνών, με αποτέλεσμα να επαναλαμβάνονται συνεχώς διαδικασίες που τους κοστίζουν χρόνο και προκαλούν ταλαιπωρία, όπως η μετάβαση σε τραπεζικά ιδρύματα με συζύγους και παιδιά. Εδώ τόνισε την ανάγκη ενιαίας πολιτικής από όλα τα τραπεζικά ιδρύματα. Επίσης, τόνισε, προκύπτουν και ζητήματα προσωπικών δεδομένων που πρέπει να επανεξεταστούν.

Λίστα ελεγχόμενων

Σύμφωνα με οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας, στα ΠΕΠ που περνούν από τον λεπτομερή έλεγχο των τραπεζικών ιδρυμάτων περιλαμβάνονται αρχηγός κράτους, αρχηγός κυβέρνησης, υπουργός, αναπληρωτής υπουργός και υφυ-

πουργός, μέλος κοινοβουλίου ή παρόμοιου νομοθετικού σώματος, μέλος διοικητικού οργάνου πολιτικού κόμματος, μέλος ανώτατου δικαστηρίου, συνταγματικού δικαστηρίου ή άλλου δικαιодоτικού οργάνου υψηλού επιπέδου, του οποίου οι αποφάσεις δεν υπόκεινται σε περαιτέρω ένδικα μέσα, πλην εξαιρετικών περιπτώσεων, μέλος ελεγκτικού συνεδρίου και διοικητικού συμβουλίου Κεντρικής Τράπεζας, πρέσβης, επιτετραμμένος και υψηλόβαθμος αξιωματικός των ενόπλων δυνάμεων και των δυνάμεων ασφάλειας, μέλος διοικητικού συμβουλίου ή πρόσωπο που κατέχει ισοδύναμη θέση σε διεθνή οργανισμό, δήμαρχος. Υπό στενό έλεγχο περνούν, καθώς θεωρούνται ΠΕΠ, και τα στενά συγγενικά πρόσωπα των πιο πάνω (σύζυγος, τέκνο, γονείς) και οι στενοί τους συνεργάτες (π.χ. συντάκτες σε εταιρεία).

Νέο αυστηρό πλαίσιο

Παράλληλα, στη συζήτηση στη Βουλή οι βουλευτές θέλουν να δουν και τα νέα δεδομένα που θα προκύψουν για τον έλεγχο των ΠΕΠ με το νέο αυστηροποιημένο πλαίσιο που προνοεί νέος κανονισμός της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο οποίος θα τεθεί σε εφαρμογή το 2027. Σε μία προσπάθεια χαλάρωσης του αυστηρού ελέγχου, σίγουρα θα πρέπει να ληφθεί υπόψη και αυτή η εξέλιξη, σημείωσε ο κ. Πασιουρτίδης. Ο σχετικός κανονισμός AM Regulation, ο οποίος μαζί με άλλους κανονισμούς θα συνδράμουν στην ομοίόμορφη και συνεκτική εφαρμογή της νομοθεσίας της Τράπεζας, στα ΠΕΠ που περνούν από τον λεπτομερή έλεγχο των τραπεζικών ιδρυμάτων περιλαμβάνονται αρχηγός κράτους, αρχηγός κυβέρνησης, υπουργός, αναπληρωτής υπουργός και υφυ-

Για **ισχύον** καθεστώς γραφειοκρατίας, με συνεχή απαίτηση εγγράφων και επικαιροποίησης στοιχείων σε σχέση με τους τραπεζικούς λογαριασμούς των ΠΕΠ, ως απότοκο της αυστηροποίησης του πλαισίου που τους διέπει, μίλησε στην «Κ» ο βουλευτής του ΑΚΕΛ, Ανδρέας Πασιουρτίδης.

ώστε να περιλαμβάνει ως μέλη της οικογένειας των ΠΕΠ τα αδέρφια, όπως αναφέρει σε σημείωμά της προς την Επιτροπή Θεσμών η επιτροπός Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα, Ειρήνη Λοιζίδου-Νικολαΐδου. Αναγνωρίζοντας τη διαχρονική αλληλεπίδραση και/ή αντιπαράθεση μεταξύ των δύο νομικών πλαισίων, συγκεκριμένα του πλαισίου της νεοϋσσταθείσας Αρχής για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (AML) και του πλαισίου για την προστασία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ΓΚΠΔ, η επιτροπή τονίζει ότι η υιοθέτηση του νέου πλαισίου AML συνιστά πρόκληση σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο και η συνεργασία μεταξύ των εποπτικών Αρχών αποτελεί το κλειδί για την ορθή εφαρμογή αμφότερων των πλαισίων.

Τραπεζική «ανάκριση»

Ανατρέχοντας κνείας στην οδηγία της Κεντρικής Τράπεζας προς τα τραπεζικά ιδρύματα για παρεμπόδιση νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας, διαπιστώνει ότι έχει τεθεί ένα αυστηρό πλαίσιο για λογαριασμούς Πολιτικώς Εκτεθειμένων Προσώπων, καθώς η σύνταξη επιχειρηματικών σχέσεων με πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα, που θεωρούνται «υ-

Το οικονομικό προφίλ

Ένα ΠΕΠ, όταν ανοίγει έναν λογαριασμό, πρέπει, μεταξύ άλλων, να έχει και συστάσεις. Πριν συναφθεί επιχειρηματική σχέση με Πολιτικώς Εκτεθειμένο Πρόσωπο, το πιστωτικό ίδρυμα θα πρέπει να παίρνει επαρκή αποδεικτικά στοιχεία που θα του επιτρέπουν να διαπιστώνει όχι μόνο την ταυτότητά του, αλλά και να αξιολογεί την επαγγελματική υπόληψη και ακεραιότητά του (π.χ. συστατικές επιστολές από τρίτα πρόσωπα). Τα στοιχεία που αποτελούν το οικονομικό προφίλ του πελάτη θα πρέπει να τυγχάνουν ανασκόπησης πάνω σε τακτική βάση και επικαιροποίησης με τυχόν καινούργια στοιχεία και πληροφορίες. Τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικά και επιμελή όταν οι

πελάτες τους εμπλέκονται σε εργασίες που είναι ευάλωτες στη διαφθορά όπως εμπόριο πετρελαίου, τσιγάρων και αλκοολούχων ποτών. Εκτός από αυτά που θα αναφέρει στην τράπεζα το ΠΕΠ, τα πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να ανατρέξουν σε πληροφορίες που βρίσκονται δημοσίως διαθέσιμες και οι οποίες, μεταξύ άλλων, μπορούν να αναζητηθούν και εντοπιστούν μέσω του διαδικτύου. Αξίζει να σημειωθεί ότι ακόμη και αν τερματιστεί η ιδιότητα του ΠΕΠ, μόνο μετά από δώδεκα μήνες θα χαλαρώσουν οι διαδικασίες απέναντί του, έως ότου θεωρηθεί ότι το πρόσωπο αυτό δεν ενέχει πλέον κίνδυνο που χαρακτηρίζει ειδικώς τα πολιτικώς εκτεθειμένα πρόσωπα.

ψηλού κινδύνου» είναι δυνατόν να εκθέσουν το πιστωτικό ίδρυμα σε αυξημένους κινδύνους. Όταν, για παράδειγμα, κάποιο ΠΕΠ επισκέπτεται μία τράπεζα για να ανοίξει έναν τραπεζικό λογαριασμό, πέρα από την τραπεζική «ανάκριση» από την οποία θα περάσει το ίδιο, θα βρεθούν υπό έλεγχο τα στενά συγγενικά του πρόσωπα και οι στενοί του συνεργάτες. Ο λογαριασμός και το οικονομικό προφίλ του πελάτη θα πρέπει να τυγχάνουν ετήσιας ανα-

σκόπησης, με σκοπό τη λήψη απόφασης κατά πόσον θα επιτραπεί η συνέχιση της λειτουργίας του. Ο λειτουργός ο οποίος έχει την ευθύνη παρακολούθησης του λογαριασμού θα πρέπει να ετοιμάζει σύντομη έκθεση, στην οποία να αναφέρονται τα αποτελέσματα της ανασκόπησης. Η έκθεση θα υποβάλλεται σε ανώτερο διοικητικό στέλεχος του πιστωτικού ιδρύματος για μελέτη και έγκριση και θα καταχωρείται στο φάκελο του πελάτη.

26 Φεβρουαρίου 2025
The Royal Hall

23^η ΑΠΟΝΟΜΗ
Τράπεζα Κύπρου
MAN
OF THE YEAR
2024

εἷς ἐμοὶ μύριοι,
ἐὰν ἄριστος ᾖ.

Ένας άριστος ισοδυναμεί με δέκα χιλιάδες. Ηράκλειτος

© Η διοργάνωση και το λογότυπο «Man of the Year» είναι πνευματική ιδιοκτησία του ομίλου SprlMedia

ΣΤΗΡΙΖΟΥΝ

JOHNNIE WALKER

Παρά με ασφάλεια
Χαρ. Πηλακούτας Λτδ.

M.S. Jacovides

UNIVERSITY of NICOSIA

ONAN ΚΥΠΡΟΥ
ΥΠΕΡΗΦΑΝΟΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΗΣ ΣΟΥ

αλφάμεγα

MINTHIS

TIMINIS

ΕΛΕΓΚΤΕΣ ΤΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ
Deloitte.

MAN MAGAZINE

SPP MEDIA EVENTS

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο δύσκολος αμερικανικός δρόμος της UBS

Του ΔΙΑΜ ΠΡΑΟΥΝΤ / REUTERS BREAKINGVIEWS

Ο Σέρτζιο Ερμότι έχει ένα πρόβλημα με τις ΗΠΑ. Η UBS το παραδέχθηκε διά στόματος του ίδιου του διευθύνοντος συμβούλου της, δημοσιοποιώντας μερικούς νέους στόχους για τη θυγατρική διαχείρισης πλούτου στην Αμερική. Η τελευταία έχει επενδεδυμένα περιουσιακά στοιχεία πελατών ύψους 2,1 τρισ. δολαρίων, αλλά την επόμενη χρονιά προβλέπεται μόνον ένα 9% ως περιθώριο μεικτών κερδών. Το σχέδιο του Σέρτζιο Ερμότι είναι να ανέλθει αυτό το ποσοστό στο 15% έως το 2027, το οποίο εξακολουθεί να φαίνεται και πάλι ιδιαίτερος χαμπλό. Η εξαγορά άλλου πιστωτικού ιδρύματος ίσως θα μπορούσε να είναι η μακροπρόθεσμη απάντηση. Η ελβετική τράπεζα των 105 δισ. δολ. ανακοίνωσε χθες τα ετήσια αποτελέσματά της για το 2024 και στη συνέχεια η τιμή της μετοχής της υποχώρησε κατά 6%. Η πιο εύλογη εξήγηση είναι πως οι επενδυτές δυσαρεστήθηκαν με την πρόβλεψη της UBS για πτώση των καθαρών εσόδων της από τόκους στις δραστηριότητές της στην Ελβετία και από τη διαχείριση πλούτου σε παγκόσμια κλίμακα. Οι εν λόγω δραστηριότητες επηρεάστηκαν από τα επιτόκια και σε μεγάλο βαθμό δεν τελούν υπό τον έλεγχο της τράπεζας. Αυτό, όμως, στο οποίο μπορεί ο κ. Ερμότι να επικεντρωθεί, εκτός από το να συνεχίσει την ενσωμάτωση της Credit Suisse, είναι η μεταστροφή αναφορικά με τη θυγατρική διαχείρισης πλούτου στην Αμερική, η οποία συνεχώς υπολείτουργεί.

Η κερδοφορία έχει υποστεί πλήγματα τα τελευταία χρόνια λόγω της αύξησης των επιτοκίων, γεγονός που παρότρυνε τους πλούσιους πελάτες της UBS να επενδύσουν χρήματα σε προϊόντα σταθερού εισοδήματος υψηλής απόδοσης, όπως είναι τα αμοιβαία κεφάλαια χρηματαγοράς. Αυτό στέρνησε από τη UBS φθηνές καταθέσεις και, επίσης, κατ΄ύψωση τα έ-

σοδα προς τις προμήθειες διαχείρισης χαρτοφυλακίου, από όπου οι χρηματοοικονομικοί σύμβουλοι της τράπεζας διατηρούν το μεγαλύτερο μέρος τους. Το περιθώριο κέρδους προ φόρων της μονάδας μειώθηκε από 15% κατά μέσον όρο μεταξύ 2019 και 2023 σε 9% το 2024. Ο επικεφαλής της UBS ελπίζει να αντιστρέψει αυτή την τάση, βάζοντας πιο βαθιά το χέρι στην τσέπη πάρα πολύ πλούσιων πελατών, φλερτάροντας τους πλούσιους που εργάζονται καθημερινά και προσφέροντας πιο κλασικές τραπεζικές υπηρεσίες, όπως ο δανεισμός. Αλλά ακόμη κι αν φθάσει το περιθώριο έως και 15%, όπως έχει προγραμματιστεί, αυτό δεν έχει και πολύ ενδιαφέρον.

Η Morgan Stanley στοχεύει στο να εξασφαλίσει ένα περιθώριο μεικτού κέρδους από τον βραχίονα διαχείρισης πλούτου της τάξεως του 30% το 2027, σύμφωνα με προβλέψεις αναλυτών, που συγκεντρώθηκαν από τη Visible Alpha. Μια βασική διαφορά είναι η κλιματική: Η συναφής μονάδα της Morgan Stanley είχε 6,2 τρισ. δολ. συνολικών περιουσιακών στοιχείων πελατών στις 31 Δεκεμβρίου 2024 σε σύγκριση με το ομόλογο ποσό της UBS των 2,1 τρισ. δολ. Οι συγχωνεύσεις και εξαγορές θα μπορούσαν να βοηθήσουν. Μια ονειρεμένη συμφωνία θα ήταν ο γίγαντας Charles Schwab με ευρείες δραστηριότητες, που εκτείνονται από τις συναλλαγές στις διεθνείς κεφαλαιαγορές έως τη διαχείριση πλούτου. Εντούτοις, με αξία στα 151 δισ. δολ. ή κοντά σε αυτά, συνιστά έναν πολύ μεγάλο στόχο εξαγοράς για τη UBS. Τέλος, η συγκρότηση ανεξάρτητων μπουτικ θα απαιτούσε χρόνο, αλλά ορισμένοι μεγαλύτεροι παίκτες, όπως η Ameriprise Financial, διαθέτουν ήδη μονάδες πλούτου και οικονομικών συμβούλων που θα πρόσθεταν περισσότερο βάρος στην ελβετική τράπεζα.

Εκκληση επενδυτών για διατήρηση της Πράσινης Συμφωνίας

Ζητούν από την Κομισιόν να μην αναδιπλωθεί μπροστά στις πιέσεις Τραμπ

Σε μια συγκυρία ευνοϊκή για κάθε είδους απορρύθμιση ως ανάγκη αντίδρασης στην πολιτική του Ντόναλντ Τραμπ και ενώ ασκούνται πιέσεις προς την ίδια κατεύθυνση από χώρες-μέλη της Ε.Ε., ομάδα επενδυτών με περιουσιακά στοιχεία αξίας 6,6 τρισ. ευρώ απευθύνουν έκκληση στην Κομισιόν να μην υποκύψει στις πιέσεις. Ζητούν να διατηρήσει στο ακέραιο τους κανόνες για την προστασία του κλίματος, την κοινωνική ευαισθησία και τη σωστή διακυβέρνηση προκειμένου να μην προκληθεί σύγχυση που θα διακυβεύσει τόσο τις επενδύσεις όσο και την ίδια την επιβίωση της Πράσινης Συμφωνίας.

Την εν λόγω έκκληση προσυπογράφουν επενδυτές όπως η Ομάδα Θεσμικών Επενδυτών για την Κλιματική Αλλαγή (IIGCC), το Ευρωπαϊκό Φόρουμ Βιώσιμων Επενδύσεων (Eurosif) και οι Αρχές για τις Υπεύθυνες Επενδύσεις (PRI) αλλά και επενδυτικές όπως η AXA Investment Managers και η L&G Asset Management. Στη σχετική ανακοίνωση και επιστολή τους υπογράφιζον πως οι σχετικοί κα-

να αμβλυνθούν και ορισμένες λεπτομέρειες. Οι πιέσεις των δύο μεγαλύτερων ευρωπαϊκών οικονομιών αντανακλούν την αγωνία τους καθώς βλέπουν να συρρικνώνεται το ΑΕΠ τους. Τα επίσημα στοιχεία που δόθηκαν στη δημοσιότητα τον περασμένο μήνα προδίδουν πως καμία από τις δύο αυτές οικονομίες δεν σημείωσε ανάπτυξη τους τελευταίους μήνες του περασμένου έτους, με αποτέλεσμα βέβαια να παρασύρουν προς τα κάτω τον μέσο όρο ανάπτυξης όλης της Ευρώζωνης.

Οι επενδυτές της εν λόγω ομάδας περιγράφουν την έκκλησή τους ως «παρέμβαση» και δηλώνουν ότι μίλησαν για τις ανησυχίες τους τόσο με την πρόεδρο της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, όσο και με άλλους αξιωματούχους που βρίσκονται σε καίριες θέσεις. Υπογράμμισαν ότι οι εν λόγω κανόνες αποτελούν «προαπαιτούμενο για την ενμέρωση και καθοδήγηση» των επενδυτών στη λήψη των αποφάσεών τους. Σημειώτεον ότι σε ανεξάρτητη ανακοίνωσή της η Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Τραπεζών τάχθηκε υπέρ της απλοποίησης των σχετικών κανόνων και ζήτησε από την Ε.Ε. να μην περιορίσει τον αριθμό των εταιρειών που πρέπει να παρουσιάζουν τα οικονομικά τους αποτελέσματα έτσι ώστε να είναι σαφής ο βαθμός συμμόρφωσής τους με τους κανόνες βιωσιμότητας. Η Κομισιόν σχεδιάζει απλούστευση των κανόνων για την εταιρική και επενδυτική βιωσιμότητα που ορίζουν ποιες επενδύσεις είναι φιλικές προς το κλίμα και παράλληλα απαιτούν από τις επιχειρήσεις να οξέβονται τα ανθρώπινα δικαιώματα και να μεριμνούν για τα ζητήματα προστασίας του περιβάλλοντος όταν αυτά υπάρχουν στην εφοδιαστική τους αλυσίδα. Πρόθεση της Κομισιόν, πάντως, είναι απλώς να ελαφρύνει από τους ελέγχους τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις. Όπως, άλλωστε, επισημαίνουν αναλυτές, η κίνηση των επενδυτών εμφανίζεται ως αντίπαλον δέος στις υποσχέσεις του Ντόναλντ Τραμπ για κατάργηση κάθε ρύθμισης.

ΤΟ

LOVE 100.7 FM 98.1 & 105.7

ΚΑΙ Η

Lacta

ΠΑΡΟΥΣΙΑΖΟΥΝ

ΠΑΝΟΣ ΜΟΥΖΟΥΡΑΚΗΣ in Love

14 | 02 ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ ΩΡΑ 20:30

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΜΕΓΑΣ ΧΟΡΗΓΟΣ

cablenet

ΧΟΡΗΓΟΣ

Electroline

έλε στο αύριο

ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΕΣ

Pharma LEAD

Parex

STARBUCKS

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

ΟΙ ΜΕΤΑΚΙΝΗΣΕΙΣ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΜΕ ΤΑ ΑΥΤΟΚΙΝΗΤΑ ΤΗΣ

UNCARS

Driving your stories.

ΕΙΣΙΤΗΡΙΑ ΑΠΟ ΤΟ

ticketmaster.cy

ACS

7777 7040

Ανσυχία

Ο υπουργός Εξωτερικών της Πολωνίας, Ράντοσλαβ Σικόρσκι, δεν κρύβει την ανησυχία του για το ενδεχόμενο οι απειλές για επιβολή δασμών στην Ευρώπη να γίνουν πράξη. Για τον ίδιο, πάντως, ο όρος «στρατηγική αυτονομία» της Ε.Ε. -που υπερασπίζεται η Γαλλία- δεν είναι «δόκιμος», καθώς υπονοεί «ανταγωνισμό» με την Ουάσινγκτον.

0,5-0,9%

Θα μειώνει πιθανότατα το ΑΕΠ της Ε.Ε. η επιβολή δασμών 10% από τις ΗΠΑ σε ευρωπαϊκά αγαθά.

Τα αντίποινα του 2019

Η Ευρωπαϊκή Ένωση μπορεί να επαναφέρει τους δασμούς που είχαν αποφασιστεί το 2019 ως «αντίποινα» σε εκείνους που είχαν επιβληθεί κατά την πρώτη θητεία Τραμπ στον χάλυβα και στο αλουμίνιο, υπενθύμισε η πρώην επίτροπος Διεθνούς Εμπορίου, Σεσίλια Μάλμστρομ.

502,3

δισ. ευρώ υπολογίζεται η αξία των αγαθών που εισήγαγαν το 2023 οι ΗΠΑ από την Ε.Ε., ενώ εξήγαγαν προϊόντα αξίας 346,5 δισ.

Σοβαρή απειλή

Η Αλιθία Γκαρθία Χερέρο, οικονομολόγος του Ινστιτούτου Bruegel, εκτιμά ότι οι «απειλές» του Ντόναλντ Τραμπ πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη από την Ευρώπη, καθώς μπορεί ο Καναδάς και το Μεξικό να κατάφεραν προσωρινή αναστολή των δασμών από τις ΗΠΑ, όμως δεν συνέβη το ίδιο με την Κίνα.

Τα όπλα της Ε.Ε. στον εμπορικό πόλεμο

Σε ετοιμότητα για τις κινήσεις Τραμπ, προτεραιότητα η εμπλοκή σε διαπραγματεύσεις με τις ΗΠΑ

Της ανταποκρίτριας μας στις Βρυξέλλες
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗ

«Κάθε φορά που κάνουμε χρήση της εφαρμογής Uber, κάθε φορά που επιλέγουμε μια ταινία στο Netflix, με κάθε χρήση των εφαρμογών τεχνικής νομοσύνης (AI) κάποια αμερικανική εταιρεία επωφελείται». Με απτά παραδείγματα, ο υπουργός Εξωτερικών της Πολωνίας Ράντοσλαβ Σικόρσκι επέλεξε να περιγράψει το πόσο ευνοούνται οι ΗΠΑ, ειδικά στον τομέα των υπηρεσιών, από τις εμπορικές σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση. «Εχουμε μια τεράστια αμοιβαία επωφέλη εταιρική σχέση. Ελπίζω να συνεχιστεί», τόνισε μιλώντας την περασμένη Πέμπτη σε ομάδα ευρωπαϊκών εφημερίδων —ανάμεσά τους και η «Κ»— στις Βρυξέλλες. Δεν μπόρεσε, όμως, να κρύψει την ανησυχία του για το ενδεχόμενο οι απειλές του Ντόναλντ Τραμπ για επιβολή

Η Κομισιόν σχεδιάζει να προτείνει τη μείωση του φόρου 10% στις εισαγωγές αμερικανικών αυτοκινήτων, ώστε να φθάσει στο 2,5% που χρεώνουν αντίστοιχα οι ΗΠΑ.

δασμών στην Ευρώπη να γίνουν τελικά πράξη. Για τον ίδιο, πάντως, ο όρος «στρατηγική αυτονομία» της Ε.Ε. —που υπερασπίζεται και προωθεί η Γαλλία— δεν είναι «δόκιμος», καθώς υπονοεί «ανταγωνισμό» με την Ουάσινγκτον. Στόχος, άλλωστε, της τρέχουσας πολωνικής προεδρίας του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης είναι να «ενοχληθεί» μια αρμονική σχέση με τις ΗΠΑ».

Στο ίδιο μήκος κύματος κινείται προσώρας και η Κομισιόν, με βασική προτεραιότητα την άμεση «εμπλοκή» σε διαπραγματεύσεις με τη νέα αμερικανική διοίκηση. Αυτό ήταν άλλωστε και το μήνυμα που εξέλαβε από την πλειοψηφία των Ευρωπαίων ηγετών, που βρέθηκαν την περασμένη Δευτέρα στις Βρυξέλλες, προκειμένου να συ-

Η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, μετά το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο, διαβεβαίωσε ότι «αν η Ε.Ε. μπει στο στόχαστρο αδικώς ή αυθαίρετα, θα απαντήσει αυστηρά». Δύο ημέρες μετά, διέκρινε ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο τα «αντίποινα» να «στοχεύσουν» αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς.

ζητήσουν —για πρώτη φορά μετά την ορκωμοσία Τραμπ— το μέλλον των ευρωατλαντικών σχέσεων και παράλληλα την ενίσχυση της ευρωπαϊκής άμυνας. Παρ' όλα αυτά, η Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν —μετά το άτυπο Ευρωπαϊκό Συμβούλιο— διαβεβαίωσε ότι «αν η Ε.Ε. μπει στο στόχαστρο αδικώς ή αυθαίρετα, θα απαντήσει αυστηρά». Διόλου τυχαία, δύο ημέρες μετά, διέκρινε στους Financial Times ότι εξετάζεται το ενδεχόμενο τα «αντίποινα» να «στοχεύουν» αμερικανικούς τεχνολογικούς κολοσσούς.

Η «διαδρομή» ήταν επιλεκτική, καθώς σύμφωνα με Ευρωπαίους διπλωμάτες η πρόεδρος έχει αποφύγει συστηματικά να ενημερώσει τα κράτη-μέλη για το πώς σκοπεύει να «απαντήσει» στην πιθανότητα επιβολής δασμών από τις

ΗΠΑ, παρά το γεγονός ότι δημοσίως και πλέον συχνά αναφέρει ότι «είμαστε καθ' όλα έτοιμοι». Ο λόγος που αποφεύγει να «ανοίξει τα χαρτιά» της στα κράτη-μέλη είναι απλός: «Τρέμει τις διαρροές, που θα οδηγούσαν εκ του ασφαλούς σε κλιμάκωση», αναφέρει στην «Κ» ευρωπαϊκή διπλωματική πηγή. Σε κάθε περίπτωση, η Κομισιόν έχει όπλα στη «φαρέτρα» της σε πιθανό νέο εμπορικό «πόλεμο» με την Ουάσινγκτον, αναφέρουν Ευρωπαίοι αξιωματούχοι.

Ειδικότερα, η Ε.Ε. διαθέτει πλέον το λεγόμενο «εργαλείο κατά των εξαναγκασμών» (anti-coercion instrument), τη θεσμοθετημένη δυνατότητα της Ε.Ε. να αμυνθεί σε κινήσεις εναντίον της και να επιβάλει περιορισμούς στο εμπόριο υπηρεσιών αν κρίνει πως μια

τρίτη χώρα χρησιμοποιεί τους δασμούς ως «εργαλείο» για να «εκβιάσει» πολιτικές αλλαγές.

Εξάλλου μπορεί να επαναφέρει τους δασμούς οι οποίοι είχαν αποφασιστεί το 2019 ως «αντίποινα» σε εκείνους που είχαν επιβληθεί κατά την πρώτη θητεία Τραμπ στον χάλυβα και στο αλουμίνιο από την Ε.Ε., όπως υπενθύμισε η πρώην επίτροπος Διεθνούς Εμπορίου, Σεσίλια Μάλμστρομ. Οι δασμοί αξίας περίπου 6 δισ. δολαρίων έχουν ανασταλεί από το 2022, αλλά όπως ανέφερε η πρώην επίτροπος μπορούν αυτόματα να εφαρμοστούν από τον Μάρτιο του 2025.

«Οι Ευρωπαίοι παραμένουν ακόμη στο σκοτάδι για τις προθέσεις του Τραμπ», αναφέρει στην «Κ» η Αλιθία Γκαρθία - Χερέρο, από το Bruegel. Σε κάθε

περίπτωση εκτιμά ότι οι «απειλές» του πρέπει να ληφθούν σοβαρά υπόψη, καθώς μπορεί ο Καναδάς και το Μεξικό να κατάφεραν προσωρινή αναστολή των δασμών, όμως δεν συνέβη το ίδιο με την Κίνα.

Βασικός στόχος, πάντως, της Κομισιόν είναι να αποφύγει τους δασμούς. Γι' αυτόν τον λόγο προτάσσει την άμεση εμπλοκή σε διαπραγματεύσεις, όπως έχει αναφέρει επανειλημμένως η πρόεδρος της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, και σε αυτό το πλαίσιο, σύμφωνα με πληροφορίες των FT, πρόκειται μάλιστα να προτείνει μειωμένους δασμούς στις εισαγωγές αμερικανικών αυτοκινήτων στην Ε.Ε. Σύμφωνα με το δημοσίευμα, προτίθεται να μειώσει τον φόρο 10% των εισαγωγών, ώστε να φθάσει στο 2,5% που χρεώνουν αντίστοιχα οι ΗΠΑ. Διαπραγματευτικό «όπλο» για την αποφυγή εμπορικού πολέμου αποτελεί εξάλλου και η γνωστή πρόταση της Φον ντερ Λάιεν περί εξαγοράς περισσότερου αμερικανικού LNG, που θα αντικαταστήσει το ρωσικό.

Από την ορκωμοσία του Τραμπ και μετά, δύο βασικά ερωτήματα προκύπτουν για την Ε.Ε.: πότε θα προχωρήσει με τις «απειλές» του περί δασμών και ποιες θα είναι οι επιπτώσεις;

Κρίσιμη ημερομηνία φαίνεται ότι είναι η 1η Απριλίου, καθώς ο Τραμπ έχει ζητήσει έως τότε από τα αρμόδια υπουργεία τα ακριβή στοιχεία για το εμπορικό έλλειμμα μεταξύ Ε.Ε. και ΗΠΑ. Την περασμένη Κυριακή ο Τραμπ επανέλαβε ότι το εμπορικό έλλειμμα μεταξύ ΗΠΑ - Ε.Ε. φθάνει τα 350 δισ. δολάρια. Σύμφωνα με την Κομισιόν, ωστόσο, το εμπορικό έλλειμμα ήταν μόλις 150 δισ. ευρώ το 2023: οι ΗΠΑ εισήγαγαν αγαθά αξίας 502,3 δισ. ευρώ από την Ε.Ε. και εξήγαγαν 346,5 δισ. Αντιθέτως, στις υπηρεσίες οι ΗΠΑ είχαν εμπορικό πλεόνασμα 104 δισ. ευρώ, με εξαγωγές συνολικού ύψους 396,4 δισ. ευρώ και εισαγωγές 292,4 δισ. «Αυτό σημαίνει ότι το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ σε σχέση με την Ε.Ε. ανήλθε σε 51,8 δισ. ευρώ, έξι έως επτά φορές μικρότερο από ό,τι ισχυρίζεται ο Τραμπ», εξηγεί η Γκαρθία - Χερέρο. Επομένως, το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ με την Ε.Ε. είναι περίπου επτά φορές μικρότερο από ό,τι εκείνο με την Κίνα.

Οι πιθανές επιπτώσεις στο ευρωπαϊκό ΑΕΠ

Σύμφωνα με την Deutsche Bank, δασμοί αξίας 10% στις εισαγωγές από την Ε.Ε. πιθανότατα θα μειώσουν το ΑΕΠ της κατά περίπου 0,5%-0,9%. Δεδομένου ότι αναμένεται ανάπτυξη μόλις 1% φέτος, ίσως το «μπλοκ» φτάσει τα όρια ύφεσης. Από την άλλη πλευρά, οι ΗΠΑ αντιπροσώπευαν μόλις το ένα πέμπτο των συνολικών εξαγωγών της Ε.Ε. το 2023, σύμφωνα με την Κομισιόν. Σε αντίθεση με τον Καναδά και το Μεξικό, οι εξαγωγές των οποίων προς τις ΗΠΑ είναι τριπλάσιες (τρία τέταρτα και τέσσερα πέμπτα αντίστοιχα), η Ε.Ε. δεν θα επηρεαστεί σε μεγάλο βαθμό. Η πλειονότητα, άλλωστε, των προϊόντων που εξάγει η Ε.Ε. προς τις ΗΠΑ είναι κυρίως πολυτελή γερμανικά αυτοκίνητα και ακριβά φάρμακα, που αφορούν υψηλά εισοδήματα. Επομένως, η ζητηση στις ΗΠΑ δεν θα επηρεαστεί σημαντικά από πιθανές μεταβολές τιμών. Ενδιαφέρον στοιχείο αποτελούν οι εν δυνάμει επιπτώσεις της εμπορικής «πολιτικής» του Τραμπ έναντι του δολαρίου, η τιμή του οποίου εκτοξεύθηκε με την ανακοίνωση των δασμών. Ωστόσο, ενισχύοντας το δολάριο, οι δασμοί ενδεχομένως να μειώσουν την ανταγωνιστικότητα των αμερικανικών εξαγωγών, κάτι που ίσως ευνοήσει την Ε.Ε., εκτιμούν αναλυτές. Το «εργαλείο κατά του εξαναγκασμού» (anti-coercion instrument) που διέκρινε στους FT ως «μπαούλα» της Κομισιόν αποτελεί κανονισμό του 2023 με «στόχο» τότε την Κίνα, λόγω «μπλοκαρίσματος» σε εισαγωγές και εξαγωγές από τη Λιθουανία ως «αντίποινα» για το άνοιγμα διπλωματικού γραφείου της Ταϊβάν. Παράρτημα του κανονισμού περιλαμβάνει λίστα κυρώσεων, όπως: επιβολή τελωνειακών δασμών, απαγορεύσεις εισαγωγών/εξαγωγών αγαθών, περιορισμοί σε υπηρεσίες, ξένες άμεσες επενδύσεις κ.ά. Για να εγκριθούν απαιτείται ειδική πλειοψηφία από τα κράτη-μέλη εξηγεί ευρωπαϊκή διπλωματική πηγή. Επομένως, «βέτο τύπου Ορμπαν» δεν έχουν τύχη, ενώ μπορούν να υιοθετηθούν εντός οκτώ εβδομάδων. Μια προσέγγιση με την Κίνα θα ήταν λύση; «Ριψοκίνδυνη» χαρακτηρίζει μια τέτοια κίνηση η Γκαρθία - Χερέρο, δεδομένου ότι η Κίνα αποτελεί «οικονομικό αντίπαλο» και της Ε.Ε. και των ΗΠΑ, ενώ θεωρεί ότι μια τέτοια προσέγγιση ίσως «εκτροχιάσει» πιθανή επαναδιαπραγμάτευση με τον Τραμπ. Εξάλλου, η Κίνα ήδη «βλάπτει» τα οικονομικά συμφέροντα του μπλοκ». Η Ε.Ε. εμφανίζεται, πάντως, έτοιμη για «συμμαχία» με τον Καναδά. Την Τετάρτη, η Φον ντερ Λάιεν και ο Αντόνιο Κόστα αναμένονται να υποδεχθούν τον Καναδό πρωθυπουργό Τριντίν, που αμέσως μετά την ανακοίνωση των αμερικανικών δασμών έσπευσε να επικοινωνήσει με τις Βρυξέλλες.

ΑΝΑΛΥΣΗ / Του ΧΡΗΣΤΟΥ ΝΙΚΑ

Ποιος πρέπει να φοβάται έναν εμπορικό πόλεμο;

Όπως αναμενόταν, ένα από τα πρώτα πράγματα που εξήγγειλε αμέσως μετά την ανάληψη των καθηκόντων του ο πρόεδρος των ΗΠΑ Ντόναλντ Τραμπ ήταν η επιβολή δασμών κυρίως στα κινεζικά και στα ευρωπαϊκά προϊόντα λόγω του εμπορικού ελλείμματος που η χώρα του έχει σε σχέση με αυτές. Δεν θα δικαιολογήσω την εμμονή του αυτή, καθώς διαφωνώ πλήρως με το σύνολο σχεδόν των επιλογών του, θα επικεντρώ απλά να την εξηγήσω.

«Κλειδί» για την κατανόηση της συγκεκριμένης πολιτικής είναι η διαπίστωση/δόγμα ότι «οι μεγάλες δυνάμεις πάντα κανονίζουν τις διεθνείς οικονομικές τους σχέσεις με τρόπο που να ε-

ξυπηρετούνται τα συμφέροντά τους». Κλασικό παράδειγμα είναι η βρετανική αυτοκρατορία που επέβαλε στις αποικίες της να παράγουν τα προϊόντα/πρώτες ύλες που ήταν απαραίτητα για τη μητρόπολη. Σε πιο πρόσφατα χρόνια, οι ΗΠΑ σε ηγεμονικό ρόλο χρησιμοποιούσαν το δολάριο για να επιτύχουν τους στόχους τους. Έτσι ουσιαστικά επέβαλαν στον υπόλοιπο κόσμο να αναλάβει το κόστος του πολέμου στο Βιετνάμ με την κατάρρευση του συστήματος του Bretton Woods και της σταθερής ισοτιμίας δολαρίου - χρυσού. Ακόμη πιο ενδεικτική είναι η περίπτωση της Ιαπωνίας, που αν και νττημένη του Β' Παγκοσμίου Πολέμου εμφάνιζε για δε-

καετίες μια εντυπωσιακή οικονομική ανάπτυξη και ένα «ενοχλητικό» εμπορικό πλεόνασμα τεραστίων διαστάσεων. Αυτό βασιζόταν κυρίως στο ότι το γιεν δεν ήταν μετατρέψιμο νόμισμα, οπότε δεν ήταν δυνατή η ανατίμησή του που θα μείωνε σημαντικά την ανταγωνιστικότητα των ιαπωνικών προϊόντων. Οι ΗΠΑ λοιπόν επέβαλαν στην Ιαπωνία να κάνει το γιεν μετατρέψιμο για να ανακουφιστούν οι ίδιες από τις μεγάλες εισαγωγές από την υποτελή ουσιαστικά ασιατική χώρα, πράγμα που την οδήγησε σε μια μακρά και επιβλητική οικονομική ύφεση. Θα ρωτήσει κανείς, γιατί δεν χρησιμοποιούν οι ΗΠΑ το δολάριο και πάλι. Απλά επειδή δεν μπορούν. Οι Κι-

νέζοι έχουν συσσωρεύσει 3,2 τρις. δολάρια και έχουν ήδη απειλήσει ότι αν οι ΗΠΑ προσπαθήσουν να λύσουν το πρόβλημά τους μέσω υποτίμησης του δολαρίου, αυτές θα το ανατιμήσουν χρησιμοποιώντας τα τερστικά αποθέματά τους. Απομένει η απειλή επιβολής δασμών. Είναι όμως ένα τέτοιο μέτρο απαραίτητο; Πολύ λιγότερο απ' ό,τι στο παρελθόν. Είναι γεγονός ότι για κάθε ένα δολάριο αμερικανικών εξαγωγών προς την Κίνα αντιστοιχούσαν 3 δολάρια κινεζικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ, αλλά το 2016, πριν από την πρώτη προεδρική θητεία του Τραμπ, η σχέση αυτή ήταν 1 προς 4, ενώ το 2000 1 προς 6.

Ακόμη πιο συζητήσιμα είναι τα με-

γέθη όσον αφορά το εμπόριο ΗΠΑ - Ευρώπης. Εδώ η παραπάνω σχέση είναι σταθερά 1 προς 1,5 και το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ αντισταθμίζεται σε μεγάλο βαθμό από το πλεόνασμα των ΗΠΑ στο εμπόριο υπηρεσιών.

Γιατί λοιπόν όλη αυτή η φασαρία όταν είναι δεδομένο ότι οι χώρες που θα επιβληθούν δασμοί στα προϊόντα τους θα αντεπιτεθούν πληρώνοντας τις ΗΠΑ με το ίδιο νόμισμα; Επιπλέον, το κόστος της επιβολής δασμών θα πληρώσουν κυρίως οι Αμερικανοί καταναλωτές και όχι οι χώρες που εξάγουν «ενοχλητικά» πολύ», όπως λανθασμένα ισχυρίζεται ο Τραμπ», εξηγεί η Γκαρθία - Χερέρο. Επομένως, το εμπορικό έλλειμμα των ΗΠΑ με την Ε.Ε. είναι περίπου επτά φορές μικρότερο από ό,τι εκείνο με την Κίνα.

φίλεις στους ψηφοφόρους στη βάση ότι σόζουν θέσεις εργασίας εγκώρια.

Αυτό που ο Τραμπ προσπαθεί να επιτύχει είναι να σύρει τους εμπορικούς εταίρους του σε αυτοπεριορισμό με κάτι σαν τους εκουσίους εξαγωγικούς περιορισμούς που έχουν χρησιμοποιηθεί στο παρελθόν στα ιαπωνικά αυτοκίνητα και στα προϊόντα υφαντουργίας από άλλες ασιατικές χώρες. Αλλωστε, η εργαλειοποίηση της απειλής των δασμών έπεισε την Κολομβία να δεχθεί τους μετανάστες που οι ΗΠΑ απελαύνουν.

Ο κ. Χρήστος Νίκας είναι καθηγητής Διεθνών Οικονομικών Σχέσεων, Τμήμα Διεθνών και Ευρωπαϊκών Σπουδών, Πανεπιστήμιο Μακεδονίας.

rwcs

Φορολογικός οδηγός για το 2025 - Κύπρος

Ο οδηγός είναι διαθέσιμος στην αγγλική γλώσσα

ΑΝΑΛΥΣΗ

Ο παγκόσμιος εμπορικός πόλεμος για επενδύσεις

Του ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ

Ο «ασθόρυβος» παγκόσμιος εμπορικός πόλεμος των προηγούμενων δεκαετιών αναβαθμίζεται. Η πολιτική επανεκβιομηχάνιστος του προέδρου Τραμπ αλλάζει το παιχνίδι. Οι βιομηχανίες καλούνται να επιλέξουν ανάμεσα στην επιβάρυνση με δασμό όταν εξαγουν στις ΗΠΑ ή τη μεταφορά της παραγωγής στη μεγάλη αγορά που υπόσχεται χαμηλό φόρο, επιδοτήσεις και χαλαρούς εμποτικούς κανόνες.

Η κρατική επιδότηση των επιχειρήσεων γίνεται πιο σημαντική και ορατή τώρα, ενώ ήταν μια γκρίζα περιοχή που σπανίως καταγραφόταν με αξιοπιστία. Τώρα φανερά Κίνα, ΗΠΑ, Ευρώπη, κάνουν δυνατές προσπάθειες προσέλκυσης επενδύσεων και ερευνητικών δραστηριοτήτων με έπαθλο αυξημένα κρατικά κεφάλαια. Γι' αυτό έχουν ενδιαφέρον τα συμπεράσματα νέας μελέτης του ΟΟΣΑ με τον τίτλο «Πώς οι κυβερνήσεις στηρίζουν τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις», που κυκλοφόρησε πριν από λίγες μέρες.

Τα πρώτα συμπεράσματα είναι αυτό που όλοι υποψιάζονταν. Μόνον 3% των μεγάλων εταιρειών που εξετάστηκαν διεθνώς δεν εισέπραξαν επιδότηση καμιά χρονιά την περίοδο (2005-2022) που εξετάζει η έρευνα.

Αντίθετα περίπου οι μισές από τις μεγάλες βιομηχανικές επιχειρήσεις ενισχύθηκαν κάθε χρόνο με τουλάχιστον μία από τις μορφές κρατικής ενίσχυσης, δηλαδή επιδοτήσεις, φορολογικές απαλλαγές ή χρηματοδότηση με επιτόκιο κάτω από την αγορά. Επίσης, περίπου το 90% των εταιρειών ωφελήθηκε τουλάχιστον από μια μορφή ενίσχυσης το μισό της εξεταζόμενης περιόδου. Η κρατική ενίσχυση των βιομηχανιών ήταν αφανής διεθνώς πρακτικά.

Βέβαια για τις περισσότερες εταιρείες οι επιδοτήσεις είναι σχετικά χαμηλές σε σχέση με τα έσοδά τους και υπολογίζονται σε 0,7% των εσόδων, παρότι ειδικά για μεγάλες βιομηχανικές επενδύσεις υπολογίζονται σε 9%. Ωστόσο για επιχειρήσεις που έχουν έδρα στην Κίνα η κρατική ενίσχυση υπολογίζεται τι φθάνει το 15% των εσόδων τους. Ίσως αυτό να εξηγεί και το

εύρημα της ίδιας έρευνας ότι οι επιχειρήσεις από την Κίνα τα χρόνια αυτά κερδίζουν μερίδια αγοράς, ενώ χάνουν ομοειδείς εταιρείες από άλλες χώρες.

Η πραγματικότητα ωστόσο είναι περισσότερο πολύπλοκη. Περίπου 480 εταιρείες που αναλύθηκαν είναι πολυεθνικές, η έδρα των οποίων (συνήθως χώρα χαμηλής φορολογίας) βρίσκεται σε διαφορετική τοποθεσία από τις μεγάλες εγκαταστάσεις και το προσωπικό.

Οι επιδοτήσεις τους προέρχονται από τις διαφορετικές χώρες όπου δραστηριοποιούνται. Είναι πιθανό εταιρεία παραγωγής ημιαγωγών των ΗΠΑ να λαμβάνει επιδότηση από την Κίνα ή χώρα της Νοτιοανατολικής Ασίας που έχει παραγωγή. Εταιρείες χημικών από την Ευρώπη επιδοτούνται από τις ΗΠΑ όπου έχουν μεγάλο εργοστάσιο.

Σε ποιους κλάδους επικεντρώνεται αυτός ο παγκόσμιος αφανής οικονομικός πόλεμος; Σε τομείς όπως οι αεροπορικές και αμυντικές βιομηχανίες, τα αυτοκίνητα, το αλουμίνιο, ημιαγωγοί, ναυπηγεία, κάλυβας, φωτοβολταϊκά και τηλεπικοινωνιακός εξοπλισμός, γυαλί κεραμικά, λιπάσματα, ανεμογεννήτριες.

Παράλληλα, οι κυβερνήσεις επιχειρούν να διασώσουν επιχειρήσεις που καταρρέουν, συνήθως στη διάρκεια κρίσεων. Χαρακτηριστικές περιπτώσεις στις ΗΠΑ, των General Motors και Chrysler στις οποίες το κράτος απέκτησε το 61% και 10% των μετοχών αντίστοιχα.

Στην Ιαπωνία το κράτος απέκτησε το 69% των μετοχών του κατασκευαστή τσιπ Renesas και κρατική τράπεζα της Κορέας μετοχές των Ναυπηγείων Daewoo και της Marine Engineering. Στην Κίνα, η βιομηχανία ηλεκτρικών αυτοκινήτων Nio διασώθηκε από τοπικές κυβερνήσεις, αλλά και η μεγάλη βιομηχανία αλουμινίου China Hongqiao σώθηκε με δάνεια χαμηλού επιτοκίου. Η διάσωση εταιρειών, πάντως, επεκτείνεται σε σχεδόν σταθερή στήριξη εγχώριων πρωταθλητών. Διαμορφώνεται έτσι ένα οικοσύστημα με μικρότερες εταιρείες που ενισχύει την παραγωγή και την απασχόληση σε μια περιοχή.

Η Φρανσουάζ Μπετανκούρ δίνει στη νέα γενιά τα ηνία της L'Oreal

Αποχωρεί από τη θέση της αντιπροέδρου και από το Δ.Σ. της εταιρείας

Περίπου 14 μήνες από τον Δεκέμβριο του 2023, όταν η περιουσία της έφτασε στα 100 δισ. δολ. ανάγοντάς την σε πλουσιότερη γυναίκα στον κόσμο, η Φρανσουάζ Μπετανκούρ, κληρονόμος της αυτοκρατορίας της L'Oreal που προ δεκαπενταετίας γνώρισε βομβαρδιστική αρνητική δημοσιότητα, αποχωρεί σύντομα από τη θέση της αντιπροέδρου της εταιρείας και αναθέτει περισσότερες ευθύνες στη νεότερη γενιά. Θα αντικατασταθεί από τον 38χρονο γιο της, Ζαν Βικτόρ Μάγιερς, που είναι ήδη διευθυντής στην εταιρεία και τον μικρότερο αδελφό του, Νικολά, ενώ τη θέση της στο διοικητικό συμβούλιο θα καταλάβει ο Αλεξάντρ Μπενέ, επικεφαλής του επενδυτικού βραχίονα του ομίλου, της Tethys Invest.

Η αλλαγή φρουράς από τη νεότερη γενιά της οικογένειας που ελέγχει περίπου το 35% της L'Oreal έρχεται μετά τη μείωση του πλούτου των Μπετανκούρ – Μάγιερς, όπως είναι το όνομα του συζύγου της Φρανσουάζ, στα 76 δισ. δολ. μέσα στους τελευταίους 12 μήνες, συνεπεία της μεγάλης πτώσης που έχει σημειώσει παγκοσμίως η ζήτηση για καλλυντικά και ιδιαιτέρως από την εξαιρετικά σημαντική

Επί μία δεκαετία απασχόλησε τα πρωτοσέλιδα του γαλλικού τύπου με μια μεγάλη δικαστική διαμάχη και τα σκάνδαλα που τη συνόδευσαν.

αγορά της Κίνας. Έρχεται, επίσης, έπειτα από 28 χρόνια παραμονής της Φρανσουάζ Μπετανκούρ στο Δ.Σ. της εταιρείας, αν και πρακτικά η Φρανσουάζ ασχολείτο ελάχιστα με την εταιρεία σε αντίθεση με τις οικογένειες που ελέγχουν τους άλλους γαλλικούς ομίλους καλλυντικών και μόδας όπως, για παράδειγμα, η οικογένεια του Μπερνάρ Αρνό, ιδρυτή του ομίλου LVMH. Ίσως τώρα η διαδοχή θέσει οριστικά στο παρελθόν τη δυσφήμιση που προκάλεσε στον όμιλο η θορυβώδης δικαστική διαμάχη της με στενό φίλο της μητέρας της και έμμεσα με την ίδια τη μητέρα της, Λιλιάν Μπετανκούρ, τα σκάνδαλα που συνόδευσαν αυτήν τη διαμάχη και τις αποκαλύψεις για πολιτικές διασυνδέσεις της οικογένειας με τον τότε πρόεδρο της Γαλλίας, Νικολά Σαρκοζί.

Η Φρανσουάζ γενικώς προτιμά τους χαμηλούς τόνους, αποφεύγει τη δημοσιότητα και τον προκλητικό τρόπο ζωής

Η αλλαγή φρουράς στη L'Oreal έρχεται μετά τη μείωση του πλούτου των Μπετανκούρ – Μάγιερς στα 76 δισ. δολ. μέσα στους τελευταίους 12 μήνες, συνεπεία της μεγάλης πτώσης που έχει σημειώσει παγκοσμίως η ζήτηση για καλλυντικά και ιδιαιτέρως από την εξαιρετικά σημαντική αγορά της Κίνας.

των βαθύπλουτων και αυτοπροσδιορίζεται ως συγγραφέας έχοντας γράψει μια μακρά μελέτη για τη Βίβλο και μια γενεαλογία των θεών των αρχαίων Ελλήνων. Κατόρθωσε, όμως, να βρίσκεται στα πρωτοσέλιδα του γαλλικού τύπου επί μία δεκαετία, από το 2007 όταν υπέβαλε μήνυση κατά του φωτογράφου διασημοτήτων και στενού φίλου της μητέρας της, Φρανσουά Μαρι Μπανιέ. Τον κατηγορήσε ότι εκμεταλλεύθηκε την άνοια της μητέρας της και κατάφερε να της αποσπάσει σχεδόν ένα δισεκατομμύριο δολάρια σε διάστημα δύο δεκαετιών καθώς και περιουσιακά στοιχεία ιλιγγώδους αξίας, ακριβά έργα τέχνης, ακίνητα και ασφαλιστικά συμβόλαια. Η υπόθεση εκδικάστηκε το 2015 και έφτασε να χαρακτηριστεί από μερίδα του γαλλικού τύπου «το γαλλικό Γουότεργκέιτ».

Στις παρατεταμένες έρευνες και ανακρίσεις η οικογένεια των Μπετανκούρ

και Μάγιερς διασύρθηκε, καθώς διερευνήθηκε η διανοητική κατάσταση της Λιλιάν, μητέρας της Φρανσουάζ, και διαπιστώθηκε ότι έπασχε όντως από άνοια. Ηρθαν, παράλληλα, στο φως τα πιο σκοτεινά μυστικά της οικογένειας, όπως ότι στο παρελθόν είχαν διεξαχθεί έρευνες για τον πατέρα της Λιλιάν και ιδρυτή της L'Oreal, Γιουζέπ Σίλερ, λόγω υποψιών ότι υπήρχε συνεργασία των ναζί και ότι ο αδελφός της Λιλιάν είχε συγγράψει διατριβή με αντισημιτικό περιεχόμενο στον φιλογερμανικό Τύπο της Γαλλίας. Η οικογένεια όμως γνώρισε τη χειρότερη μορφή αρνητικής δημοσιότητας το 2010, όταν διέκρινε στον Τύπο ότι ο Πασκάλ Μπονεφουά, προσωπικός υπηρέτης της Λιλιάν Μπετανκούρ, είχε καταγράψει μυστικά συνομιλίες της βαθύπλουτης Γαλλίδας με νομικούς και οικονομικούς της συμβούλους. Διέκρινε, έτσι, έντυπα που αποκάλυπταν φοροδιαφυγή της ε-

ταιρείας, μυστικούς λογαριασμούς σε ελβετικές τράπεζες, παράνομες εισφορές σε πολιτικά κόμματα της χώρας, συγκρούσεις συμφερόντων κάθε είδους, ακόμη και ενδεχόμενη εμπλοκή της Λιλιάν Μπετανκούρ στην υπόθεση για την οποία δικάστηκε αργότερα ο Νικολά Σαρκοζί.

Η υπόθεση έκλεισε τελικά με καταδίκη του Μπανιέ σε δύομισι χρόνια φυλάκιση, η οποία αντιστράφηκε ουσιαστικά μετά την έφεση που άσκησε ο φημισμένος φωτογράφος. Ωστόσο η Λιλιάν Μπετανκούρ θεώρησε ότι είχε πέσει θύμα προδοσίας από την ίδια της την κόρη, τη Φρανσουάζ, ενώ η Φρανσουάζ κατηγορήθηκε ότι είχε δωροδοκήσει τον κύριο μάρτυρά της στην υπόθεση κατά του Μπανιέ. Η υπόθεση έκλεισε με συμβιβασμό, ενώ η Λιλιάν Μπετανκούρ έμεινε υπό την κηδεμονία της κόρης της μέχρι τον θάνατό της το 2017, οπότε η Φρανσουάζ κληρονόμησε τα πλούτη της μητέρας της.

Οι δασμοί απειλούν την αγροτική παραγωγή στις ΗΠΑ

Οι αγρότες ανησυχούν για αντίποινα από Καναδά, Μεξικό και Κίνα

Ήταν μια ταραχώδης εβδομάδα στην εμπορική πολιτική των ΗΠΑ. Το περασμένο Σαββατοκύριακο ο Ντόναλντ Τραμπ ανακοίνωσε ότι θα επιβάλει δασμούς 25% στο Μεξικό και στον Καναδά, λέγοντας ότι δεν κάνουν αρκετά για να ανακόψουν τη ροή μεταναστών και το παράνομο λαθρεμπόριο φαινανύλιν. Στη συνέχεια, μετά από συνομιλίες της τελευταίας στιγμής με τους ηγέτες των δύο χωρών, συμφώνησε να τους δώσει αναβολή 30 ημερών.

Δεν συνέβη το ίδιο με την Κίνα. Οι δασμοί 10% που επέβαλε σε όλες τις κινεζικές εισαγωγές ισχύουν και στην Αϊόβα, εκεί όπου κτυπάει η «καρδιά» της αγροτικής Αμερικής, ενώ πολλοί φοβούνται ότι είναι θέμα χρόνου να επιστρέψουν οι δασμοί στους βόρειους και στους νότιους γείτονες της Αμερικής. Το ενδεχόμενο ενός νέου εμπορικού πολέμου προκαλεί τρόμο στις μεσοδυτικές πολιτείες, ιδιαίτερα στην Αϊόβα, μια πολιτεία με απέραντα χωράφια καλαμποκιού, ούλο αποθήκευσης σιτηρών και μεγάλες κτηνοτροφικές μονάδες. Ο Καναδάς, το Μεξικό και η Κίνα μαζί αντιπροσωπεύουν το ήμισυ του συνόλου

Οι Αμερικανοί αγρότες πλήττονται ήδη από την πτώση στις τιμές των καλλιεργειών και το υψηλότερο κόστος.

των αμερικανικών αγροτικών εξαγωγών. Το 2024 οι ΗΠΑ πούλησαν αγροτικά προϊόντα 30 δισ. δολαρίων στο Μεξικό, 29 δισ. δολαρίων στον Καναδά και 26 δισ. δολαρίων στην Κίνα. Ξαφνικά οι αγρότες αντιμετωπίζουν την απειλή αντιστοίχων, που κάποιοι φοβούνται ότι θα μπορούσαν να αποδεκατίσουν την αγροτική παραγωγή της Αμερικής. Στην Αϊόβα, πρώην προπύργιο των Δημοκρατικών που από το 2016 στηρίζει σταθερά τον Τραμπ, ανησυχούν ότι οι δασμοί θα πλήξουν οριστικά την εικόνα των ΗΠΑ στα μάτια σημαντικών εμπορικών εταίρων. Το αγρόκτημα σόγιας του Άαρον Λίμαν μοιάζει με δασπ πρεμίας στην ταραχώδη έναρξη της δεύτερης θητείας Τραμπ. Αυτό θα μπορούσε να αλλάξει σε λίγες εβδομάδες. «Μακροπρόθεσμα οι χώρες σε όλο τον κόσμο

Ο Καναδάς, το Μεξικό και η Κίνα μαζί αντιπροσωπεύουν το ήμισυ του συνόλου των αμερικανικών αγροτικών εξαγωγών. Το 2024, οι ΗΠΑ πούλησαν αγροτικά προϊόντα αξίας 30 δισ. δολαρίων στο Μεξικό, 29 δισ. δολαρίων στον Καναδά και 26 δισ. δολαρίων στην Κίνα.

δεν θα μας βλέπουν ως αξιόπιστο εταίρο», λέει. Περισσότερο από το ένα πέμπτο της οικονομίας της Αϊόβα – ή 53,1 δισ. δολάρια – συνδέεται με τη γεωργία, από τη φυτική και την κτηνοτροφική παραγωγή έως την επεξεργασία και τη μεταποίηση τροφίμων. Είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός καλαμποκιού, χοίρων, αυγών και αιθανόλης της χώρας, και ένας από τους τρεις κορυφαίους παραγωγούς σόγιας. Αυτό την καθιστά ιδιαίτερα ευάλωτη σε οποιαδήποτε μείωση αγροτικών εξαγωγών. Η σημερινή κατάσταση έχει ξυπνήσει οδυνηρές μνήμες από τον εμπορικό πόλεμο που εξαπέλυσε ο Τραμπ στην πρώτη θητεία του. Μεταξύ των πιο εντυπωσιακών κινήσεων ήταν η επιβολή δασμών σε κινεζικά προϊόντα αξίας 300 δισ. δολαρίων. Το Πεκίνο απάντησε το

2018 επιβάλλοντας δασμούς 25% στις εισαγωγές αμερικανικής σόγιας, βοείου και χοιρινού κρέατος, σιταριού, καλαμποκιού και σόργου. Η κόντρα έληξε με τις χώρες να υπογράφουν εμπορική συμφωνία το 2020, βάσει της οποίας το Πεκίνο δεσμεύθηκε να αυξήσει τις αγορές προϊόντων και υπηρεσιών από τις ΗΠΑ.

Εκτοτε όμως αγοράζει περισσότερα σιτηρά από χώρες όπως η Αργεντινή και η Βραζιλία, οι οποίες ξεπέρασαν τις ΗΠΑ ως ο κορυφαίος προμηθευτής καλαμποκιού της Κίνας το 2023. Στον τελευταίο εμπορικό πόλεμο «πολλοί από τους Ασιάτες αγοραστές μας άρρισαν να αναπτύξουν σχέσεις με παραγωγούς σόγιας στη Νότια Αμερική, οι οποίοι έχουν καταλάβει όλο και μεγαλύτερο μερίδιο από την αγορά μας», προειδοποιεί

ο Λίμαν, ο οποίος είναι επίσης πρόεδρος της Ενωσης Αγροτών της Αϊόβα.

Ο κίνδυνος ενός νέου γύρου εμπορικών εντάσεων σημειώνεται την ώρα που Αμερικανοί αγρότες πλήττονται ήδη από την πτώση στις τιμές των καλλιεργειών και το υψηλότερο κόστος. Το καθαρό αγροτικό εισόδημα ήταν 181,9 δισ. δολάρια το 2022, αλλά εκτιμάται στα 140,7 δισ. δολάρια το 2024, σύμφωνα με στοιχεία από το υπουργείο Γεωργίας των ΗΠΑ, μια πτώση 23%. «Αυτός [ο εμπορικός πόλεμος] δεν έρχεται σε καλή στιγμή», δηλώνει ο Ρικ Τζάκμης, ένας αγρότης κοντά στο Πλέινφιλντ της Αϊόβα. «Οι τιμές των εμπορευμάτων είναι χαμηλές και η τιμή των σπόρων και των λιπασμάτων ανεβαίνει». Οι επενδύσεις σε νέο εξοπλισμό μειώνονται, αντανγκλώντας την ευρύτερη ύφεση. Κατα-

σκευαστές αγροτικού εξοπλισμού, όπως η Deere, η Kinze Manufacturing και η Bridgestone/Firestone, έχουν χάσει εκατοντάδες θέσεις εργασίας στην Αϊόβα από πέρυσι.

Οι προοπτικές για τον κλάδο θα μπορούσαν να γίνουν ακόμη πιο ζοφερές εάν ο Τραμπ προχωρήσει στην επιβολή δασμών. Το λιπάσμα, για παράδειγμα, θα μπορούσε να γίνει πολύ πιο ακριβό, καθώς περισσότερο από το 80% της προμήθειας ποτάσας των ΗΠΑ – ένα βασικό συστατικό – προέρχεται από τον Καναδά. Αλλά ίσως το πιο καταστροφικό αποτέλεσμα είναι η αβεβαιότητα που επικρατεί λίγο πριν από την κρίσιμη περίοδο της εαρινής φύτευσης. Οι αγρότες προσπαθούν να παραμείνουν αισιόδοξοι, παράλληλα όμως προετοιμάζονται για το χειρότερο.

ΑΝΑΛΥΣΗ

Η παρεμπόδιση πολιτικών για το κλίμα

Των ΡΙΤΣΑΡΝΤ ΜΠΕΡΝΤΧΑΛΕΡ ΚΑΙ ΑΝΤΡΕΑΣ ΝΟΒΙ

Στην τελευταία σύνοδο κορυφής για το κλίμα φάνηκε ότι οι ελπίδες για ουσιαστική δράση σκιάζονται από τα γνωστά εμπόδια, δηλαδή την εδραιωμένη ισχύ των εταιρικών ελίτ. Οι διαπραγματεύσεις, που αποσκοπούν στον περιορισμό των εκπομπών, καθυστερούν ή απορρίπτονται, διότι τα ορυκτά καύσιμα και άλλα κεκτημένα συμφέροντα ασκούν τεράστια πίεση ώστε να διατηρηθεί το στάτους κβο. Ο καπιταλισμός δίνει ώθηση για ατελείωτη συσσώρευση, τροφοδώντας έναν συνεχώς διευρυνόμενο κύκλο εξόρυξης πόρων, εμπορευματοποίησης και επανεπένδυσης σε περαιτέρω γύρους εξόρυξης και συσσώρευσης. Όσο η διαδικασία επιταχύνεται, τόσο αναδιαμορφώνονται η κοινωνία και η φύση. Κατά την αποικιοκρατική - φιλελεύθερη

Οι εταιρείες ορυκτών καυσίμων ξοδεύουν εκατομμύρια για να πιέσουν τις κυβερνήσεις και να χρηματοδοτήσουν, λόγω χάριν, τη Διεθνή Ένωση Παραγωγών Πετρελαίου και Αερίου ή τη Fuels Europe, που αντιτίθενται στις πολιτικές για το κλίμα.

περίοδο του ιμπεριαλισμού του 19ου αιώνα, κυριαρχούσε ένα σύμπλεγμα οικονομικής εξουσίας με μια ομάδα τραπεζών και χρηματοδοτών που ήλεγχε το παγκόσμιο κεφάλαιο, το Σίτι του Λονδίνου ήταν στο επίκεντρό του και είχε τη στήριξη του βρετανικού ναυτικού. Ο βρετανικός «ιμπεριαλισμός ελεύθερου εμπορίου» έφτασε στο τέλος του με την έναρξη της Μεγάλης Ύφεσης το 1929.

Στα μέσα του 20ού αιώνα εγκαينιδίστηκε η εποχή του φορτισμού, που ορίστηκε από τη μαζική παραγωγή, τα ισχυρά εργατικά συνδικάτα και τις εγχώριες αγορές στον παγκόσμιο Βορρά. Ταυτόχρονα, οι όμιλοι ορυκτών καυσίμων και κτηνοτροφικών-αγροτικών δραστηριοτήτων αναδείχθηκαν. Οι κυβερνήσεις ενίσχυσαν την κυριαρχία των κεφαλαίων των ορυκτών καυσίμων μέσω δημόσιων επενδύσεων, όπως οι αυτοκινητόδρομοι. Μέχρι τη δεκαετία του 1970, οι ρωγμές στο φορτωτικό σύστημα άνοιξαν τον δρόμο για τον νεοφιλελευθερισμό, ο οποίος αναζωογόνησε το σύ-

μπλεγμα της οικονομικής εξουσίας μέσω μιας εποχής μεγάλης έμφασης στις διεθνείς κεφαλαιαγορές και στις τράπεζες. Παράλληλα, προωθήθηκε ένα καινούργιο σύμπλεγμα ψηφιακής εξουσίας. Υπό την αιγίδα του νεοφιλελευθερισμού και για πρώτη φορά ιστορικά, τα τέσσερα συμπλέγματα εξουσίας, χρηματοοικονομικά, ορυκτά καύσιμα, κτηνοτροφία-βιομηχανική γεωργία και ψηφιακές υπηρεσίες, αλληλεπιδρούν, απελευθερώνοντας πρωτοφανείς δυνάμεις ενοικίων, υλικών και δεδομένων, για να επιταχύνουν τη συσσώρευση κεφαλαίου μέσω των εξορύξεων.

Η αλληλεξάρτηση αυτών των συμπλεγμάτων μεγεθύνει τη δύναμή τους, δημιουργώντας ένα σύστημα βαθιά ανθεκτικό στις αλλαγές. Στις Ηνωμένες Πολιτείες, για παράδειγμα, 27 από τους 39 λομπίστες της BP το 2023 κατείχαν προηγούμενες κυβερνητικές θέσεις. Οι εταιρείες ορυκτών καυσίμων ξοδεύουν εκατομμύρια για να πιέσουν τις κυβερνήσεις και να χρηματοδοτήσουν, λόγω χάριν, τη Διεθνή Ένωση Παραγωγών Πετρελαίου και Αερίου ή τη Fuels Europe, που αντιτίθενται στις πολιτικές για το κλίμα. Πέρα από τα απροκάλυπτα λόμπι, οι εταιρείες ορυκτών καυσίμων επηρεάζουν τη λήψη αποφάσεων μέσω της προνομιακής πρόσβασης στους υπευθύνους χάραξης πολιτικής. Αυτές οι δράσεις κλειδώνουν αποτελεσματικά τα ορυκτά καύσιμα σε ολόκληρη την αλυσίδα αξίας, από την εξόρυξη έως την κατανάλωση, ενώ δεσμεύουν ολόκληρες περιοχές σε ένα μέλλον έντασης γιαάνθρακα. Ο χαρακτηρισμός του υδρογονομένου φυσικού αερίου ως «πράσινου» είναι μία ακόμη ένδειξη του τρόπου με τον οποίο το σύμπλεγμα ορυκτών καυσίμων χειραγωγεί τον πολιτικό λόγο. Η πραγματική αλλαγή απαιτεί οικονομικό εκδημοκρατισμό και δημοκρατικό σχεδιασμό. Σε αυτά περιλαμβάνονται η πρωτοποριακή έρευνα σε δίκτυα με επιρροή στην παρεμπόδιση των πολιτικών για το κλίμα, οι σημαντικές παρεμβάσεις από την πλευρά της προσφοράς, που εκτείνονται πέρα από τις βελτιώσεις της αποδοτικότητας, δυνητικά κοινοικοποιώντας τις επενδύσεις και περικλύποντας τα κέρδη, καθώς και η έρευνα για εφικτές στρατηγικές σχετικά με την αποανάπτυξη και τη μετα-ανάπτυξη.

Το άρθρο των Ρίτσαρντ Μπερντχάλερ από το Πανεπιστήμιο Λιντς και Αντρέας Νόβι από το Πανεπιστήμιο Οικονομικών και Επικοινωνιών της Βιέννης δημοσιεύεται στην ιστοσελίδα social Europe.

Εκτινάχθηκε η ζήτηση για χρυσό, σε επίπεδα-ρεκόρ η τιμή του

Επενδυτές και κεντρικές τράπεζες στρέφονται στο πολύτιμο μέταλλο

Καθώς οι κεντρικές τράπεζες ανά τον κόσμο επιχειρούν να διαφοροποιήσουν τη σύνθεση των διαθεσίμων τους αυξάνοντας τον χρυσό στα θησαυροφυλάκια τους και οι επενδυτές στρέφονται στο ασφαλές καταφύγιο του πολύτιμου μετάλλου, η παγκόσμια ζήτηση για χρυσό έφτασε το 2024 σε επίπεδα ρεκόρ.

Η μεγάλη ζήτηση εξακολουθεί να εξωθεί ανοδικά την τιμή του χρυσού, που σημείωσε χτες άνοδο 1% μέσα σε μία ημέρα και κατέγραψε νέο ρεκόρ φτάνοντας στα 2.875 δολ. η ουγγιά. Από το περασμένο έτος, άλλωστε, οι τιμές του λαμπερότερου των μετάλλων βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 40 ετών και παρουσιάζουν διαρκώς νέα ρεκόρ από την αρχή του τρέχοντος έτους.

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, συνολικά οι αγορές χρυσού έφτασαν το περασμένο έτος σε 4.974 τόνους σημειώνοντας άνοδο σε σύγκριση με τους 4.899 τόνους του 2023. Στη σχετική ανακοίνωσή του, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού υπογραμμίζει πως «το 2024 η

Ο μεγαλύτερος όγκος αγορών πραγματοποιήθηκε το 2024 από τις κεντρικές τράπεζες της Πολωνίας, της Τουρκίας και της Ινδίας.

παγκόσμια ζήτηση για χρυσό εκτοξεύθηκε σε νέα επίπεδα εξαιτίας των οξυνόμενων γεωπολιτικών κρίσεων και της οικονομικής αβεβαιότητας». Διευκρινίζει επίσης ότι οι κεντρικές τράπεζες έδειξαν «ακόρεστη» όρεξη για χρυσό το περασμένο έτος προχωρώντας σε αγορές που υπερέβησαν τους 1.000 τόνους για τρίτο συναπτό έτος.

Τον μεγαλύτερο όγκο αγορών κατέγραψε η Τράπεζα της Πολωνίας, που προσέθεσε στα διαθέσιμά της 90 τόνους του πολύτιμου μετάλλου. Ακολουθεί δεύτερη σε όγκο αγορών η Τράπεζα της Τουρκίας, που αύξησε τα διαθέσιμά της σε χρυσό κατά 75 τόνους, και τρίτη η Ομοσπονδιακή Τράπεζα της Ινδίας, που το περασμένο έτος αγόραζε χρυσό κάθε μήνα εκτός από τον Δεκέμβριο.

Σύμφωνα με τη Λουίς Στριτ, αναλύτρια του συμβουλίου, «το 2025 οι κεντρικές τράπεζες θα παραμείνουν οι κυριότεροι παράγοντες που αυξάνουν τη ζήτηση για χρυσό και οι επενδυτές θα τους ακολουθήσουν ιδιαίτερος αν μειωθούν περαιτέρω τα επιτόκια των κεντρικών τραπεζών».

Σε ό,τι αφορά τις επενδύσεις στο πολύτιμο μέταλλο, κατέγραψαν αύξηση 25% φτάνοντας στους 1.180 τόνους και καταγράφοντας, έτσι το υψηλότερο ε-

Σύμφωνα με την ετήσια έκθεση του Παγκόσμιου Συμβουλίου Χρυσού, συνολικά οι αγορές χρυσού ανήλθαν πέρυσι σε 4.974 τόνους από 4.899 τόνους το 2023. Από το περασμένο έτος, οι τιμές του χρυσού βρίσκονται στα υψηλότερα επίπεδα των τελευταίων 40 ετών. Χτες, η τιμή του λαμπερότερου μετάλλου κατέγραψε νέο ρεκόρ, φτάνοντας σε 2.875 δολάρια η ουγγιά.

πίπεδο των τελευταίων τεσσάρων ετών. Παρέμεινε, εξάλλου, σε υψηλά επίπεδα και η ζήτηση για ράβδους χρυσού και νομίσματα, κυρίως από την Κίνα και την Ινδία. Σχολιάζοντας σχετικά, το Παγκόσμιο Συμβούλιο Χρυσού τονίζει πως «οι Κινέζοι επενδυτές δεν είχαν εναλλακτικά περιουσιακά στοιχεία για να επενδύσουν» όπως θα ήθελαν δεδομένων της μεγάλης αβεβαιότητας που περιβάλλει την κινεζική οικονομία, της έντονης αστάθειας στην αγορά μετοχών, αλλά και της υπερβολικής πτώσης των αποδόσεων που

προσφέρουν τα κρατικά ομόλογα της χώρας. Γι' αυτό και στράφηκαν μαζικά στον χρυσό. Σε ό,τι αφορά την Ινδία, η ζήτηση για χρυσό αυξήθηκε καθώς τον Ιούλιο η κυβέρνηση μείωσε από το 15% στο 6% τους δασμούς που επέβαλε στις εισαγωγές του πολύτιμου μετάλλου. Επιπλέον αυξήθηκε σημαντικά η ζήτηση για επενδύσεις σε χρυσό στις χώρες της Ασίας, Σιγκαπούρη, Ινδονησία, Μαλαισία και Ταϊλάνδη, που κατέγραψαν διψήφια ποσοστά αύξησης.

Στον αντίποδα, πάντως, η ζήτηση για

χρυσά κοσμήματα, που το περασμένο έτος σημείωσε πτώση 11% σε σύγκριση με το 2023. Οι αναλυτές του Παγκοσμίου Συμβουλίου Χρυσού εκτιμούν πως η ζήτηση για χρυσά κοσμήματα θα παραμείνει σε χαμηλά επίπεδα και στη διάρκεια του τρέχοντος έτους, μια και η αγοραστική δύναμη των καταναλωτών έχει περιοριστεί εξαιτίας του πληθωρισμού που έχει εξωθήσει στα ύψη τις τιμές, αλλά και της αβεβαιότητας για την οικονομία εν μέσω χαμπλών ρυθμών ανάπτυξης.

Η Chevron εγκαταλείπει την Καλιφόρνια

Λόγω αυστηρού ρυθμιστικού πλαισίου, μεταφέρει την έδρα της στο φιλικό προς τα ορυκτά καύσιμα Τέξας

Το 1876, οι περιήφοι «wildcatters», όπως ονομάζονταν οι εξερευνητές που άνοιξαν πηγάδια σε περιοχές όπου δεν υπήρχαν γνωστά κοιτάσματα, άνοιξαν την πρώτη πετρελαιοπηγή της Καλιφόρνιας, στα βουνά Σάντα Σουζάνα, βόρεια του Λος Άντζελες. Η ανακάλυψη εκείνη «γέννησε» τη Chevron και εγκαίνιασε μια πετρελαϊκή έκρηξη που βοήθησε στην ενίσχυση της τοπικής οικονομίας. Ενάμιση αιώνα μετά, οι σχέσεις ανάμεσα στη δεύτερη μεγαλύτερη ενεργειακή εταιρεία της χώρας μετά την ExxonMobil και στη μεγαλύτερη σε πληθυσμό και μία από τις πλουσιότερες πολιτείες των ΗΠΑ βρίσκονται στο ναδίρ, σε μια διαμάχη που η έκβασή της θα καθορίσει το μέλλον της «Big Oil».

Στις 2 Αυγούστου, η Chevron, διαμετρώμενη για το αυστηρό ρυθμιστικό πλαίσιο, ανακοίνωσε τη μετακίνηση της έδρας της από την πράσινη Καλιφόρνια στο φιλικό προς τα ορυκτά καύσιμα Τέξας. Επειτα από διαμάχη με τις Αρχές για την κλιματική πολιτική που εφαρμόζουν και την επιβολή κυρώσεων, ο διευθύνων σύμβουλος της Chevron Μάικ Γουίθρ αποφάσισε να εγκαταλείψει την Καλιφόρνια. Προηγούμενος, είχε προσπαθήσει μάταια να επικοινωνήσει με τον Δημοκρατικό κυβερνήτη Γκάρντ Νιούσομ για να του ανακοινώσει τα σχέδιά του. Η Καλιφόρνια ενήργησε

Η Καλιφόρνια ενήργησε πιο επιθετικά από κάθε άλλη αμερικανική πολιτεία για να απομακρύνει τους καταναλωτές από τα ορυκτά καύσιμα.

πιο επιθετικά από κάθε άλλη αμερικανική πολιτεία για να απομακρύνει τους καταναλωτές από τα ορυκτά καύσιμα, απαγορεύοντας μεταξύ άλλων την πώληση βενζινοκίνητων αυτοκινήτων έως το 2035 και επιβάλλοντας κανόνες που οι εταιρείες πετρελαίου κατηγορούν για τις υψηλότερες τιμές φυσικού αερίου. Τα ηλεκτρικά αυτοκίνητα αντιπροσωπεύουν πλέον περισσότερο από το 1/4 των πωλήσεων νέων αυτοκινήτων στην Καλιφόρνια.

Πριν από τις προεδρικές εκλογές της 5ης Νοεμβρίου, οι δύσκολες σχέσεις του Νιούσομ με τη βιομηχανία πετρελαίου ενδέχεται μάλιστα να του στοιχίσαν πολιτικά. Όταν ξέσπασαν ωστόσο οι πρόσφατες πυρκαγιές στο Λος Άντζελες, ο Νιούσομ έκανε σύντομες αναφορές συνδέοντας τις εταιρείες πετρελαίου με την καταστροφή που σκότωσε 29 ανθρώπους. Αναλυτές λένε ότι εξετάζει το ενδεχόμενο να θέσει υποψηφιότητα

ως ο μελλοντικός ηγέτης του Δημοκρατικού Κόμματος και οι ισορροπίες για την «Big Oil» θεωρούνται κρίσιμες για την επόμενη ημέρα. Και αυτό γιατί διακαθύονται πολύ περισσότερα από τα κεντρικά γραφεία της Chevron. Η εταιρεία, η οποία λειτουργεί δύο από τα μεγαλύτερα διυλιστήρια πετρελαίου της πολιτείας, εξετάζει πλέον το ενδεχόμενο να διακόψει την παραγωγή, γεγονός που θα εκτόξευε τις τιμές φυσικού αερίου για τους 27 εκατομμύρια οδηγούς της Καλιφόρνιας. Η απόφαση για το κλείσιμο των διυλιστηρίων θα εξαρτηθεί μεταξύ άλλων από το εάν η Καλιφόρνια θα επιβάλει περισσότερους κανονισμούς σημειώνει ο Αντι Βαλς, ο οποίος διευθύνει τις επιχειρήσεις διύλισης, αγωγών και χημικών της εταιρείας. Οι αυστηρές προδιαγραφές ποιότητας καυσίμου της Καλιφόρνιας καθιστούν την παραγωγή βενζίνης πιο δαπανηρή σε σύγκριση με άλλες πολιτείες. Το διαζύγιο ανάμεσα στην Καλιφόρνια και στη Chevron, όμως, προδιαγράφεται δαπανηρό και για τις δύο πλευρές.

Εάν η Chevron αποφασίσει να πουλήσει τις αιωνόβιες εγκαταστάσεις παραγωγής καυσίμων της, θα είναι δύσκολο να βρει αγοραστή για τα ακίνητα, τα οποία καλύπτουν σχεδόν 4.000 στρέμματα στην Καλιφόρνια. Η ζήτηση για βενζίνη στην Καλιφόρνια πέρυσι ήταν περίπου

Η Chevron λειτουργεί δύο από τα μεγαλύτερα διυλιστήρια πετρελαίου της Καλιφόρνιας, αλλά πλέον εξετάζει το ενδεχόμενο να διακόψει την παραγωγή, γεγονός που θα εκτόξευε τις τιμές βενζίνης για τους 27 εκατ. οδηγούς της πολιτείας.

10% χαμηλότερη από ό,τι το 2019, κυρίως λόγω της αύξησης του αριθμού των EV και της τηλεργασίας. Την ίδια στιγμή, περισσότερο από το 75% του πετρελαίου της πολιτείας το 2023 εισήχθη από την Αλάσκα και το εξωτερικό (Ιράκ, Σαουδική Αραβία, Βραζιλία και Ισημερινός). Οι τοπικές αρχές κατηγορούν τη βιομηχανία πετρελαίου. Η

Chevron πάλι δημοσιεύει πινακίδες στα πρατήρια βενζίνης που γράφουν: «Οι νομοθέτες της Καλιφόρνιας αυξάνουν τις τιμές της βενζίνης». Σε εθνικό επίπεδο, ο αριθμός των λειτουργούντων διυλιστηρίων μειώθηκε σε 14 πέρυσι από 40 το 1983, σύμφωνα με τη Διοίκηση Ενεργειακών Πληροφοριών. Η κυβέρνηση Τραμπ αναμένεται να

είναι ισχυρός σύμμαχος της πετρελαϊκής βιομηχανίας, έχοντας προαναγγείλει μεταξύ άλλων την κατάργηση της απαλλαγής που επιτρέπει σε πολιτείες όπως η Καλιφόρνια να υιοθετούν κανόνες για μηδενικές εκπομπές ρύπων. Η Καλιφόρνια, πάντως, επιμένει ότι θα συνεχίσει να ηγείται του έθνους για την κλιματική αλλαγή.

Ο Τραμπ απειλεί με δασμούς 25% στις εισαγωγές αλουμινίου και χάλυβα

Εντείνεται η αναταραχή στην παγκόσμια οικονομία

Επανάρχεται στις απειλές προς το σύνολο των εμπορικών εταιρών των ΗΠΑ ο Ντόναλντ Τραμπ ανακοινώνοντας ότι θα επιβάλει δασμούς 25% σε όλες τις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου αδιακρίτως προέλευσης, ενώ σε περίπτωση αντιποίνων θα επιβάλει αυτομάτως αντίστοιχους δασμούς. «Απλούστατο, αν μας επιβάλουν δασμούς, τους επιβάλλουμε κι εμείς», ήταν η εμφατική δήλωση του Αμερικανού προέδρου, ο οποίος χωρίς να διευκρινίσει τον χρόνο επιβολής των δασμών είπε πως θα ισχύουν «σχεδόν αμέσως». Διευκρίνισε, επίσης, πως και οι αμοιβαίοι δασμοί θα επιβληθούν σε όλους ανεξαιρέτως τους εμπορικούς εταίρους της υπερδύναμης, αν και ενδέχεται να μην υπάρξει ουσιαστική αλλαγή για όσες χώρες επιβάλουν στα αμερικανικά προϊόντα δασμούς αντίστοιχους με εκείνους που επιβάλλουν οι ΗΠΑ στα δικά τους προϊόντα. Δικαιώνοντας όσους ερμηνεύουν την πολιτική δασμών του Αμερικανού προέδρου ως διαπραγματευτική τακτική, τόνισε πως «οι δασμοί θα βοηθήσουν και θα οδηγήσουν σε επιτυχία».

Έχουν προηγηθεί δεσμεύσεις του Ντόναλντ Τραμπ για επιβολή δασμών

Θα επιβληθούν σε όλους ανεξαιρέτως τους εμπορικούς εταίρους της υπερδύναμης.

στις εισαγωγές ηλεκτρονικών υπολογιστών, μικροεπεξεργαστών, προϊόντων φαρμακοβιομηχανιών, χαλκού, πετρελαίου και φυσικού αερίου, και μάλιστα εντός του Φεβρουαρίου. Μέχρι στιγμής έχει, πάντως, αναβάλει κατά ένα μήνα τους δασμούς που απείλησε πως θα ισχύσουν σε όλες τις εισαγωγές από τον Καναδά και το Μεξικό, αν και οι στενοί συνεργάτες του υποστηρίζουν πως οι δασμοί δρομολογούνται και είναι περισσότεροι από όσους έχουν εξαγγελλεί και δεν θα είναι εύκολο να τους αποφύγει καμία χώρα.

Σε ό,τι αφορά το Μεξικό και τον Καναδά, κairious εταίρους των ΗΠΑ, ήταν πράγματι έτοιμος να δώσει εντολή για την επιβολή τους. Ανέστειλε προσωρινά τη διαδικασία μετά από επικοινωνία με τους ηγέτες των δύο χωρών και συμφωνία που έκλεισε μαζί τους σχετικά με τις μεταναστευτικές ροές που θέλει

να ανακόψει αλλά και το λαθρεμπόριο του επικίνδυνου ναρκωτικού φαιντανύλη.

Σε ό,τι αφορά ειδικότερα τον χάλυβα, η υπερδύναμη τον εισάγει κυρίως από τον Καναδά, το Μεξικό και τη Βραζιλία, και δευτερευόντως από τη Νότια Κορέα και το Βιετνάμ. Ο Καναδάς ειδικότερα, που χρησιμοποιεί σε μεγάλο βαθμό την υδροηλεκτρική ενέργεια, είναι ο κυριότερος προμηθευτής των ΗΠΑ σε πρωτογενές αλουμίνιο, καθώς το ποσοστό του στις συνολικές εισαγωγές αλουμινίου στις ΗΠΑ ανέρχεται σε 79%, σύμφωνα με στοιχεία του περασμένου έτους. Στο μεταξύ έχει επιβάλει πρόσθετους δασμούς 10% στις εισαγωγές από την Κίνα, αν και είχε εξαπολύσει απειλές για ιλιγγιώδεις δασμούς της τάξης του 60%. Έχει, πάντως, αφήσει ανοικτό το ενδεχόμενο να ανασταλεί το μέτρο εάν «υπάρξει σημαντική πρόοδος» στις συνομιλίες με τον Κινέζο ομόλόγο του Σι Τζινπίνγκ σχετικά και πάλι με το ναρκωτικό φαιντανύλη. Σημειωτέον, πάντως, ότι η επικοινωνία μεταξύ των δύο εβδόμων αναμένεται για την επόμενη εβδομάδα, ενώ αρχικά είχε προγραμματιστεί για την προηγούμενη εβδομάδα

Οι ΗΠΑ εισάγουν χάλυβα κυρίως από τον Καναδά, το Μεξικό και τη Βραζιλία και δευτερευόντως από τη Νότια Κορέα και το Βιετνάμ. Ο κυριότερος προμηθευτής τους σε πρωτογενές αλουμίνιο είναι ο Καναδάς, καθώς το ποσοστό του στις συνολικές εισαγωγές αλουμινίου στην Αμερική ανέρχεται σε 79%.

και δεν έχουν δοθεί εξηγήσεις για την αναβολή της.

Οι τρεις κατηγορίες δασμών

Σχετικό δημοσίευμα της Wall Street Journal επικαλείται συνεργάτες του Ντόναλντ Τραμπ και πρώην στελέχη της προηγούμενης κυβέρνησης Τραμπ που υποστηρίζουν πως οι δασμοί και οι διενέξεις γύρω από τους δασμούς δεν αντιπροσωπεύουν παρά ένα μικρό κεφάλαιο στην πολιτική του Αμερικανού προέδρου για το εμπόριο. Διαχωρίζουν μάλιστα τους δασμούς σε κατηγορίες όπως οι «τιμωρητικοί», που απείλησε να επιβάλει σε Καναδά, Μεξικό, Κίνα και Κολομβία για να διευθετήσει θέματα σχετικά με τη μετανάστευση και το λαθρεμπόριο ναρκωτικών. Υποστηρίζουν πως υπάρχουν άλλοι, «διαρθρωτικές

φύσης, μακροπρόθεσμοι δασμοί», που στρέφονται κατά όσων εφαρμόζουν αθέμιτες πολιτικές στο εμπόριο, κυβερνήσεων που επιδοτούν τις εταιρείες τους θέτοντας σε μειονεκτική θέση τις αμερικανικές εταιρείες ή συγκεντρώνοντας τεράστια εμπορικά πλεονάσματα στο διμερές εμπόριο με τις ΗΠΑ. Χαρακτηριστικά είναι η δήλωση του Μπέρνι Μορένο, γεωρυσιαστή και συμμάχου του Τραμπ στη Γερουσία, ο οποίος μιλώντας στη WSJ τόνισε ότι αυτό το είδος δασμών δεν μπορεί να το αποφύγει κανείς με μόνο ένα τηλεφώνημα. Ο ίδιος τόνισε πως «οι διαρθρωτικοί δασμοί θα αποτελέσουν πραγματικότητα».

Στέλεχη της κυβέρνησης Τραμπ υποστηρίζουν, άλλωστε, πως υπάρχει και ένα τρίτο είδος δασμών, ύψους 10% ή 20%, που επιβάλλει ο Τραμπ οριζόντια

σε όλες τις εισαγωγές και τους χρησιμοποιεί ως εργαλείο για την άντληση χρημάτων. Θεωρητικά τα έσοδα από αυτούς τους δασμούς μπορούν να καλύψουν έως ένα βαθμό το κόστος των φοροαπαλλαγών που ευελεπτούν οι Ρεπουμπλικανοί ότι θα ψηφιστούν από το αμερικανικό Κογκρέσο μέσα στην μένα. Αυτή η κατηγορία δασμών, οι δασμοί που στοχεύουν στην άντληση εσόδων, είναι έως τώρα η μοναδική που προκαλεί διχογνωμία στους κόλπους των Ρεπουμπλικανών, καθώς στο σύνολό τους οι Ρεπουμπλικανοί έχουν συνταχθεί με την πολιτική των δασμών, αλλά ως μέσον για την αντιμετώπιση κάποιων διαρθρωτικών προβλημάτων στο διεθνές εμπόριο, όπως είναι οι επιδοτήσεις και η μεροληπτική μεταχείριση συγκεκριμένων εταιρειών.

Ετοιμη να απαντήσει με «αντίποινα» η Ευρωπαϊκή Ένωση

Της ανταποκρίτριας μας στις ΒΡΥΞΕΛΛΕΣ

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑΣ ΒΟΥΔΟΥΡΗΣ

Στο Παρίσι και στο περιθώριο της διεθνούς διάσκεψης για την τεχνητή νοημοσύνη (AI) η επιδιωκόμενη, εδώ και καιρό, πρώτη συνάντηση της προέδρου της Κομισιόν με τη νέα αμερικανική διοίκηση. Κατά σύμπτωση, οι συνομιλίες της Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν με τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ Τζέι Ντι Βας θα πραγματοποιηθούν στη σκιά της προαναγγελίας του Ντόναλντ Τραμπ για επιβολή δασμών 25% σε όλες τις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου στις ΗΠΑ. Παρά το γεγονός ότι η Κομισιόν παραδέχθηκε ότι προσωράς δεν έχει λάβει επίσημη ενημέρωση σχετικά με την επιβολή πρόσθετων αμερικανικών δασμών σε ευρωπαϊκά προϊόντα, εντούτοις επέδειξε ασυνήθιστα άμεσα ανακλαστικά διαμνύοντας ότι θα αντιδράσει σε κάθε κίνηση εναντίον των συμφερόντων της Ε.Ε., ενώ χαρακτηρίσει τους πιθανούς δασμούς «παράνομους»

Προτεραιότητα είναι η αποφυγή του εμπορικού πολέμου. «Η Ευρώπη πρέπει να διαπραγματευθεί», λέει ο αντιπρόεδρος της ΕΚΤ Λουίς ντε Γκίντος.

και «αντιπαραγωγικούς». Και σε μια εξίσου ασυνήθιστη «παρέμβαση» στα εσωτερικά τρίτων χωρών, επισήμανε στη σχετική ανακοίνωση ότι «με την επιβολή δασμών, οι ΗΠΑ θα φορολογήσουν τους πολίτες τους, αυξάνοντας το κόστος για τις επιχειρήσεις και τροφοδοτώντας τον πληθωρισμό».

«Η Ε.Ε. δεν βλέπει καμία δικαιολογία για την επιβολή δασμών στις εξαγωγές της», σημείωσε η Κομισιόν σε μια γενικότερη τοποθέτηση, που δεν αφορά μόνο τις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου, όπως διευκρίνισε αργότερα

Πραγματοποιήθηκε η επιδιωκόμενη, εδώ και καιρό, πρώτη συνάντηση της προέδρου της Κομισιόν Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν με τη νέα αμερικανική διοίκηση και συγκεκριμένα με τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ, Τζέι Ντι Βας.

εκπρόσωπός της. Προτεραιότητα για το αρμόδιο όργανο για την εμπορική πολιτική της Ε.Ε. είναι, πάντως, η αποφυγή ενός εμπορικού πολέμου και η άμεση εμπλοκή σε διαπραγματεύσεις, όπως έχει διαμνύσει η Φον ντερ Λάιεν, που θα έχει σήμερα την πρώτη ουσιαστικά ευκαιρία να εκκινήσει αυτή τη διαδικασία με τον αντιπρόεδρο των ΗΠΑ. Υπέρ της αποφυγής εμπορικού πολέμου με τις ΗΠΑ τάχθηκε ο αντιπρόεδρος της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, Λουίς ντε Γκίντος, που σημείωσε ότι «θα οδηγούσε αμέσως σε πτώση της οικονομικής δραστηριότητας στον κόσμο» και επομένως «η Ευρώπη πρέπει να διαπραγματευθεί».

Σε κάθε περίπτωση, Γαλλία και Γερμανία διέμνυσαν ότι η αντίδραση σε πιθανούς δασμούς θα είναι σχεδόν ακαριαία. «[Η Κομισιόν] είναι έτοιμη να πατήσει τη σκανδάλη όταν έρθει η ώρα. Τώρα ήρθε αυτή η ώρα», προειδοποίησε ο Γάλλος υπουργός Εξωτερικών Ζαν-Νοέλ Μπαρό, ενώ ο Γερμανός υπουργός

Οικονομίας Ρόμπερτ Χάμπκε, έπειτα από συνάντηση με τον επίτροπο Εμπορίου της Ε.Ε. Μάρος Σέφκοβιτς, σημείωσε ότι «η Ευρώπη πρέπει και μπορεί να αντιδράσει μόνο ενωμένη και αποφασιστικά στους μονομερείς εμπορικούς περιορισμούς. Και είμαστε προετοιμασμένοι». Είχε προηγηθεί ο καγκελάριος Σολτς στην τηλεμαχία με τον ανθυποψήφιο του Φρίντριχ Μέρτς, όπου τόνισε ότι «μπορούμε να απαντήσουμε άμεσα, η εμπορική πολιτική είναι υπόθεση της Ε.Ε.». Επί της ουσίας, η άμεση απάντηση της Ε.Ε. θα είναι να επανέλθουν σε ισχύ στα τέλη Μαρτίου οι δασμοί σε προϊόντα των ΗΠΑ που είναι σε αναστολή και που επιβλήθηκαν το 2018 ως «αντίποινα» στους αμερικανικούς δασμούς στις ευρωπαϊκές εξαγωγές χάλυβα και αλουμινίου. Η Ε.Ε. «στοχοποίησε» με αντίποινα τότε εισαγωγές εμβληματικών αμερικανικών προϊόντων, όπως οι μηχανές Harley-Davidson, παντελόνια και ούισκι, μέτρα που αναστάλησαν μόλις τον περασμένο Μάρτιο.

Τι αντίκτυπο θα έχει στην ελληνική βιομηχανία

Περιορισμένος αλλά όχι αμελητέος θα είναι για την εγχώρια βιομηχανία ο αντίκτυπος της επιβολής δασμών σε όλες τις εισαγωγές χάλυβα και αλουμινίου στις ΗΠΑ. Οι ElvalHalcor και Cenergy του ομίλου Βιοχάλκο είναι οι κύριες εταιρείες με έκθεση στην αγορά των ΗΠΑ και αυτές που θα επηρεαστούν περισσότερο, με κύκλους του ομίλου πάντως να εμφανίζονται ψύχραιμοι. «Το παρακολουθούμε πολύ στενά και θα αντιδράσουμε ανάλογα. Θεωρούμε ότι είναι μια κατάσταση διαχειρίσιμη και αυτό γιατί δεν έχουμε μεγάλη έκθεση στην αμερικανική αγορά και σε κάθε περίπτωση μπορούμε να βρούμε εναλλακτικές αγορές. Το έχουμε αποδείξει και στο παρελθόν», τονίζουν από τη Βιοχάλκο, επισημαίνοντας ότι οι επι-

Οι ελληνικές εξαγωγές αλουμινίου και χάλυβα προς τις ΗΠΑ διαμορφώθηκαν το 2024 στα 201,71 εκατ. ευρώ.

πτώσεις θα εξαρτηθούν και από το ύψος των δασμών, που δεν έχει ακόμη ανακοινωθεί.

Σύμφωνα με την Axia Research, όμως, το 11% των εσόδων του 2023 του τομέα του αλουμινίου της ElvalHalcor προήλθε από τις ΗΠΑ, αντιπροσωπεύοντας το 5,5% των συνολικών εσόδων της εταιρείας. Η Cenergy έχει 7% έκθεση στην Αμερική στο τμήμα σωλήνων χάλυβα, που αντιπροσωπεύει το 2,5% των συ-

νολικών εσόδων της εταιρείας. «Μένει να δούμε ποια θα είναι η αντίδραση των αγοραστών των ΗΠΑ, δηλαδή ποιο ποσοστό των δασμών θα μεταφέρουν στους πελάτες τους», σχολιάζει χαρακτηριστικά ο οίκος. Ο επενδυτικός οίκος σημειώνει ότι η Metlen δεν πουλάει απευθείας αλουμίνιο στις ΗΠΑ.

Σύμφωνα με τα αναλυτικά στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛΣΤΑΤ) οι ελληνικές εξαγωγές αλουμινίου και χάλυβα προς τις ΗΠΑ διαμορφώθηκαν το 2024 στα 201,71 εκατ. ευρώ. Δεδομένου ότι συνολικά η αξία των ελληνικών εξαγωγών προς τις ΗΠΑ το 2024 ήταν 2,41 δισ. ευρώ, περίπου, προκύπτει ότι οι εξαγωγές αλουμινίου και χάλυβα αποτελούν το 8,4% των συνολικών, ποσοστό διόλου ευκαταφρόνητο. Αξίζει,

πάντως, να σημειωθεί ότι ορισμένα προϊόντα αλουμινίου συγκαταλέγονται μεταξύ των 30 κορυφαίων, από πλευράς αξίας, που εξάγονται από την Ελλάδα προς τις ΗΠΑ.

Για παράδειγμα, οι «πλάκες, ταινίες και φύλλα από αργίλιο με πάχος που υπερβαίνει τα 0,2 mm» είχαν αξία εξαγωγών το 2024 91,44 εκατ. ευρώ (από 72,7 εκατ. ευρώ το 2023).

Επίσης, η αξία των εξαγωγών σωλήνων από σίδερο ή χάλυβα που εξήχθησαν το 2024 από την Ελλάδα στις ΗΠΑ ήταν 30,06 εκατ. ευρώ. Σημαντικές είναι ακόμη οι εξαγωγές συρμάτων (11 εκατ. ευρώ η αξία το 2024), ενώ στις ΗΠΑ εξαγωγόμε, αν και σε μικρές ποσότητες και αξία, ακόμη και αλυσίδες και βελόνες πλεξιμάτος!

Οι ElvalHalcor και Cenergy του ομίλου Βιοχάλκο είναι οι κύριες εταιρείες με έκθεση στην αγορά των ΗΠΑ και αυτές που θα επηρεαστούν περισσότερο, με κύκλους του ομίλου πάντως να εμφανίζονται ψύχραιμοι.

ALPHA BANK
www.alphabank.com.cy

Ζήστε ονειρεμένα ταξίδια!
Χρησιμοποιήστε τις κάρτες Mastercard της Alpha Bank από
15 Δεκεμβρίου 2024 έως 31 Μαρτίου 2025 και κερδίστε
δωροκουπόνια από τη Let's Go Tours by Amathus.
Ελάχιστο ποσό χρήσης κάρτας €5.000. Ισχύουν όροι και προϋποθέσεις.

2 δωροκουπόνια των
€ 10.000
και 25 των € 4.000

ALPHA SPEND & WIN

Η ποντοπόρος παράγει ετησίως το 7%-8% του ΑΕΠ της οικονομίας

Εισέφερε κατά την τελευταία 10ετία στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας 150 δισ.

Του **ΗΛΙΑ Γ. ΜΠΕΛΛΟΥ**

Η **ελληνόκτητη** ποντοπόρος ναυτιλία εισέφερε κατά την τελευταία δεκαετία στο ισοζύγιο πληρωμών της χώρας 150 δισ. ευρώ, ενώ η οικονομική της δραστηριότητα παράγει ετησίως μεταξύ 7% και 8% του ΑΕΠ της ελληνικής οικονομίας. Δημιουργεί άμεσα και έμμεσα 160.000 θέσεις εργασίας με μέσο μισθό σχεδόν τρεις φορές υψηλότερο από τον μέσο μισθό του ιδιωτικού τομέα, ενώ οι Έλληνες πλοιοκτήτες υπολογίζεται πως κάθε χρόνο πραγματοποιούν επενδύσεις της τάξης του 1,5 δισ. ευρώ στους κλάδους του τουρισμού, της ενέργειας, των ακινήτων, της τεχνολογίας, της ενυμέρωσης, του αθλητισμού και άλλων.

Στην καρδιά της ελληνόκτητης ποντοπόρου ναυτιλίας βρίσκονται

Πανηγυρική επανεκλογή της Μερίνας Τραυλού στο πηδάλιο της Ενωσης Εφοπλιστών.

περίπου 750 διαχειρίστριες ναυτιλιακές εταιρείες, η συντριπτική πλειονότητα των οποίων εδρεύει στην Αττική και την έχει καταστήσει έτσι ένα παγκόσμιας εμβέλειας ναυτιλιακό κέντρο γύρω από το οποίο λειτουργεί ένα cluster με χιλιάδες επιχειρήσεις. Επιπλέον η ελληνική ναυτιλιακή κοινότητα μέσω της ανθρωπιστικής βοήθειας είτε συλλογικά είτε ατομικά υπολογίζεται ότι προσφέρει 400 εκατ. ετησίως, με δράσεις όπως το πρόγραμμα υποτροφιών αλλά και η στήριξη συνανθρώπων όπως οι πηλινέτες από τις πλημμύρες στη Θεσσαλία.

Τα στοιχεία αυτά αποκάλυψε μεταξύ άλλων η επανεκλεγείσα πρόεδρος της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών Μελίνα Τραυλού κατά τη διάρκεια της ετήσιας γενικής συνέλευσης

του σώματος. Η πρόεδρος, που αναδείχθηκε πρώτη σε ψήφους στην σχετικές αρχαιρεσίες, επισήμανε ότι ο ελληνικών συμφερόντων στόλος αντιστοιχεί στο 20% της παγκόσμιας χωρητικότητας των θαλάσσιων μεταφορών και είναι από αυτήν την πλευρά ο μεγαλύτερος παγκοσμίως με ένα πλήθος 5.700 μεγάλων πλοίων.

Ελληνικών συμφερόντων είναι το 25% του παγκόσμιου στόλου μεταφοράς υδρογονανθρακικών φυσικού αερίου, το 30% του παγκόσμιου στόλου των δεξαμενοπλοίων και το 25% του στόλου μεταφοράς κύδων ξηρού φορτίου. Παράλληλα, ελληνικά συμφέροντα ελέγχουν πλέον το 8,1% των πλοίων μεταφοράς εμπορευματοκιβωτίων και το 8,3% των πλοίων μεταφοράς οχημάτων. Επίσης, το τε-

λευταίο έτος, η χωρητικότητα των υπό ναυπήγηση πλοίων ελληνικών συμφερόντων αυξήθηκε κατά 65%, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 17% του παγκόσμιου βιβλίου παραγγελιών.

Πιο συγκεκριμένα, ναυπηγούμε 589 πλοία, χωρητικότητας άνω των 56 εκατ. τόνων. Όσον αφορά δε στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η πρωτοκαθεδρία της ελληνόκτητης ναυτιλίας, με ποσοστό που ξεπερνάει το 60%, καθιστά την Ελλάδα κυρίαρχη. Όπως χαρακτηριστικά ανέφερε η Μελίνα Τραυλού, «η Ελλάδα μας, το 0,1% του πληθυσμού του πλανήτη και το 0,2% του παγκόσμιου ΑΕΠ, ελέγχει πάνω από το 20% της παγκόσμιας ναυτιλίας».

Πρόκειται για μία ισχύ που αντανακλά σε ολόκληρη τη χώρα και της προσθέτει εκτόπισμα στις σχέσεις

της με μεγάλες δυνάμεις όπως οι Ηνωμένες Πολιτείες και βέβαια ολόκληρη η Ευρωπαϊκή Ένωση. «Είμαστε η εγγυητήρια δύναμη της οικονομίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης», υπογράμμισε η πρόεδρος της Ενωσης Ελλήνων Εφοπλιστών.

Μιλώντας για το περιβαλλοντικό αποτύπωμα του κλάδου, η Μελίνα Τραυλού ανέφερε πως ο ελληνικών συμφερόντων στόλος είναι ο μεγαλύτερος παγκοσμίως όσον αφορά τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων, αλλά και ο μεγαλύτερος στόλος με εγκαταστάσεις καθαρισμού των οξειδίων του θείου. Το 43% του ελληνόκτητου στόλου είναι εξοπλισμένο με τεχνολογίες εξοικονόμησης ενέργειας, όταν το ποσοστό αυτό παγκοσμίως είναι στο 39%.

Αύξηση διαθέσιμου εισοδήματος κατά 2,5% στο εννεάμηνο 2024

Υπολογισμένη σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, σύμφωνα με τη Eurobank

Της **ΕΙΡΗΝΗΣ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ**

Πραγματική αύξηση του διαθέσιμου εισοδήματος, σε μονάδες αγοραστικής δύναμης, 2,5% είχαν το 9μηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου 2024 τα ελληνικά νοικοκυριά. Η ονομαστική αύξηση ήταν 5,6%. Ωστόσο, αυτή διοχετεύθηκε στο σύνολο της στην κατανάλωση, ενώ η αποταμίευση ήταν αρνητική, διαιωνίζοντας ένα από τα μεγαλύτερα προβλήματα της ελληνικής οικονομίας, με επιπτώσεις στις επενδύσεις, στην ανάπτυξη και στο ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών.

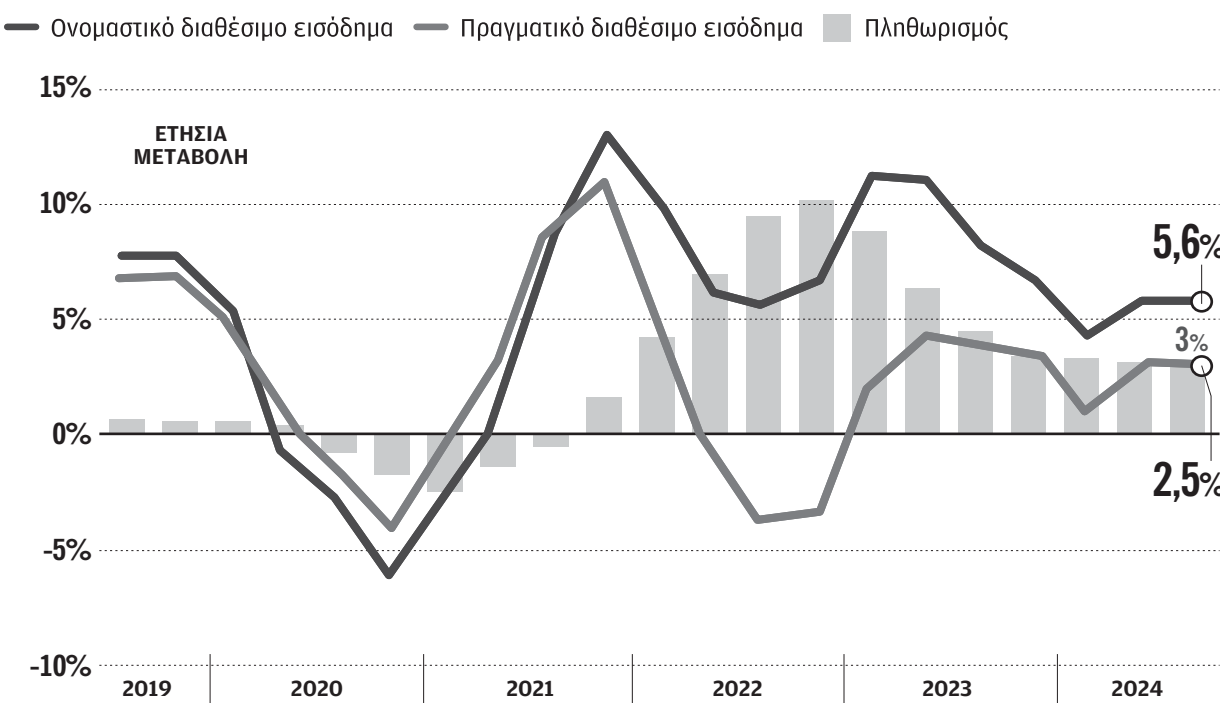
Τα σχετικά στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ ανέλυσε η Eurobank στην εβδομαδιαία έκδοσή της «7 Ημέρες Οικονομία» (επικεφαλής οικονομολόγος Τάσος Αναστασάτος), επισημαίνοντας

Το σύνολο της αύξησης διοχετεύθηκε στην κατανάλωση, ενώ η αποταμίευση ήταν αρνητική.

ότι «η αρνητική αποταμίευση του θεσμικού τομέα των νοικοκυριών στην Ελλάδα αποτελεί ένα δομικό πρόβλημα της οικονομίας εδώ και πολλά χρόνια. Εξαιρέση αποτελεί η περίοδος της πανδημίας, ωστόσο τότε η θετική αποταμίευση ροή ήταν περισσότερο ακούσια, λόγω των lockdowns, παρά εκούσια. Η αρνητική αποταμίευση των νοικοκυριών στερει πόρους για την εγκάρια χρηματοδότηση των επενδύσεων, με αποτέλεσμα η οικονομία να προσφεύγει εν μέρει στον εξωτερικό δανεισμό».

Σύμφωνα με τα στοιχεία, η κατανάλωση διατηρεί ακλόνητη τη δυναμική της. Στο 9μηνο σημειώθηκε πραγματική αύξηση σε ετήσια βάση 2% και σε τρέχουσες τιμές 5,6%, κυρίως χάρη στην ενίσχυση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών. Το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών είναι αυτό που διατίθεται

Διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών

προς κατανάλωση και αποταμίευση, όπως εξηγεί ο αναλυτής Στυλιανός Γάγος, και η αύξησή του στο 9μηνο είναι αποτέλεσμα κυρίως της αύξησης των αμοιβών εξαρτημένων εργασιών.

Αναλυτικότερα, σύμφωνα με τους «μη χρηματοοικονομικούς λογαριασμούς θεσμικών τομέων» της ΕΛΣΤΑΤ, που επεξεργάστηκε η Eurobank, η αύξηση των αμοιβών εξαρτημένων εργασιών συνεισέφερε κατά 4,3 ποσοστιαίες μονάδες στην αύξηση του ονομαστικού διαθέσιμου εισοδήματος κατά 5,6%. Κι αυτό γιατί οι αμοιβές εξαρτημένων εργασιών αυξήθηκαν από τα 55,4 δισ. ευρώ στο 9μηνο του 2023 στα 60,3 δισ. ευρώ στο 9μηνο του 2024, ήτοι κατά 8,9%. Όπως επισημαίνει ο συγγραφέας, η αύξηση του εισοδήματος εξαρτημένων εργασιών αντανάκλα κυρίως την ενίσχυση των αμοιβών ανά απασχολούμενο κατά 7,7%, καθώς η απασχόληση, πλην αυτοαπασχολούμε-

νων, αυξήθηκε κατά 1%. Ακολουθεί από πλευράς συνεισφοράς στην αύξηση του ονομαστικού διαθέσιμου εισοδήματος το μεικτό εισόδημα, που συνεισέφερε 1,5 ποσοστιαία μονάδα, καθώς αυξήθηκε από 38 δισ. ευρώ σε 39,7 δισ. ευρώ, ήτοι κατά 4,4%, πάντα το 9μηνο σε ετήσια βάση. Την τρίτη μεγαλύτερη συνεισφορά είχε το καθαρό εισόδημα περιουσίας, που αυξήθηκε από 13,3 δισ. ευρώ σε 13,9 δισ. ευρώ.

Συνολικά, το διαθέσιμο εισόδημα των νοικοκυριών αυξήθηκε στα 119,4 δισ. ευρώ το 9μηνο του 2024 από 113,1 δισ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2023. Αντίστοιχα, η κατανάλωση αυξήθηκε στα 122,1 δισ. ευρώ από 115,6 δισ. ευρώ. Ως εκ τούτου, σημειώνει η έκδοση, η αποταμίευση παρέμεινε σε αρνητικό έδαφος -2,6 δισ. ευρώ ή -2,2% του διαθέσιμου εισοδήματος, από -2,5 δισ. ευρώ ή -2,2% του διαθέσιμου εισοδήματος

την αντίστοιχη περίοδο του 2023. Το θέμα της αρνητικής αποταμίευσης έχει αναδείξει με έμφαση ο διοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος, Γιάννης Στουρνάρας. Μεταξύ άλλων, σε σχετική εκδήλωση, τον περασμένο Μάιο, της Eurobank είχε υποστηρίξει ότι η αποταμίευση πρέπει να ανέβει σε θετικό έδαφος 9%. Συγκρίνοντας με τα προ πανδημίας επίπεδα, το πραγματικό διαθέσιμο εισόδημα του 9μήνου 2024 είναι ενισχυμένο κατά 9,5% σε σύγκριση με το 9μηνο του 2019.

Σημειώνεται, πάντως, ότι τα στοιχεία της ΕΛΣΤΑΤ έδειχναν πως η αποταμίευση πέρασε οριακά σε θετικό έδαφος το γ' τρίμηνο, 0,8%, για πρώτη φορά από το 2022. Μένει να φανεί εάν θα υπάρξει συνέχεια. Σύμφωνα, εξάλλου, με τη Eurostat, οι αποταμίευσεις αυξήθηκαν το γ' τρίμηνο σε σύγκριση με το β' τρίμηνο κατά 1,9%, έναντι μείωσης κατά 0,3% στην Ευρώζων.

Η πολιτική της Ελλάδας για απανθρακοποίηση του ναυτιλιακού κλάδου

Τις θέσεις και την πολιτική της Ελλάδας στην πορεία προς την απανθρακοποίηση του ναυτιλιακού κλάδου αλλά και τη συνολική μετάβαση στην πράσινη εποχή παρουσίασε ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής Χρήστος Στυλιανίδης στην ομιλία του στο «15th Annual Capital Link Greek Shipping Forum», στην Αθήνα. Ο κ. Στυλιανίδης τόνισε ότι η απανθρακοποίηση και η χρηματοδότησή της αποτελεί, πλέον, τη μεγαλύτερη πρόκληση στη σύγχρονη ιστορία της ναυτιλίας, η οποία απαιτεί σχεδόν πλήρη μετασχηματισμό του κλάδου. Σε αυτό το πλαίσιο τόνισε ότι η Ελλάδα και κατ' επέκταση το υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής:

- Υποστηρίζουν σθεναρά τη θέσπιση διεθνών κανόνων για την απανθρακοποίηση της ναυτιλίας στο πλαίσιο του Διεθνούς Ναυτιλιακού Οργανισμού (IMO).

- Στηρίζουν ενεργά τη διαδικασία που βρίσκειται σε εξέλιξη για την εγκαιρη διαμόρφωση και υιοθέτηση των μεσοπρόθεσμων μέτρων, στο πλαίσιο της στρατηγικής του IMO 2023 για τη μείωση των εκπομπών αερίων που θερμοκινούνται από πλοία.

- Προωθούν τη συμμόρφωση της σχετικής ευρωπαϊκής νομοθεσίας με τα μέτρα που θα εγκριθούν σε επίπεδο IMO, προκειμένου να προστατευθεί η ναυτιλιακή

βιομηχανία από κάθε πιθανότητα διπλής χρέωσης για τις ίδιες εκπομπές.

- Εργάζονται προς την κατεύθυνση του να επιτευχθεί έγκαιρη συμφωνία στην Επιτροπή Προστασίας Θαλάσσιου Περιβάλλοντος (MEPC) τον Οκτώβριο του 2025.

- Υποστηρίζουν σταθερά την υιοθέτηση ενός τέλους/εισφοράς (levy) επί των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου ως του πλέον κατάλληλου, δίκαιου, αποτελεσματικού και απλού μέτρου για παγκόσμια εφαρμογή.

- Συμμετέχουν ενεργά στην πρωτοβουλία «Clean Energy Marine Hubs», υποστηρίζοντας την ανάγκη για δια-τομεακή συνεργασία όλων των εμπλεκόμενων φορέων χάραξης πολιτικής.

Αναφερόμενος στο μέγεθος της απαιτούμενης χρηματοδότησης για τη μετάβαση του κλάδου σε ένα μέλλον μηδενικού άνθρακα, ο υπουργός Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής επανέλαβε, για ακόμη μία φορά, πως χρειάζεται ένα μείγμα χρηματοδοτικών εργαλείων. Όπως σημείωσε, «θα απαιτηθούν τόσο ιδιωτικά όσο και δημόσια κεφάλαια. Και εδώ χρειάζεται να είμαστε καινοτόμοι! Να σκεφθούμε “έξω από τα τετρίμηνα”. Να σχεδιάσουμε καινοτόμα χρηματοδοτικά σχήματα, σε ένα πρακτικό και ρεαλιστικό πλαίσιο».

Οι επενδύσεις αντιπροσωπεύουν πλέον το 15% του ΑΕΠ

Κατά 2,2% αυξήθηκαν οι επενδύσεις το 9μηνο Ιανουαρίου - Σεπτεμβρίου, σύμφωνα με το οικονομικό δελτίο της Alpha Bank (Greece-Economic and Financial Outlook), έναντι στόχου του προϋπολογισμού του 2025 για αύξηση κατά 6,7% συνολικά το 2024. Το δελτίο (επικεφαλής οικονομολόγος Παναγιώτης Καπόπουλος) επισημαίνει ότι παρά τη συγκρατημένη αύξηση του 2024, η συνεισφορά των επενδύσεων στο ΑΕΠ είναι συστηματικά θετική τα τελευταία χρόνια και αντιπροσωπεύουν πλέον περίπου το 15% του ΑΕΠ (από το τέλος του 2023 και μετά), έναντι 22% του ΑΕΠ του μέσου όρου της Ευρωζώνης. Οι οικονομολόγοι της τράπεζας εκτιμούν ότι αν επιβεβαιωθεί η προβλεπόμενη από την κυβέρνηση αύξηση των επενδύσεων κατά 8,4% το 2025, αυτές θα αντιπροσωπεύουν το 17,5% του ΑΕΠ, έναντι πρόβλεψης για 20,8% στην Ευρωζώνη, μειώνοντας το λεγόμενο «επενδυτικό κενό».

Σημαντικές αλλαγές αναφέρει το δελτίο ότι έχουν γίνει στη σύνθεση των επενδύσεων από την περίοδο προ κρίσης. Τότε, οι κατοικίες αντιπροσώπευαν πάνω από το 40% του συνόλου των επενδύσεων και περίπου 10% του ΑΕΠ. Το 2024 υπολογίζεται ότι αντιπροσωπεύουν το 14,3% των συνολικών επενδύσεων και 2,3% του ΑΕΠ.

Πάνω από τις μισές επενδύσεις, αναφέρει η ανάλυση της τράπεζας, συγκεντρώνονται σε τρεις τομείς: βιομηχανία, δημόσια διοίκηση και ακίνητα.

Η βιομηχανία σημειώνει συνεχή άνοδο από το 2018, φτάνοντας τα 5,4 δισ. ευρώ το 2023. Η δημόσια διοίκηση και άμυνα ξεπέρασαν τα 5,3 δισ. ευρώ το 2023 και τα ακίνητα έφτασαν τα 5 δισ. ευρώ. Αντίθετα,

μείωση σημείωσαν οι τομείς των μεταφορών και αποθήκευσης, εκπαίδευσης και επαγγελματικών, επιστημονικών και τεχνικών δραστηριοτήτων.

Σημαντική προβλέπεται η συνεισφορά των δημοσίων επενδύσεων στον μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Το 2025-2028 θα φτάσουν τα 64,2 δισ. ευρώ, αν συνυπολογισθούν τα συγχρηματοδοτούμενα έργα με την Ε.Ε. και αυτά του Ταμείου Ανάκαμψης. Ειδικά από το Ταμείο Ανάκαμψης, οι επενδυτικές δαπάνες εκτιμώνται σε 9,8 δισ. ευρώ το 2025 και σε 11,6 δισ. ευρώ το 2026. Οι επιχειρηγίες από το Ταμείο Ανάκαμψης αναμένεται να τελειώσουν το 2026, αλλά οι εκταμιεύσεις δανείων θα συνεχιστούν έως το 2027-2028, συνεχίζει το δελτίο.

Σε ό,τι αφορά τις άμεσες ξένες επενδύσεις, το δελτίο επισημαίνει ότι την τελευταία 5ετία (εξαιρουμένου του 2020) αυξήθηκαν σημαντικά, ξεπερνώντας τα 5 δισ. ευρώ τον χρόνο κατά μέσον όρο. Υποστηρίζει δε ότι οι προοπτικές είναι ελπιδοφόρες, επικαλούμενο πρόσφατη έρευνα για την ελκυστικότητα της χώρας ως επενδυτικού προορισμού, σύμφωνα με την οποία το 50% των ερωτώμενων εξέφρασε επιθυμία να αναπτύξει ή να επεκτείνει τις δραστηριότητές του στην Ελλάδα τον επόμενο χρόνο, έναντι 30% το 2019.

Η Ελλάδα ωστόσο κατατάχθηκε 19ος πιο ελκυστικός επενδυτικός προορισμός στην Ευρώπη για ξένες επενδύσεις το 2024, κάτι που σύμφωνα με τους συγγραφείς του δελτίου, «υπογραμμίζει τον εντεινόμενο ανταγωνισμό, καθώς και την ανάγκη για περαιτέρω βελτιώσεις του επενδυτικού περιβάλλοντος».

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

Μεγάλο «αγκάθι» για το ασφαλιστικό το δημογραφικό

Ανάσα στο ασφαλιστικό σύστημα της Ελλάδας έδωσαν οι μεταρρυθμίσεις που ακολούθησαν την κρίση του ευρώ, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι δεν παραμένουν προβλήματα, με ισχυρότερο αυτό της δημογραφικής γήρανσης. Η τρίτη έκδοση της έκθεσης «Global Pension Report» της Allianz βαθμολογεί το ασφαλιστικό σύστημα της χώρας μας με 3,5. Να σημειωθεί ότι η εταιρεία αναλύει 71 συνταξιοδοτικά συστήματα σε όλο τον κόσμο με τη βοήθεια του «Allianz Pension Index» (API). Ετσι, σύμφωνα με την έκθεση, η Ελλάδα λόγω των πρόσφατων μεταρρυθμίσεων έχει καταφέρει να βάλει το ασφαλιστικό της σύστημα σε μια σταθερή βάση. Αυτό αποτυπώνεται στην ισχυρή βαθμολογία με 2,9 στον πυλώνα της βιωσιμότητας. Συνολικά, η Ελλάδα βαθμολογείται με 3,5, καθώς η δημογραφική προοπτική της αποτελεί και το αδύνατο σημείο της. Όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται, ο δείκτης εξάρτησης ηλικιωμένων αναμένεται να αυξηθεί από 38% σε 65% μέσα στα επόμενα 25 χρόνια, κατατάσσοντας την Ελλάδα στις χώρες με τη υψηλότερα ποσοστά εξάρτησης στην Ευρώπη. Άλλα σημεία προβληματισμού, που απαιτούν αντιμετώπιση, είναι σύμφωνα με τους μελετητές το χάσμα

εμπιστοσύνης και οι ανισότητες, το υψηλό δημόσιο χρέος, τα χαμηλά επίπεδα ιδιωτικών αποταμιεύσεων και οι περιορισμένες επαγγελματικές ευκαιρίες για εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας. Ενδεικτικά, μόλις 7% των ανδρών άνω των 65 ετών συνεχίζει να εργάζεται, ποσοστό πολύ χαμηλότερο σε σύγκριση με χώρες όπως η Ιαπωνία, όπου το αντίστοιχο ποσοστό φτάνει το 35%. Ο μη σταθμισμένος συνολικός δείκτης για όλα τα συνταξιοδοτικά συστήματα που αναλύθηκαν, ανέρχεται σε 3,7, υποδηλώνοντας συνεχή υψηλή πίεση για μεταρρυθμίσεις. Μια μικρή ομάδα χωρών, όπως η Δανία, η Ολλανδία και η Σουηδία, παρουσιάζει βαθμολογία σημαντικά κάτω του 3 και διαχειρίζεται σχετικά καλά το συνταξιοδοτικό της μέλλον, καθώς υιοθετείσει κεφαλαιοποιητικά συστήματα. Στην ίδια ομάδα βρίσκεται και η Ιαπωνία, η οποία όμως επέλεξε τη λύση της αύξησης των ορίων ηλικίας συνταξιοδότησης, σταδιακά, στα 70 έτη.

Η μεγαλύτερη ομάδα χωρών περιλαμβάνει εκείνες με συνολική βαθμολογία κοντά στο 4, οι οποίες έχουν επείγουσα ανάγκη για μεταρρυθμίσεις, όπως η Μαλαισία, η Κολομβία και η Νιγηρία.

ΡΟΥΛΑ ΣΑΛΟΥΡΟΥ

γαστρονόμος

ΚΥ
ΡΙΑ
ΚΗ

16/2

Κ
ΕΙ
Κ

Οι
συνταγές
της ζωής
μας

+

Η Μαριλένα Ιωαννίδου
ετοιμάζει
κέικ γεωγραφίας
με γλάσο
μαύρης σοκολάτας
κι ένα παντζάρι κέικ
με ανάλαφρο
γλάσο αναρής

Οι μισοί εργαζόμενοι αμείβονται με λιγότερα από 1.000 ευρώ μεικτά

Της **ΡΟΥΛΑΣ ΣΑΛΟΥΡΟΥ**

Σημαντικά κατακερματισμένη, με πολλές πολύ μικρές επιχειρήσεις και λίγους εργαζομένους η κάθε μία, που δραστηριοποιούνται κατά κύριο λόγο στον τομέα των υπηρεσιών (εμπόριο και εστίαση), εμφανίζεται η ελληνική αγορά, σύμφωνα με τα ετήσια στοιχεία της «Εργάνης». Πρόκειται για την πραγματική απεικόνιση της εγχώριας επιχειρηματικότητας αλλά και της αγοράς εργασίας, καθώς τα στοιχεία προέρχονται από τις αναλυτικές περιοδικές δηλώσεις (ΑΠΔ) που υποβάλλουν κάθε μήνα οι επιχειρήσεις στο σύστημα «Εργάνη». Και δείχνουν, αφενός, ότι η ελληνική αγορά αποτελείται κυρίως από μικρές κλίμακας επιχειρήσεις, οι περισσότερες στην Αττική και στη Μακεδονία, αφετέρου, ότι ο μέσος μισθός αυξήθηκε κατά 7,2% συγκριτικά με το 2023, παρότι σχεδόν οι μισοί εργαζόμενοι αμείβονται με λιγότερα από 1.000 ευρώ μεικτά τον μήνα.

Ο μέσος μισθός σε ετήσια βάση «κλείδωσε» στα 1.342 ευρώ μεικτά, έναντι 1.251 ευρώ του 2023. Την εικόνα συμπληρώνουν ακόμη τα στοιχεία για την πλήρη απασχόληση, η οποία αυξήθηκε κατά 1,6% το 2024 και ανήλθε στο 76,4%, αλλά και αυτά που αφορούν την αύξηση των μισθών των εργαζομένων του ιδιωτικού τομέα κατά 93.312 άτομα, ήτοι αύξηση 4,1% σε σχέση με το 2023. Μάλιστα, ο ρυθμός αύξησης των θέσεων εργασίας διπλασιάστηκε το 2024 συγκριτικά με την περίοδο 2022-2023. Αναλυτικά, στην «ακτινογραφία» της αγοράς εργασίας και της επιχειρηματικότητας κατά το 2024 περιλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, τα εξής στοιχεία: Το 53,7% των εργαζομένων λαμβάνει πάνω από 1.000 ευρώ. Το αντίστοιχο ποσοστό

το 2023 ήταν 46,3%. Το χάσμα μισθωτής απασχόλησης ανδρών και γυναικών μειώθηκε στις 3,7 ποσοστιαίες μονάδες το 2024, έναντι 4,08 ποσοστιαίων μονάδων το 2023. Το 76,41% των εργαζομένων (1.826.360 άτομα) εργάζεται περισσότερο από 35 ώρες την εβδομάδα. Σε επίπεδο μισθών, οι περισσότεροι εργαζόμενοι (462.644 άτομα ή 19,36%) λαμβάνουν από 1.001 έως και 1.200 ευρώ μεικτά. Βέβαια, υπάρχουν και 1.107.158 εργαζόμενοι (46,32%) που αμείβονται με έως 1.000 ευρώ. Οι περισσότεροι εργαζόμενοι (981.760 άτομα ή 41,08% του συνόλου) είναι ηλικίας 45-64 ετών. Επίσης, άλλοι 901.886 εργαζόμενοι (ποσοστό 37,73%) είναι ηλικίας 30-44 ετών. Ο αριθμός των εργαζομένων ηλικίας 15 έως 29 ετών το 2024 ήταν 469.634. Αυτό ισοδυναμεί με αύξηση κατά 12.137 εργαζομένων (ποσοστιαία αύξηση 2,6%) σε σχέση με το 2023. Οι πιο πολλοί εργαζόμενοι (312.983 ή 12,64%) δουλεύουν στο λιανικό εμπόριο. Ακολουθούν η εστίαση με 245.957 εργαζομένους (ποσοστό 9,93%), το χονδρικό εμπόριο (229.031 ή 9,25%), η εκπαίδευση (110.141 ή 4,45%) και η πρώτη πεντάδα ολοκληρώνεται με τη βιομηχανία τροφίμων (109.700 εργαζόμενοι ή 4,43%). Συνολικά, δηλώθηκαν 301.114 επιχειρήσεις, που φθάνουν στις 351.552 και αν προστεθούν και τα παραρτήματα καταγράφθηκαν 2.859 περισσότερες επιχειρήσεις σε σύγκριση με το 2023 (+0,95%). Απασχολούν 2.519.726 εργαζομένους, εκ των οποίων οι περισσότεροι (673.001 ή 26,71%) απασχολούνται σε 35.414 επιχειρήσεις που έχουν από 10 έως 49 εργαζομένους. Το 87,82% του συνόλου των επιχειρήσεων (264.440) έχει 1-10 εργαζομένους και ένα 10,4% (31.320 επιχειρήσεις) έχει 11-50 εργαζομένους.

Ο «χάρτης» των μισθών

ΠΗΓΗ: ΕΡΓΑΝΗ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

Οι ελληνικές επιχειρήσεις υστερούν σε επενδύσεις και καινοτομία

Τι δείχνει η ετήσια έρευνα της Grant Thornton για το επιχειρείν στη χώρα μας

Της **ΕΥΓΕΝΙΑΣ ΤΖΩΡΤΖΗ**

Υστέρηση στον απαιτούμενο ρυθμό επενδύσεων ώστε η χώρα μας να καλύψει το επενδυτικό κενό, διαπιστώνει η ετήσια έρευνα της Grant Thornton, που καταγράφει τις προσδοκίες των Ελλήνων επιχειρηματιών για τους επόμενους 12 μήνες. Μόνο 4 στις 10 επιχειρήσεις αναμένεται να αυξήσουν τις επενδύσεις τους για μηχανολογικό εξοπλισμό και μόλις 3 στις 10 για κτίρια και γη. Συσχετίζοντας μάλιστα την αισιοδοξία για αύξηση των εσοδών και τις κερδοφορίες με 6 στις 10 επιχειρήσεις να δηλώνουν αισιόδοξες, προβληματίζει ιδιαίτερα, όπως παρατηρεί η Grant Thornton, ότι «η αισιοδοξία αυτή δεν μετουσιώνεται τελικά σε πιο έντονη διάθεση για επενδύσεις». «Μπορούμε και πρέπει να πάμε πιο γρήγορα και πιο αποφασιστικά στον

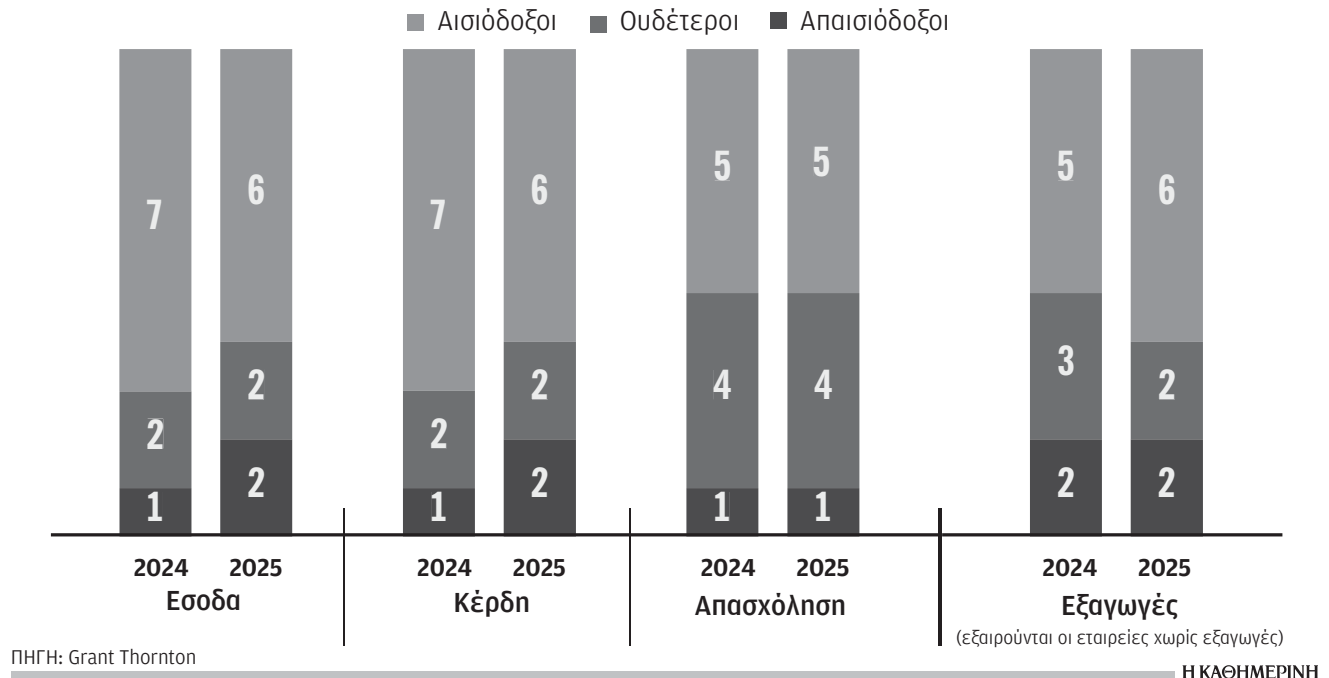
Μόνο 4 στις 10 επιχειρήσεις αναμένεται να αυξήσουν τις επενδύσεις τους για μηχανολογικό εξοπλισμό και μόλις 3 στις 10 για κτίρια και γη.

τομέα των επενδύσεων, με μεταρρυθμίσεις και συνολική στρόφη της οικονομίας στην επενδυτική κατεύθυνση», προέτρεψε ο διευθύνων σύμβουλος του ομίλου Eurobank Φωκίων Καραβίας, μιλώντας στο πλαίσιο της απονομής των Growth Awards, που πραγματοποιήθηκαν χθες για 8η διαδοχική χρονιά. Εθνική προτεραιότητα Παραπέμποντας στη δήλωση του αναπληρωτή γενικού διευθυντή για οικονομικές και χρηματοοικονομικές υποθέσεις της Ε.Ε. Ντέκλαν Κουτέλο, ότι η χώρα μας θα μπορούσε να καταγράψει ρυθμούς ανάπτυξης ακόμη και 6%, καλύπτοντας ταχύτερα το χαμένο έδαφος της κρίσης, ο κ. Φωκίων Καραβίας υπογράμμισε ότι «οι επενδύσεις πρέπει να είναι μια εθνική προτεραιότητα» και επανέλαβε ότι η επίτευξη των στόχων της έκθεσης Ντράγκι προϋποθέτει αύξηση των επενδύσεων κατά 9% κάθε χρόνο, έως το τέλος της δεκαετίας, σε πραγματικούς και όχι ονομαστικούς όρους. Για να γίνει αυτό, «χρειάζεται να γίνει στόχος και κτήμα του πολιτικού συστήματος και όχι να επανέρχονται στον δημόσιο διάλογο προτάσεις για

μείωση του ΦΠΑ σε είδη κατανάλωσης», επισήμανε με έμφαση εξηγώντας ότι «οποιοσδήποτε δημοσιονομικός χώρος δημιουργείται, πρέπει να οδηγείται στην ενθάρρυνση επενδύσεων». «Σαν να ξεχνάμε ότι παραμένουμε η χώρα της Ε.Ε. με το υψηλότερο χρέος και ότι κανείς δεν εγγυάται ότι η ευκαιρία για γρήγορη σύγκλιση θα είναι διαθέσιμη για πάντα», κατέληξε ο κ. Καραβίας. **Με βάση την έρευνα της Grant Thornton** • **4 στις 10** επιχειρήσεις αναμένεται να αυξήσουν τις επενδύσεις τους σε θέματα βιωσιμότητας και κλιματικής αλλαγής. Παρ' όλα αυτά, η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων αντιλαμβάνεται τις πρωτοβουλίες ESG ως εργαλεία marketing παρά ως θέματα ουσίας και μόνο 2 στις 10 επιχειρήσεις ως μέσο για την απόκτηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος, τη μείωση του κόστους ή την αύξηση της κερδοφορίας τους. Προβληματισμό προκαλεί επίσης το γεγονός ότι σε ένα συνεχώς μεταβαλλόμενο και ανταγωνιστικό περιβάλλον, ο αριθμός των επιχειρήσεων που δηλώνουν ότι θα προβούν σε επενδύσεις

Οι προσδοκίες των επιχειρηματιών για τις επιχειρήσεις τους επόμενους 12 μήνες

Συγκρατημένα αισιόδοξοι οι επιχειρηματίες για έσοδα και κέρδη για το 2025

ΠΗΓΗ: Grant Thornton

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

για να αναπτύξουν καινοτόμα προϊόντα και να εισαγάγουν καινοτομία στην παραγωγική διαδικασία ή στον τρόπο διανομής των προϊόντων τους, βαίνει διαχρονικά μειούμενος, όταν θα ανέμενε κύσεις να συμβαίνει το ακριβώς αντίθετο.

• **5 στις 10** επιχειρήσεις αναμένεται να ζητήσουν χρηματοδότηση τους επόμενους 12 μήνες και όπως προκύπτει θα χρησιμοποιηθεί κυρίως για την κάλυψη κεφάλαιου κίνησης και σε δεύτερο λόγο για επενδύσεις σε πάγιο εξοπλισμό και κτιριακές εγκαταστάσεις, ενώ ένα μικρό ποσοστό επιχειρήσεων αναφέρει ως λόγο λήψης χρηματοδότησης τον ψηφιακό μετασχηματισμό. Αξιοσημείωτο είναι ακόμη ότι το 57% των επιχειρήσεων που δεν αναμένεται να ζητήσουν χρηματοδότηση δηλώνει ότι δεν τη χρειάζεται, καθώς θα στηρίξουν τις επενδύσεις τους με ίδια κεφάλαια.

• **6 στις 10** επιχειρήσεις αναμένουν επίσης ότι το 2025 θα αυξηθεί το κόστος παραγωγής τους, τάση που συνεχίζεται από το 2024, ενώ οι 2 στις 10 δηλώνουν ότι η αύξηση θα υπερβεί το 10%. Για να αντιμετωπίσουν αυτή την πρόκληση, οι επιχειρήσεις σχεδιάζουν να αυξήσουν

τις τιμές των προϊόντων και υπηρεσιών τους και η αυξητική αυτή τάση στις τιμές αναμένεται να επικρατήσει συνολικά για 5 στις 10 επιχειρήσεις, παρ'όυοντας και επιχειρήσεις που δεν αναμένουν αύξηση του κόστους.

• **6 στις 10** επιχειρήσεις αναγνωρίζουν ότι δεν προσφέρουν ανταγωνιστικές παροχές και κινητρα στους εργαζομένους τους και μόνο οι 3 στις 10 αναμένεται να προβούν το 2025 σε αύξηση των αποδοχών είτε στην παροχή πρόσθετων κινήτρων όπως η υπεργολαβία, παρά το γεγονός ότι βασικό πρόβλημα παραμένει η εύρεση και διακράτηση κατάλληλου προσωπικού.

Ποιες εταιρείες βραβεύθηκαν Στο πλαίσιο απονομής των Growth Awards 2025, οι 6 ελληνικές επιχειρήσεις Growth Winners, που με τις πρωτοβουλίες τους δημιουργούν το αύριο, είναι: • Dialectica • ΜΕΒΓΑΛ Α.Ε. • ΜΕΣΟΓΕΙΟΣ Α.Ε. Resource Recovery • Ομίλος Mitsis • THEON SENSORS • Φρούτα Πρωτοφανούση Α.Ε.

Ο πληθυσμός στην Ελλάδα μειώνεται, ο αριθμός των αυτοκινήτων αυξάνεται

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Ο πληθυσμός στην Ελλάδα μπορεί να μειώνεται, όμως τα αυτοκίνητα σταθερά αυξάνονται τα τελευταία χρόνια, καθώς ολοένα και περισσότεροι φαίνεται ότι χρησιμοποιούν Ι.Χ. για τις μετακινήσεις τους αντί για τα Μέσα Μαζικής Μεταφοράς. Τούτο, σε συνδυασμό με το γεγονός ότι η συντριπτική πλειονότητα των οχημάτων στην Ελλάδα είναι ηλικίας άνω των 10 ετών—παλαιάς δηλαδή και επομένως περισσότεροι ρυπογόνου τεχνολογίας—, έχει ως αποτέλεσμα οι μετακινήσεις στην Αθήνα και σε άλλα μεγάλα αστικά κέντρα να μοιάζουν με Γολγοθά, ενώ συνολικά υποβαθμίζεται η ποιότητα ζωής.

Σύμφωνα με τα πλέον πρόσφατα στοιχεία που δημοσιοποίησε πριν από λίγες ημέρες η ΑΣΕΑ (Ομοσπονδία Ευρωπαϊκών Αυτοκίνητοβιομηχανιών), η αναλογία επιβατικών αυτοκινήτων στην Ελλάδα είναι 539 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους. Πρόκειται για αναλογία μικρότερη μεν σε σύγκριση με τον μέσο όρο στην Ε.Ε. (563 οχήματα/1.000 κατοίκους), υψηλή, όμως, για τα δεδομένα της Ελλάδας και ειδικά του τρόπου που οι Έλ-

Η αναλογία Ι.Χ. στη χώρα είναι 539 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους, όταν ο ευρωπαϊκός μέσος όρος είναι 563 οχήματα/1.000 κατοίκους.

δομημένες οι μεγάλες πόλεις της. Είναι δε αρκετά υψηλότερη από αυτήν που υπάρχει στις σκανδιναβικές χώρες, όπου η βιώσιμη κινητικότητα δεν αποτελεί απλώς μια ωραία φράση, αλλά εφαρμόζεται στην πράξη. Ενδεικτικά, στη Δανία η αντίστοιχη αναλογία είναι 475 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους, στη Σουηδία 473 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους και βαινει μάλιστα μειούμενη, στη Φινλανδία 495 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους.

Το αντισυμβατικό στοιχείο στην Ελλάδα, το οποίο εν μέρει σχετίζεται με τη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης τα τελευταία χρόνια, είναι ότι η αναλογία αυξάνεται και μάλιστα με πολύ υψηλό ρυθμό: το 2019 ήταν 489 επιβατικά αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους, το 2020 496 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους,

Ο στόλος οχημάτων στην Ελλάδα και στην Ε.Ε.

	Ελλάδα	Ε.Ε.
Μέσος όρος ηλικίας επιβατικών	17,5	12,5
Μέσος όρος ηλικίας λεωφορείων	17,6	12,2
Μέσος όρος ηλικίας φορτηγών	22,6	14,1
Αναλογία επιβατικών αυτοκινήτων/1.000 κατοίκους	539	563

ΠΗΓΗ: ΑΣΕΑ

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

το 2021 506 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους, το 2022 525 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους και έφτασε το 2023 σε 539 αυτοκίνητα/1.000 κατοίκους. Σε απόλυτους α-

ριθμούς καταγράφεται επίσης αύξηση, καθώς ενώ το 2019 κυκλοφορούσαν στους ελληνικούς δρόμους 5.247.995 επιβατικά αυτοκίνητα, το 2023 ο αριθμός

Πρόκειται για τις πολυεθνικές επιχειρήσεις και την ακρίβεια και, συγκεκριμένα, για τη χώρα μας που θεωρείται, κατά τη γνώμη μερικών, από τις ακριβότερες χώρες στην Ευρώπη. Όταν λέμε πολυεθνικές επιχειρήσεις εννοούμε εκείνες που αφενός εξαγωγούν σε περισσότερες χώρες τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους και αφετέρου έχουν θυγατρικές εταιρείες σε πολλές χώρες. Οι πολυεθνικές επιχειρήσεις έχουν δύο στρατηγικές επεκτάσεις: επικέντρωση σε λίγα βασικά προϊόντα, που τα διαθέτουν σε πολλές χώρες, και διαφοροποίηση των προϊόντων ανάλογα με τις εγχώριες συνθήκες σε κάθε κράτος. Όπως παρατηρούμε, στη χώρα μας

δεν υπάρχει καθορισμένο πλαφόν αμειψιμότητας τιμών, όπως υπάρχει στις περισσότερες ανεπτυγμένες χώρες, αλλά οι τιμές καθορίζονται (ανεπίσημα) βάσει συμφωνιών (τύπου καρτέλ). Οι περισσότεροι έλεγχοι που γίνονται είναι, κυρίως, υγειονομικοί και λιγότερο ασχολούνται με τις τιμές. Υπάρχει μια ελευθερία στο ύψος της τιμής που έχουν οι μεγάλες πολυεθνικές επιχειρήσεις και αυτό υιοθετούν και οι μικρές επιχειρήσεις. Το ζήτημα, όμως, είναι τι πρέπει να γίνει για να ελεγχθούν οι τιμές στην πολιτική επικέντρωσης σε λίγα βασικά προϊόντα που εξάγονται από την πολυεθνική επιχείρηση, διότι πρέπει να λαμβάνονται υπόψη τα συνολικά κόστη

logistics (μεταφορές, αποθηκεύσεις κ.λπ.), και, όταν εισέρχονται στην ελληνική αγορά, πρέπει να υπάρχει ένα ανώτατο όριο τιμών σύμφωνα με την αγορά. Τα σούπερ μάρκετ έχουν στο μεγαλύτερο ποσοστό τους εισαγόμενα προϊόντα και νομίζει ότι βρίσκεισαι σε σούπερ μάρκετ άλλης χώρας. Πρέπει να υποστηριχθεί η παραγωγή και κατανώση ελληνικών προϊόντων και να αλλάξει η αγοραστική συμπεριφορά των καταναλωτών στο καρέ της ακρίβειας. Στη στρατηγική της διαφοροποίησης των προϊόντων της πολυεθνικής επιχείρησης, λόγω της θυγατρικής εταιρείας στη χώρα δεν έχουμε κόστος logistics,

γιατί οι τροποποιήσεις και πιθανόν η παραγωγή γίνονται από τη θυγατρική εταιρεία και μόνο η διαφορά είναι στην τόσο μεγάλη σημασία που αποδίδεται στη μάρκα του προϊόντος. Έτσι τα προϊόντα αυτά έχουν υψηλότερες τιμές και παρασύρουν όλη την αγορά σε ανοδική πορεία των τιμών. Το θέμα όμως είναι ότι η χώρα μας έχει τις δικές της ιδιαιτερότητες (χαμηλοί μισθοί, χαμηλή αγοραστική δύναμη) και πρέπει να υπάρχει ανάλογη προστασία. Λέγεται ότι οι πολυεθνικές επιχειρήσεις απασχολούν προσωπικό και έτσι καταπολεμάται η ανεργία. Αυτό μπορούν να το πράξουν και οι ελληνικές επιχειρήσεις, και τώρα μάλιστα με τη

χρησιμοποίηση νέων τεχνολογιών και της τεχνικής νομοσύνης και τη μεγάλη σημασία της τεχνικής εκπαίδευσης. Η πρωτογενής παραγωγή πρέπει να τύχει ιδιαίτερης προσοχής από την πολιτεία. Τι διαφορετικό έχουν οι άλλες χώρες, όπως, για παράδειγμα, Ολλανδία, Βέλγιο, Δανία, Ισραήλ κ.λπ., που έχουν δική τους πρωτογενή παραγωγή, εξαγωγούν και έχουν σε αρκετά προϊόντα χαμηλότερες τιμές. Γνωρίζουμε ότι παλαιότερα υπήρχε πρωτογενής παραγωγή και επιχειρήσεις που κάλυπταν την ελληνική κατανώση και έκαναν και εξαγωγές. Τέλος, όσον αφορά την εφαρμογή της τεχνολογίας και της τεχνικής νομ-

μοσύνης που λέγεται ότι δημιουργούν ανεργία, οι άλλες χώρες το έχουν αντιμετωπίσει ως εξής: με τη δημιουργία υπονομιώνων διαδικασιών και τη χρησιμοποίηση του ανθρώπινου παράγοντα στον σχεδιασμό των διαδικασιών. Δηλαδή έχουμε την αύξηση του ανθρώπινου παράγοντα στον σχεδιασμό, προγραμματισμό, και στη συντήρηση, επιβλέψη και βελτίωση του συστήματος. Η τεχνολογία και η τεχνική νομοσύνη αποτελούν υποβοήθηση του ανθρώπινου παράγοντα.

Ο κ. Νικόλαος Παπαβασιλείου είναι ομότιμος καθηγητής στο Οικονομικό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΑΣΟΕΕ).

VOGUE

GREECE

16/02

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΤΡΟΜΗΤΗ
ISABELLE

ISABELLE HUPPERT BY TAREK MAWAD

THE TALENT SHOW

100 ΣΕΛΙΔΕΣ ΑΦΙΕΡΩΜΕΝΕΣ ΣΕ ΝΕΟΥΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΟΥΣ

Καθοριστικός σταθμός στην πορεία του Σέρβου επιχειρηματία ήταν η ίδρυση της KDS, μιας μικρής επιχείρησης καλωδιακής τηλεόρασης, στο Κραγκούγιεβατς. Το 2004, εξελίχθηκε στη Serbian Broadband (SBB), η οποία συγκεντρώνει σημαντικό μερίδιο της αγοράς.

Η πιθανότητα εξαγοράς της Nova από τον Ντράγκαν Σόλακ υπολογίζεται να φτάσει σε μια αποτίμηση κοντά στα 2 δισ. ευρώ, ενώ εφόσον κλείσει το deal, η ελληνική εταιρεία θα παραμείνει το ισχυρό χαρτί στο χαρτοφυλάκιο της United Group.

Η επόμενη «μεταγραφή» του Ντράγκαν Σόλακ

Ο Σέρβος ιδιοκτήτης της Σαουθάμπτον είναι το φαβορί για την απόκτηση της Nova από την BC Partners

Της **ΜΑΤΙΝΑΣ ΧΑΡΚΟΦΤΑΚΗ**

Στα μέσα του περασμένου μήνα, όταν ο Ντράγκαν Σόλακ ανακοίνωσε ότι αναλαμβάνει προσωπικά τα νήια της Σαουθάμπτον μετά την παραίτηση του μέχρι πρότινος προέδρου Χένρικ Κραφτ, η εξέλιξη αυτή δεν αποτέλεσε έκπληξη. Αντιθέτως, αρκετά μέλη του ποδοσφαιρικού συλλόγου ήδη αναρωτιόνταν γιατί ο Σόλακ παρέμενε αμέτοχος τη στιγμή που η ομάδα βυθιζόταν σε ένα κύμα απογοητευτικών αποτελεσμάτων και βρισκόταν καθηλωμένη στην τελευταία θέση της Premier League. Αλλωστε, η απραξία δεν ταιριάζει στην προσωπικότητα του Σέρβου δισεκατομμυριούχου, ο οποίος επιθυμεί να έχει τον πρώτο και τον τελευταίο λόγο σε ό,τι επιλέξει να στραφεί το επιχειρηματικό του ραντάρ.

Δεν έφυγε ποτέ

Μια τέτοια περίπτωση είναι η ελληνική εταιρεία τηλεπικοινωνιών και συνδρομητικής τηλεόρασης Nova (πρώην Wind Hellas και Nova TV), η οποία το 2022 πέρασε στην ιδιοκτησία της United Group. Πρόκειται για τον τηλεπικοινωνιακό όμιλο που ίδρυσε ο Ντράγκαν Σόλακ και στον οποίο, το 2019, πλειοψηφικός μέτοχος έγινε το βρετανικό επενδυτικό ταμείο BC Partners, με διαχειριστή τον Νίκο Σταθόπουλο. Παρά το γεγονός ότι διατήρησε μειοψηφική συμμετοχή, ο Σέρβος μεγιστάνας των μίντια, στην πραγματικότητα, δεν «απομακρύνθηκε» ποτέ από το δημιουργημά του. Αντιθέτως, συνέχισε να διαδραματίζει καταλυτικό ρόλο στη χάραξη στρατηγικής και διοίκησης της United, κάτι που, όπως ακουγόταν στην αγορά, αρκετές φορές εκχόταν σε σύγκρουση με τα σχέδια της BC Partners με τις σχέσεις των δύο πλευρών, σύμφωνα με φήμες, να διέρχονται, κατά διαστήματα, από περιόδους έντασης.

Κυρίαρχος

Σήμερα, ωστόσο, όλα αυτά μοιάζει να ανήκουν στο παρελθόν. Ο Σόλακ έχει αναδειχθεί, πλέον, ο επικρατέστερος «μνηστήρας» για την απόκτηση της Nova από την BC Partners, η οποία θυμίζουμε ότι από την άνοιξη του περασμένου έτους έχειβάλει πωλητήριο στις δραστηριότητες της United Group.

Και ενώ από την έναρξη της διαδικασίας πώλησης, οι πληροφορίες επικεντρώνονταν στο ζωνρό ενδιαφέρον από αραβικά κεφάλαια, με πρωταγωνιστές τους τηλεπικοινωνιακούς γίγαντες Saudi Telecom και e& (etisalat), ο Σέρβος δισεκατομμυριούχος επιφύλασσε για το τέλος τη δική του καθοριστική κίνηση, ανατρέποντας όλες τις προβλέψεις. Η πιθανότητα εξαγοράς της Nova από τον Σόλακ υπολογίζεται να φτάσει σε μια αποτίμηση κοντά στα 2 δισ. ευρώ ενώ εφόσον κλείσει το deal, η ελληνική εταιρεία θα παραμείνει το ισχυρό χαρτί στο χαρτοφυλάκιο της United Group.

Ο Ντράγκαν Σόλακ (στο κέντρο της φωτογραφίας) παρακολουθεί αγώνα της αγγλικής ποδοσφαιρικής ομάδας Σαουθάμπτον. Υπό τον έλεγχό του έχει πλήθος emblematicών μέσων ενημέρωσης στα Βαλκάνια. Παρόλο που ανήκει στην ελίτ των επιχειρηματιών, επιδιώκει να διατηρεί χαμηλό προφίλ, αποφεύγοντας επιμελώς τη δημόσια έκθεση.

Σύμφωνα με τις τελευταίες δημοσιευμένες οικονομικές καταστάσεις του 2023, η Nova συνέβαλε κατά 29% στον συνολικό τζίρο και κατά 30% στο EBITDA του ομίλου.

Η επιστροφή του Σόλακ στο προσκήνιο δεν αποτελεί απλώς μια επιχειρηματική κίνηση, αλλά μια ξεκάθαρα δήλωση της πρόθεσής του ότι ήρθε για να μείνει στο εγχώριο οικονομικό τοπίο. Εξάλλου, είχε προηγηθεί, μεταξύ άλλων, η απόκτηση μεριδίου στον τηλεοπτικό σταθμό Star Channel. Χαρακτηριστικό είναι ότι από τον Ιούλιο του 2022, η αδελφή του Ντράγκαν, Μιριάννα Σόλακ, κατέχει θέση μέλους στο διοικητικό συμβούλιο της εταιρείας Νέα Τηλεόραση (Star Channel).

Γεννημένος στο Κραγκούγιεβατς της Σερβίας, ο Σόλακ προέρχεται από εύπορη οικογένεια. Ο πατέρας του υπήρξε καθηγητής Οικονομικών και μέλος του εμποτικού συμβουλίου της Zastava, της μεγαλύτερης βιομηχανίας στην πρώην Γιουγκοσλαβία, η οποία απέκτησε πα-

γκόσημα δημοφιλία κατά τη δεκαετία του 1970 με την παραγωγή του περιβόητου αυτοκινήτου Υуго σε συνεργασία με την ιταλική Fiat. Μετακόμισε στο Βελιγράδι προκειμένου να συνεχίσει τις σπουδές, ωστόσο, τις εγκατέλειψε για να αφοσιωθεί στις επιχειρήσεις.

Λαμβάνοντας υπόψη τις ταραχώδεις συνθήκες που επικρατούσαν στην περιοχή κατά τη δεκαετία του 1990, θα μπορούσε να του αποδοθεί ο χαρακτηρισμός του αυτοδημιούργητου. Όταν η Γιουγκοσλαβία διαλύθηκε το 1992 και ξεκίνησε ο πόλεμος στη Βοσνία, έφυγε στο εξωτερικό, όπου πέρασε σχεδόν μια δεκαετία στη Λιουμπλιάνα και στη συνέχεια στην Πράγα, ασχολούμενος κυρίως με την αγορά και μεταπώληση δικαιωμάτων τηλεοπτικών προγραμμάτων και ταινιών.

Καθοριστικός σταθμός στην πορεία του αποτέλεσε το 2000, όταν ίδρυσε στην πατρίδα του, Κραγκούγιεβατς, την KDS, μια μικρή επιχείρηση καλωδιακής τηλεόρασης. Το 2004, εξελίχθηκε στη

Serbian Broadband (SBB), η οποία κατέφερε να συγκεντρώσει σημαντικό μερίδιο της τοπικής αγοράς. Αυτή η δυναμική δεν αφέθηκε αναξιοποίητη από τον Σόλακ, ο οποίος δεν άργησε να επεκτείνει την εμβέλεια της επιχείρησής του και στις υπόλοιπες χώρες της πρώην Γιουγκοσλαβίας, όπως η Σλοβενία και η Κροατία, μέσα από διαδοχικές εξαγορές των ανταγωνιστών του.

Το επόμενο σημαντικό κεφάλαιο ανοίγει το 2014, όταν όλες αυτές οι εταιρείες συγχωνεύθηκαν στον όμιλο United Group. Η συγχώνευση αυτή σήμανε, ταυτόχρονα, και την είσοδο του αμερικανικού επενδυτικού ταμείου KKR, το οποίο απέκτησε τη θέση του πλειοψηφικού μετόχου. Το 2019, αφού η επένδυση είχε πλέον ολοκληρωθεί τον κύκλο της, το KKR βρήκε νέο αγοραστή στο πρόσωπο του βρετανικού επενδυτικού fund BC Partners, υπό τη διαχείριση του Έλληνα μάνατζερ Νίκου Σταθόπουλου. Σύμφωνα με πηγές της Wall Street Journal, η συμφωνία αποτιμούσε

τη United Group στα 3 δισ. δολάρια.

Σήμερα, ο 61χρονος Σόλακ θεωρείται ο τρίτος πλουσιότερος Σέρβος και ο δέκατος πλουσιότερος στην περιοχή της πρώην Γιουγκοσλαβίας, με την προσωπική του περιουσία να εκτιμάται σε 1,46 δισ. ευρώ σύμφωνα με τη λίστα του περιοδικού Nedeljnik για το 2024. Παρόλο που ανήκει στην ελίτ των επιχειρηματιών, επιδιώκει να διατηρεί χαμηλό προφίλ, αποφεύγοντας επιμελώς τη δημόσια έκθεση.

Η αγαπημένη του ομάδα

Συνήθως, οι φωτογράφοι τον απαντατίζουν στην εξέδρα του γηπέδου, μαζί με τη σύζυγό του, Γκόρντανα, να παρακολουθεί κάποιον αγώνα της αγγλικής ποδοσφαιρικής ομάδας Σαουθάμπτον.

Ο Σόλακ απέκτησε τον σύλλογο τον Ιανουάριο του 2022 μαζί με τους Ράσιους Ανκερσεν και Χένρικ Κραφτ, μέσω της εταιρείας Sport Republic, λαμβάνοντας, μάλιστα, δάνειο ύψους 129 εκατ. ευρώ

προκειμένου να χρηματοδοτήσει την εν λόγω αγορά. Άλλες φορές πάλι, τον βλέπουν να απολαμβάνει το αγαπημένο του άθλημα, γκολφ. Μια αγάπη η οποία αποτυπώθηκε στην πράξη μέσα από την αγορά, το 2013, του Royal Bled, ενός γηπέδου γκολφ στις Ιουλιανές Άλπεις της Σλοβενίας, καταβάλλοντας 11 εκατ. ευρώ.

«Δεν έχει ανάγκη την προβολή», ίσως ισχυριστούν οι κακές γλώσσες, καθώς έχει υπό τον έλεγχό του πλήθος emblematicών μέσων ενημέρωσης στα Βαλκάνια, συμπεριλαμβανομένης της Ελλάδας, κατοχυρώνοντας τον τίτλο και τη φήμη του μεγιστάνα των μίντια και των τηλεπικοινωνιών στη νοτιοανατολική Ευρώπη. Μια φήμη για την οποία έχει διατυπώσει έντονες επιφυλάξεις και αντιρρήσεις μερίδα του σερβικού Τύπου, που φέρει να είναι φιλικά προσκείμενος στις κυβερνήσεις της Σερβίας.

Είδοσεογραφικά μέσα όπως το Kurir, η Republik και η Informer έχουν θέσει στο μικροσκόπιο την επιχειρηματική δράση του Σόλακ, κάνοντας λόγο για ένα δαιδαλώδες δίκτυο εταιρειών, το οποίο ελέγχεται από τον μεγιστάνα και εκτείνεται από την Κύπρο και την Ελβετία μέχρι τη Μάλτα και τις Σεϊχέλλες, ενώ μπορεί να εντοπιστεί μόνο ακολουθώντας τις διαδρομές των έμπιστων διαχειριστών του. Κατά καιρούς, έχει κατηγορηθεί για τη δημιουργία ενός μηχανισμού ψευδών ειδήσεων και παραπληροφόρησης εις βάρος της κυβέρνησης του τέως προέδρου της Σερβίας, Αλεξάνταρ Βούτσιτς.

Οι δανειακές υποχρεώσεις

Δημοσιεύματα μερίδας του σερβικού Τύπου στέκονται επιπλέον και στις υψηλές δανειακές υποχρεώσεις που καταγράφει η United Group. Εμφανίζεται ότι το προσαρμοσμένο καθαρό χρέος του ομίλου στα τέλη του 2023 ανήλθε σε 4,284 δισ. ευρώ από 5 δισ. ευρώ, που ήταν το 2022, με τις δανειακές υποχρεώσεις από την έκδοση ομολόγων να φθάνουν πέρυσι στα 3,477 δισ. ευρώ από 4,543 δισ. που είχαν κλείσει το 2022. Επίσης, ένα ακόμη γεγονός που απασχόλησε τη σερβική επικαιρότητα ήταν η απόλεια των δικαιωμάτων μετάδοσης κορυφαίων ευρωπαϊκών ποδοσφαιρικών πρωταθλημάτων από τον κανάλι της United Group, SportKlub, καθώς ο κύριος ανταγωνιστής της, η Telekom Srbija, από το 2021 άρξισε να επενδύει σημαντικά ποσά για να εξασφαλίσει τα δικαιώματα του Champions League και της Premier League. Ο ίδιος πάντως περνάει τον καιρό του μεταξύ Ελβετίας και Μαϊάμι. Στο τελευταίο, εξάλλου, διατηρεί μια επιβλητική βίλα, αξίας 33 εκατ. δολαρίων, στην προνομιακή περιοχή Indian Creek, ένα μικρό νησί στο Μαϊάμι Μπιτς της Φλόριντα, μόλις μία ώρα από την έπαυλη Μαρ-α-Λάγκο του Ντόναλντ Τραμπ.

Στα 11,5 δισ. το 11μηνο το έλλειμμα ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών

Αύξηση κατά μισό δισ. και πλέον σημείωσε το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών στο ενδεκάμηνο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2024 σε σύγκριση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023 και διαμορφώθηκε σε 11,5 δισ. ευρώ. Καθοριστικό ρόλο σε αυτή την εξέλιξη διαδραμάτισε η αύξηση στο έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών, λόγω μείωσης των εξαγωγών και της ταυτόχρονης αύξησης των εισαγωγών.

Ειδικότερα, σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοίνωσε χθες η Τράπεζα της Ελλάδος, το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών διαμορφώθηκε σε 32,47 εκατ. ευρώ στο ενδεκάμηνο έναντι 29,6 εκατ. ευρώ την αντίστοιχη περίοδο του 2023. Σε τρέχουσες τιμές, οι εξαγωγές αγαθών

μειώθηκαν κατά 3,6% (3,3% σε σταθερές τιμές) και οι εισαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 1,5% (3% σε σταθερές τιμές). Ειδικότερα, σε τρέχουσες τιμές οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα παρουσίασαν οριακή άνοδο (0,1%), ενώ οι αντίστοιχες εισαγωγές αυξήθηκαν κατά 4,2% (-2,3% σε σταθερές τιμές).

Από την άλλη, το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών διευρύνθηκε κυρίως λόγω της βελτίωσης του ταξιδιωτικού ισοζυγίου και, σε μικρότερο βαθμό, του ισοζυγίου λοιπών υπηρεσιών, ενώ το πλεόνασμα του ισοζυγίου μεταφορών μειώθηκε. Σε σχέση με την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2023, οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 9,7% και οι σχετικές εισπράξεις

κατά 4,9% ή κατά 1 δισ. ευρώ, καθώς διαμορφώθηκαν σε 21,26 δισ. ευρώ έναντι 20,26 δισ. ευρώ. Ειδικά τον Νοέμβριο το έλλειμμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών μειώθηκε κατά 31,8 εκατ. ευρώ σε σχέση με τον αντίστοιχο μήνα του 2023 και διαμορφώθηκε σε 3,2 δισ. ευρώ. Το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών διευρύνθηκε, καθώς καταγράφηκε μείωση των εξαγωγών και παράλληλη αύξηση των εισαγωγών. Σε τρέχουσες τιμές, οι εξαγωγές αγαθών υποχώρησαν κατά 5,8% (-2% σε σταθερές τιμές) και οι εισαγωγές αγαθών αυξήθηκαν κατά 2,3% (3,8% σε σταθερές τιμές). Σε τρέχουσες τιμές, οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα κατέγραψαν άνοδο κατά 2,5% (3,1% σε σταθερές τιμές)

και οι εισαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα αυξήθηκαν κατά 3,5% (3,2% σε σταθερές τιμές). Εντυπωσιακά είναι τα στοιχεία σχετικά με το ισοζύγιο υπηρεσιών και τις αφίξεις των μη κατοίκων ταξιδιωτών τον Νοέμβριο του 2024. Σε σχέση με τον Νοέμβριο του 2023 οι αφίξεις μη κατοίκων ταξιδιωτών αυξήθηκαν κατά 23,6% και οι σχετικές εισπράξεις κατά 44,7%. Την περίοδο Ιανουαρίου - Νοεμβρίου 2024 το έλλειμμα του συνολικού ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών και κεφαλαίων (το οποίο αντιστοιχεί στις ανάγκες της οικονομίας για χρηματοδότηση από το εξωτερικό) διευρύνθηκε κατά 2,4 δισ. ευρώ σε σχέση με την αντίστοιχη περίοδο του 2023 και διαμορφώθηκε σε 11,6 δισ. ευρώ.

Το πλεόνασμα του ισοζυγίου υπηρεσιών διευρύνθηκε κυρίως λόγω των καλών επιδόσεων του τουρισμού.

Αυξήθηκε στο 3,1%
ο πληθωρισμός
τον Ιανουάριο

Πολύ σκληρός για να «πεθάνει» αποδεικνύεται ο... πληθωρισμός, καθώς σύμφωνα με τα στοιχεία της Eurostat, ανέκαμψε τον Ιανουάριο τόσο στην Ελλάδα όσο και στην Ευρωζώνη. Οι υπηρεσίες εξακολουθούν να πυροδοτούν τις νέες πληθωριστικές πιέσεις, ενώ στην περίπτωση της Ελλάδας, ρόλο φαίνεται να διαδραματίζει και η ενέργεια. Αντιθέτως, συγκρατημένες εμφανίζονται οι τιμές των τροφίμων. Ειδικότερα, σύμφωνα με τα εκτιμήσεις της Eurostat, ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή στην Ελλάδα διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο του 2025 σε 3,1% έναντι ετήσιας μεταβολής τον Δεκέμβριο του 2024 2,9%. Πρόκειται για τον έκτο υψηλότερο πληθωρισμό στην Ευρωζώνη, με την Κροατία να βρίσκεται στην πρώτη θέση (5%). Σε επίπεδο Ευρωζώνης ο εναρμονισμένος δείκτης τιμών καταναλωτή διαμορφώθηκε τον Ιανουάριο του 2025 σε 2,5% έναντι 2,4% τον Δεκέμβριο του 2024. Στην τομέα των υπηρεσιών καταγράφεται στην Ελλάδα αύξηση των τιμών κατά 5,5% σε ετήσια βάση έναντι 3,9% στην Ευρωζώνη, με την Ελλάδα να σημειώνει την τρίτη μεγαλύτερη αύξηση σε αυτή την κατηγορία μετά την Κροατία (8,2%) και τη Σλοβακία (7,8%). Ο λογιόνομος ενεργειακός πληθωρισμός διαμορφώθηκε στην Ελλάδα τον Ιανουάριο του 2025 σε 2,5%, που αποτελεί τον πέμπτο υψηλότερο, ενώ σε επίπεδο Ευρωζώνης οι τιμές στην ενέργεια αυξήθηκαν τον Ιανουάριο του 2025 σε σύγκριση με τον Ιανουάριο του 2024 κατά 1,8%. Στην

ομάδα των τροφίμων, συμπεριλαμβανομένων των αλκοολούχων ποτών και των προϊόντων καπνού, στην Ελλάδα καταγράφηκε οριακή αύξηση 0,1% που αποτελεί και τη χαμηλότερη μεταξύ των χωρών-μελών της Ευρωζώνης. Σε επίπεδο Ευρωζώνης οι τιμές των τροφίμων αυξήθηκαν τον Ιανουάριο του 2025 κατά 2,3% σε σύγκριση με ένα χρόνο πριν. Η ανвосησία, πάντως, για το πώς θα εξελιχθούν οι τιμές το επόμενο διάστημα δεν λείπει, με κυριότερο παράγοντα κινδύνου τον εμπορικό πόλεμο που ξεκινάει η νέα ηγεσία στις ΗΠΑ και το ενδεχόμενο επιβολής δασμών στα προϊόντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αύξηση των τιμών το επόμενο διάστημα αναμένει η πλειονότητα των νοικοκυριών. Σύμφωνα με την έρευνα οικονομικής συγκυρίας που διενεργεί το Ινστιτούτο Οικονομικών και Βιομηχανικών Ερευνών (ΙΟΒΕ), το 59% των νοικοκυριών αναμένει αύξηση των τιμών με τον ίδιο ή ταχύτερο ρυθμό και μόλις το 18% εκτιμά ότι οι τιμές θα παραμείνουν σταθερές. Μείωση των τιμών αναμένει μόλις το 3% των νοικοκυριών.

Μειώθηκαν οι εξαγωγές για δεύτερη διαδοχική χρονιά

Ανήλθαν σε 49,90 δισ. το 2024 έναντι 51,01 δισ. το 2023, υποχωρώντας κατά 2,2%

Της **ΔΗΜΗΤΡΑΣ ΜΑΝΙΦΑΒΑ**

Μείωση των εξαγωγών για δεύτερη συνεχή χρονιά καταγράφει το 2024, γεγονός που, σε συνδυασμό με την αύξηση των εισαγωγών, προκαλέσε διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος σε σύγκριση με το 2023. Αξίζει, πάντως, να σημειωθεί ότι εάν εξαερευθούν τα πετρελαιοειδή, η αξία των ελληνικών εξαγωγών αυξήθηκε το 2024 σε σύγκριση με το 2023, ένδειξη ανθεκτικότητας σε αντίξοες συνθήκες. Οι συνεχιζόμενες συγκρούσεις στη Μέση Ανατολή, η διαταραχή των θαλάσσιων εμπορευματικών μεταφορών λόγω των επιθέσεων στην Ερυθρά Θάλασσα, αλλά και η οικονομική και πολιτική αστάθεια στα μεγαλύτερες ευρωπαϊκές οικονομίες, τη Γερμανία και τη Γαλλία, οι οποίες αποτελούν σημαντικούς εμπορικούς εταίρους της Ελλάδας, αποτελούν τις κυριότερες αιτίες για τη μείωση των αξιών των εξαγωγών.

Ενδεικτικό του παραπάνω είναι ότι η συνολική αξία των εξαγωγών, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, υποχώρησε κατά 5,9% προς τις χώρες της Ε.Ε., ενώ προς τις τρίτες χώρες αυξήθηκε ελαφρώς, κατά 2,7%. Εάν εξαιρεθούν τα πετρελαιοειδή, προκύπτει ότι οι εξαγωγές παρέμειναν στο 2024 στάσιμες προς τις χώρες της Ε.Ε. (-0,1%) ενώ αυξήθηκαν κατά 7,1% οι εξαγωγές προς τις τρίτες χώρες. Σημειώνεται ότι το 55% των ελληνικών εξαγωγών (με πετρελαιοειδή) και το 65% (χωρίς πετρελαιοειδή) κατευθύνονται προς τις χώρες-μέλη της Ε.Ε.

Την ίδια ώρα, η ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας συνεπάγεται αυξημένη κατανάλωση, προκαλώντας με τη σειρά της ενίσχυση των εισαγωγών και επομένως αύξηση του ελλείμματος του εμπο-

Ιδιαίτερη δυναμική εμφανίζουν οι εξαγωγές τροφίμων, οι οποίες ενισχύθηκαν κατά 8,9%, φτάνοντας στα 8,25 δις.

Πάντως, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών σημείωσαν αύξηση κατά 2,3% το 2024.

ρικού ισοζυγίου. Σύμφωνα με τα στοιχεία που ανακοινώσε χθες η Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ), η συνολική αξία των ελληνικών εξαγωγών, συμπεριλαμβανομένων των πετρελαιοειδών, διαμορφώθηκε το 2024 σε 49,90 δισ. ευρώ έναντι 51,01 δισ. ευρώ το 2023, παρουσιάζοντας μείωση συν 2,2%. Υπενθυμίζεται ότι η συνολική αξία των εξαγωγών είχε υποχωρήσει το 2023 σε σύγκριση με το 2022 κατά 8,5%. Εξαριθμηση των πετρελαιοειδών, η αξία των ελληνικών εξαγωγών διαμορφώθηκε το 2024 σε 36,08 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 819,8 εκατ. ευρώ έναντι 3,2 δισ. ευρώ το 2022 κατά 2,3% σε σύγκριση με το 2023.

2023. Το εμπορικό έλλειμμα, εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, διαμορφώθηκε σε 27,77 δις. ευρώ, αυξημένο κατά 5,4% σε σύγκριση με το 2023.

Ιδιαίτερη δυναμική εμφανίζουν οι εξαγωγές τροφίμων, οι οποίες ενισχύθηκαν το 2024 κατά 8,9%, φτάνοντας στα 8,25 δισ. ευρώ από 7,58 δισ. ευρώ το 2023, οι εξαγωγές ποτών και προϊόντων καπνού οι οποίες αυξήθηκαν κατά 8,6%, οι εξαγωγές πρώτων υλών με αύξηση 7,7%, χημικών (αύξηση 2,6%). Η μεγαλύτερη μείωση, 23,9%, καταγράφει στις εξαγωγές λιπών σόγιας και της μείωσης των τιμών λόγω συγκριση με το 2023, και στις εξαγωγές πετρελαιοειδών (-9,5%) και μηχανημάτων (2,6%).

Η συνολική αξία των εισαγωγών διαμορφώθηκε το 2024 σε 84,51 δισ. ευρώ, αυξημένη κατά 1,7% σε σύγκριση με το 2023. Εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών, η αξία των εισαγωγών αυξήθηκε κατά

3,6% το 2024 έναντι του 2023. Ειδικά σε ό,τι αφορά τον Δεκεμβρίου οι ελληνικές εξαγωγές αυξήθηκαν κατά 7,8%, ενώ οι εισαγωγές υποχώρησαν οριακά κατά 0,2%. «Με θετικό πρόσημο έκλεισε ο τελευταίος μήνας του χρόνου. Οι εξαγωγές καταγράφαν, για έκτο συνεχόμενο μήνα ένα ρόλι ανάδου, χωρίς όμως να καταφέρουν να αντισταθίσουν την πτώση του πρώτου εξαμήνου. Το 2025, χρονιά γεμάτη προκλήσεις και με τον ορατό κίνδυνο της επιβολής δασμών από πλευράς ΗΠΑ, απαιτείται στρατηγική όλων των εμπλεκόμενων (κυβέρνηση, φορείς, εξαγωγείς) προκειμένου να γυρίσουμε σε θετικό πρόσημο, αποδεικνύοντας ότι η Ελλάδα είναι μια δυναμική χώρα, που μπορεί να κερδίσει το στοίχημα των εξαγωγών και της ευρύτερης ανάπτυξης», σχολίασε ο πρόεδρος τους Πανελληνίου Συνδέσμου Εξαγωγέων Αλκιβιάδης Κалаμπόκης.

Ανάπτυξη 2,1%
το α' εξάμηνο
προβλέπει το ΚΕΠΕ

Στο 2,3% εκτιμά το ΚΕΠΕ ότι διαμορφώθηκε ο ρυθμός ανάπτυξης το 2024, έναντι πρόβλεψης του προϋπολογισμού 2025 για 2,2% την προηγούμενη χρονιά και έναντι προηγούμενης πρόβλεψης του ΚΕΠΕ για 2,1%.

Για το 2025 το ΚΕΠΕ υπολογίζει ότι το α' εξάμηνο θα συνεχισθεί με σταθερή πορεία ανάπτυξης, με τον εξαμηνιαίο ρυθμό να εκτιμάται στο 2,1%. Η κυβέρνηση προβλέπει στον προϋπολογισμό 2025 για το σύνολο του έτους ρυθμό ανάπτυξης 2,3%.

Η εκτίμηση του ΚΕΠΕ για το 2024 βασίζεται στην παραδοχή ότι το δ' τρίμηνο του έτους, για το οποίο δεν έχει ακόμη ανακοινώσει αποτελέσματα η ΕΛΣΤΑΤ, κινήθηκε με ρυθμό 2,4%. Το α', το β' και το γ' τρίμηνο, σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ, ο ρυθμός μεταβολής του ΑΕΠ ήταν 2,2%, 2,3% και 2,4% αντιστοίχα σε ετήσια βάση, ενώ ο μέσος ρυθμός ανάπτυξης στην Ε.Ε. διαμορφώθηκε σε 0,6%, 0,8% και 1% αντιστοίχα.

Το Κέντρο σημειώνει ότι «οι αβεβαιότητες και οι κίνδυνοι, από εξωτερικούς κυρίως παράγοντες, παραμένουν αρκετά σημαντικοί, χωρίς όμως να διακρίνονται γενικευμένες τάσεις που να παραπέμπουν βραχυχρόνια σε σημαντικές αποκλίσεις από τη σταθερή ανοδική πορεία της ελληνικής οικονομίας».

Το 2025 το ΚΕΠΕ εκτιμά ότι η οικονομία θα συνεχίσει να αναπτύσσεται με ρυθμό υψηλότερο του μέσου όρου των Ε.Ε., με κινητήρες δύναμης κύριως την κατανάλωση, χάρη στην περαιτέρω βελτίωση των εισοδημάτων, αλλά και τις επενδύσεις, με τη βοήθεια σημαντικής ώθησης από το Ταμείο Ανάκαμψης.

Επίσης, οι αναλυτές του ΚΕΠΕ εκτιμούν ότι η δημοσιονομική πολιτική θα είναι λιγότερο περιοριστική, χάρη στα περιθώρια που θα εξασφαλίσει η ανάπτυξη, ενισχύοντας με τη σειρά της την αναπτυξιακή δυναμική.

Οι επενδύσεις αναμένεται να αυξηθούν, αλλά θα επιβαρύνουν το εξωτερικό ισοζύγιο, ενώ αστάθμητο παράγοντα χαρακτηρίζει το ΚΕΠΕ τη μεταβολή των αποθεμάτων.

Το ΚΕΠΕ τονίζει ότι η διατηρησιμότητα των οικονομικών ανάπτυξης της χώρας θα εξαρτηθεί από την αναβάθμιση της συμβολής των επενδύσεων και των εξαγωγών στο ΑΕΠ, και στο πλαίσιο αυτό σημειώνει την ανάγκη ταχείας και αποτελεσματικής απορρόφησης των πόρων του Ταμείου Ανάκαμψης, καθώς και αξιοποίησής των εξαγωγικών ευκαιριών στην Ευρώπη και σε τρίτες χώρες.

ΕΙΡΗΝΗ ΧΡΥΣΟΛΩΡΑ

ΜΑΡΑ ΒΕ ΓΙ ΑΣ

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ
28 ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΥ
20:30
ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ
ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

Διοργανωτής

Μέγας
Χορηγός

Χορηγός
Επικοινωνίας

Εισιτήρια

ticketmaster[®].cy | | 7777 7040

Άδεια Εράνου Ν.Π. 78/2024

Στο Κτήμα Καμπά σχεδιάζεται η ανάπτυξη γραφείων που θα πλαισιώνονται από χρήσεις εστίασης, εμπορίου και «μπουτίκ» ξενοδοχείου.

Στα νέα κτίρια της μαρίνας Αλίμου θα στεγάζονται καταστήματα, γραφεία, εστιατόρια και γραφεία ενοικίασης σκαφών και ένα «μπουτίκ» ξενοδοχείο.

Το Πειραιώς 252 θα φιλοξενεί γραφεία, καταστήματα, χώρους εστίασης, ξενοδοχείο και προσέτις κατοικίες από απόψεις τιμής.

Επενδύσεις 3,5 δισ. σε εμπορικά ακίνητα φέτος

Παλιές βιομηχανίες μετατρέπονται σε χώρους μεικτής χρήσης, νέα mall, ξενοδοχεία και καζίνο στο Ελληνικό αλλάζουν τον χάρτη

Του ΝΙΚΟΥ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

«**Καταιγισμός**» από νέα έργα ανάπτυξης ακινήτων, κυρίως στην Αττική, προβλέπεται να σημειωθεί κατά τη διάρκεια του 2025, καθώς μια σειρά από επενδύσεις έχουν πλέον ωριμάσει αδειοδοτικά και βρίσκονται στο στάδιο της αφετηρίας ή κοντά σε αυτό. Υπολογίζεται ότι προγραμματίζονται νέες επενδύσεις ύψους άνω των 3,5 δισ. ευρώ, κι αυτό μόνο για τα έργα μεγάλης κλίμακας, κόστους άνω των 100 εκατ. ευρώ, καθώς ακολουθούν δεκάδες ακόμα με κόστος από 40 έως 100 εκατ. ευρώ.

Το χρηματοπιστωτικό κόστος, που είχε αυξηθεί σημαντικά την περίοδο 2022-2024, βρίσκεται πλέον σε τροχιά αποκλιμάκωσης, η οποία μάλιστα αναμένεται να διατηρηθεί καθ' όλη τη διάρκεια του τρέχοντος έτους, προσφέροντας ένα ακόμα κίνητρο στους επενδυτές, ώστε να «κλειδώσουν» συμφωνίες χρηματοδότησης με χαμηλότερο κόστος δανεισμού. Σε συνδυασμό μάλιστα με τα δάνεια που συνεχίζει να προσφέρει το Ταμείο Ανάκαμψης, το τελικό μεικτό επιτόκιο κινείται σε πολύ χαμηλό επίπεδο, επιτρέποντας την έναρξη σειράς νέων έργων με βελτιωμένους όρους σε σχέση με πριν από μερικούς μήνες. Επιπλέον, η αβεβαιότητα που είχε δημιουργηθεί στην αγορά λόγω της εκκρεμότητας σχετικά με τη συνταγματικότητα των διατάξεων του ΝΟΚ (Νέος Οικοδομικός Κανονισμός) έχει πλέον αρθεί, μετά τη δημοσίευση και της απόφασης της Ολομέλειας του ΣτΕ, με αποτέλεσμα να έχει ανοίξει ο δρόμος για την οριστικοποίηση των τελικών σχεδίων και την έκδοση των σχετικών οικοδομικών αδειών.

Καζίνο στο Ελληνικό

Ο μεγάλος όγκος των νέων έργων δρομολογείται ασφαλώς στο ακίνητο του Ελληνικού. Το μεγαλύτερο εξ αυτών αφορά τον οργανωμένο τουριστικό πόλο IRC της κοινοπραξίας ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ - Hard Rock International, που εκτιμάται ότι θα απαιτήσει κεφάλαια 1,5 δισ. ευρώ και θα ολοκληρωθεί σε περίπου τρία χρόνια από σήμερα. Η οικοδομική άδεια αναμένεται να εκδοθεί εντός του πρώτου τριμήνου και θα προβλέπει την ανάπτυξη

Το εμπορικό κέντρο Ellinikon Mall, που όταν λειτουργήσει θα είναι και το μεγαλύτερο της χώρας, με διαφορά από το δεύτερο (The Mall Athens). Ένα έργο που θα απαιτήσει τουλάχιστον 600 εκατ. ευρώ και η κατασκευή του προβλέπεται να ξεκινήσει εντός του πρώτου εξαμήνου. Θα είναι επιφάνειας 100.000 τ.μ. και θα φιλοξενεί πάνω από 350 καταστήματα και εστιατόρια.

ενός ξενοδοχείου πέντε αστέρων, επιφάνειας 23.700 τ.μ., όπως επίσης και έναν υπερσύγχρονο χώρο ψυχαγωγίας, εστιατόρια, καταστήματα λιανικής κι ένα κέντρο πολιτιστικών και αθλητικών εκδηλώσεων χωρητικότητας 10.500 θέσεων. Ο χώρος του καζίνο θα είναι διενθών προδιαγραφών και συνολικής επιφάνειας 15.000 τ.μ.

Το Ellinikon Mall

Το έτερο σημαντικότερο έργο στο Ελληνικό αφορά ασφαλώς το εμπορικό κέντρο Ellinikon Mall, που όταν λειτουργήσει θα είναι και το μεγαλύτερο της χώρας, με διαφορά από το δεύτερο (The Mall Athens). Πρόκειται για ένα έργο που θα απαιτήσει τουλάχιστον 600 εκατ. ευρώ και η κατασκευή του προβλέπεται να ξεκινήσει εντός του πρώτου εξαμήνου. Θα είναι επιφάνειας

100.000 τ.μ. και θα φιλοξενεί πάνω από 350 καταστήματα και εστιατόρια, ενώ, με βάση εκτιμήσεις, η μεικτή εμπορική αξία του θα ανέρχεται σε 1,13 δισ. ευρώ. Ήδη μάλιστα, έως το τέλος Οκτωβρίου του 2024 είχαν συμφωνηθεί Heads of Terms (HoT) με μισθωτές για 63,6% της συνολικής μεικτής εκμισθώσιμης επιφάνειας (GLA).

Στην Πειραιώς 252

Στην οδό Πειραιώς, η Noval Property του ομίλου Viohalco συνεχίζει την αδειοδοτική ωρίμανση του έργου ανάπτυξης του ακινήτου της παλιάς Χαλκός, που ήταν και η πρώτη παραγωγική μονάδα της εταιρείας. Στόχος της επένδυσης των 170 εκατ. ευρώ είναι η μεταμόρφωση της έκτασης, ώστε να διαμορφωθεί η πρώτη πράσινη γειτονιά της χώρας. Εκτός από χώρους πρασίνου

και πολιτισμού, που θα αποτελούν το επίκεντρο, στην έκταση θα φιλοξενοούνται επίσης χώροι γραφείων, καταστημάτων κι εστίασης, ένα ξενοδοχείο και κατοικίες. Μάλιστα, στόχος είναι τα οικιστικά ακίνητα να είναι προστιτούς κόστους, καθώς θα εκμισθώνονται σε μόνιμους κατοίκους της περιοχής.

Εκτιμάται ότι η οικοδομική άδεια θα εκδοθεί προς το τέλος του έτους, ώστε στη συνέχεια να ξεκινήσουν οι εργασίες κατασκευής. Το ακίνητο της οδού Πειραιώς 252 βρίσκεται δίπλα στην Ανωτάτη Σχολή Καλών Τεχνών και στο Ίδρυμα Μείζονος Ελληνισμού, με τους διοικούντες τη Noval να φιλοδοξούν να εντάξουν την ανάπτυξη της Χαλκός στον χαρακτήρα της ευρύτερης περιοχής.

Logistics και γραφεία

Το επόμενο διάστημα ξεκινάει και

το έργο ύψους 300 εκατ. ευρώ του αμερικανικού επενδυτικού ομίλου HIG στην περιοχή του Ασπροπύργου. Φορέας υλοποίησης είναι η Stream Development, θυγατρική του ομίλου. Η επένδυση προβλέπει την αξιοποίηση της έκτασης των 300 στρεμμάτων που ανήκε στη Χαλυβουργία Ελλάδος της οικογένειας Μάνεση. Η πρώτη φάση του έργου είναι προγραμματισμένο να ολοκληρωθεί εντός του 2026, με την εγκατάσταση των πρώτων μισθωτών, ενώ η ανάπτυξη θα ολοκληρωθεί το 2027. Συνολικά προβλέπεται να κατασκευαστούν 133.390 τ.μ. αποθηκών (περιλαμβανομένων και των βοηθητικών τους χώρων), ενώ, όπως προκύπτει, η άδεια επιτρέπει τη δημιουργία χώρων ύψους 20 μέτρων, προσφέροντας κι ένα σημαντικό πλεονέκτημα. Παράλληλα, προβλέπεται να δημιουργηθεί κι ένα κτίριο πολλαπλών

χρήσεων, επιφάνειας 28.000 τ.μ., το οποίο θα περιλαμβάνει γραφεία (14.000 τ.μ.), γραφεία αποθηκών (10.000 τ.μ.), ένα μικρό ξενοδοχείο (1.400 τ.μ.), χώρους εστίασης (1.000 τ.μ.), ακόμα και κλινική για την εξυπηρέτηση των ανθρώπων που θα εργάζονται ή θα πραγματοποιούν διελεύσεις από το σημείο (π.χ. επαγγελματίες οδηγοί).

Το Κτήμα Καμπά

Έργα ανάπτυξης νέων ακινήτων ύψους 270 εκατ. ευρώ πρόκειται να ξεκινήσει και η REDS του ομίλου Ελλάκτωρ, κατά τη διάρκεια του φετινού πρώτου εξαμήνου. Ειδικότερα, 170 εκατ. ευρώ θα αφορούν το έργο ανάπτυξης της έκτασης 314 στρεμμάτων του πρώην Κτήματος Καμπά στην Κάντζα της Παλλήνης. Η οικοδομική άδεια αναμένεται να εξασφαλιστεί κατά τους πρώτους μήνες του 2025, προβλέποντας τη δημιουργία ενός σύγχρονου επιχειρηματικού πόλου με κτίρια γραφείων, που θα πλαισιώνονται από χρήσεις εστίασης, εμπορίου και ενδεχομένως κι ενός «μπουτίκ» ξενοδοχείου και συνεδριακού κέντρου, που θα λειτουργούν συμπληρωματικά των γραφείων. Η συνολική δόμηση θα διαμορφωθεί σε 89.000 τ.μ., ενώ το υπόλοιπο 50% θα αφορά χώρους πρασίνου.

Η μαρίνα Αλίμου

Πιθανώς νωρίτερα θα ξεκινήσει και το έργο της ανάπτυξης της μαρίνας Αλίμου, ύψους 100 εκατ. ευρώ, επίσης από τον όμιλο Ελλάκτωρ. Αυτό προβλέπει την ανάπτυξη έκτασης 210 στρεμμάτων, στο κερσαίο τμήμα της μαρίνας. Στο πλαίσιο αυτό, θα αναπτυχθούν νέα κτίρια 18.500 τ.μ., ο όγκος των οποίων όμως θα είναι διάσπαρτος σε διάφορα σημεία της έκτασης, ενώ θα πρόκειται για ισόγεια μέγιστου ύψους έως 4,5 μέτρων. Μεταξύ άλλων, στα νέα κτίρια θα φιλοξενοούνται καταστήματα, γραφεία, εστιατόρια και γραφεία ενοικίασης σκαφών, ενώ στο επίκεντρο της επένδυσης θα βρίσκεται κι ένα σύγχρονο «μπουτίκ» ξενοδοχείο. Επίσης, θα προβλέπονται και χώροι αναψυχής και άθλησης, ενώ θα χωροθετηθεί και η Πινακοθήκη του Δήμου Αλίμου και το κίος ενημέρωσης.

Δεν αύξησε τα ενοίκια επί τρία χρόνια, δηλώνει το 60% των ιδιοκτητών

Σταθερά έχουν κρατήσει τα ενοίκια έξι στους δέκα ιδιοκτήτες την τελευταία τριετία, σύμφωνα με σχετική έρευνα της Kapa Research που πραγματοποιήθηκε για λογαριασμό της ΠΟΜΙΔΑ και παρουσιάστηκε στο 42ο ετήσιο συνέδριο της ομοσπονδίας. Ουσιαστικά δηλαδή προκύπτει ότι τουλάχιστον όσοι προχώρησαν σε ανανεώσεις μισθωτηρίων συμβολαίων τα τελευταία χρόνια, προτίμησαν να μην προβούν σε αυξήσεις των ενοικίων.

Στον αντίποδα, το 36% των ιδιοκτητών έχει προχωρήσει σε αυξήσεις των ενοικίων. Εξ αυτών, το 86% έχει αυξήσει τις τιμές έως 20%, ενώ υπάρχει κι ένα

12% που έχει επιβάλει αυξήσεις από 20% έως 50%.

Από την άλλη πλευρά, στο 21% των περιπτώσεων μισθώσεων διαμερισμάτων παρατηρούνται καθυστερήσεις στις πληρωμές των ενοικίων (και 31% στους επαγγελματικούς χώρους και 28% στις μονοκατοικίες). Ωστόσο, παρότι το ποσοστό φαντάζει υψηλό, είναι παράλληλα και το χαμηλότερο των τελευταίων δέκα ετών. Συγκεκριμένα, το 2014, στο απόγειο της οικονομικής κρίσης, το 51% των ιδιοκτητών ανέφερε καθυστερήσεις στις πληρωμές των ενοικίων. Παράλληλα, το 12% των ιδιοκτητών κατέχει σήμερα κενή κατοικία.

Ποσοστό 12% αναφέρει ότι έχει επιβάλει αυξήσεις από 20% έως 50%, σύμφωνα με έρευνα της Kapa Research.

Στο 7% των περιπτώσεων η κατοικία είναι κενή για περισσότερα από πέντε χρόνια. Στο ερώτημα για ποιο λόγο η κατοικία είναι κενή, το 54% απαντά ότι χρειάζεται ανακαίνιση, το κόστος της οποίας στις περισσότερες περιπτώσεις (61%) εκτιμάται από 5.000 έως 20.000 ευρώ. Το 12% δηλώνει ότι δεν συμφέρει η μίσθωση λόγω φορολογίας και το 10% ότι δεν εμπιστεύεται τους ενδιαφερόμενους ενοικιαστές. Μόνο το 1% αναφέρει ως αιτία τη μελλοντική τουριστική αξιοποίηση. Επίσης, σχεδόν ένας στους τρεις ιδιοκτήτες (32%) εκτιμά ότι δεν είναι συμφέρον να διαθέτει κανείς σήμερα ακίνητα για να τα νοικιάζει. Στον

αντίποδα, το ποσοστό εκείνων που εκτιμούν ότι είναι συμφέρον έχει αυξηθεί σε 59%, από 12% το 2014 (οπότε η οικονομική κρίση είχε εκμηδενίσει αξίες και αποδόσεις). Ενδιαφέρον παρουσιάζει και το εύρημα ότι το 46% θεωρεί ότι το κίνητρο που θα βοηθούσε στην ενίσχυση της προσφοράς κατοικιών είναι η μόνιμη μείωση της φορολογίας των ενοικίων. Ακολουθούν η επιδότηση των εξόδων ανακαίνισης, η αφαίρεση από το φορολογητέο εισόδημα των εξόδων ανακαίνισης παλαιών κατοικιών και ο προσυμβατικός έλεγχος της φερεγγυότητας των ενοικιαστών.

ΝΙΚΟΣ Χ. ΡΟΥΣΑΝΟΓΛΟΥ

ΑΠΟ

€236.000

ΜΕ ΕΛΑΧΙΣΤΗ ΑΠΟΔΟΣΗ

ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ROI) 6%

8000 57 57 www.cyfieldgroup.com [in](#) [f](#) [@](#) [@cyfieldgroup](#) **CYFIELD**

LEXUS CYCLING DREAM TEAM

Παράδοση
εσόδων από
τον «Αγώνα
Αγάπης»

Μετά την ολοκλήρωση του «Αγώνα Αγάπης», η Lexus Cycling Dream Team παρέδωσε την επιταγή των €13.498 στο Ίδρυμα «ΕΛΠΙΔΑ» για Παιδιά με Καρκίνο και Λευχαιμία. Η επιταγή παραδόθηκε στον πρόεδρο του Ιδρύματος, δρ Λοΐζο Γ. Λοΐζου, ο οποίος ευχαρίστησε θερμά την ομάδα για την πολύτιμη στήριξή της.

Σε δηλώσεις του, ο δρ Λοΐζου εξέφρασε την ευγνωμοσύνη του προς την ομάδα και όλους όσοι στήριξαν αυτή την πρωτοβουλία, αναφέροντας: «Η Lexus Cycling Dream Team αποτελεί παράδειγμα ανθρωπισμού και έμπνευσης. Το ποσό αυτό θα διατεθεί για τη στήριξη των παιδιών που δίνουν τη δική τους γενναία μάχη. Ευχαριστούμε θερμά την ομάδα, τους εθελοντές και όλους τους υποστηρικτές για τη σημαντική τους συμβολή στο έργο μας. Μαζί, προσφέρουμε ελπίδα και χαμόγελα στα παιδιά μας».

Ο φετινός «Αγώνας Αγάπης» πραγματοποιήθηκε στις 19 και 20 Οκτωβρίου 2024, με τους εθελοντές ποδηλάτες της Lexus Cycling Dream να διανύουν μια απαιτητική εκτός δρόμου διαδρομή 145 χιλιομέτρων. Ξεκινώντας από την πλατεία Τροόδους, η ομάδα

κατέληξε στο Ίδρυμα «ΕΛΠΙΔΑ» στη Λευκωσία, ενώ το σύνολο των εσόδων διατέθηκε για την οικονομική ενίσχυση του Ιδρύματος.

Η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίχθηκε από το SupportCY της Τράπεζας Κύπρου, με μέλη του Σώματος Εθελω-

ντών να συνοδεύουν τους ποδηλάτες, εξασφαλίζοντας την ασφάλεια και την ομαλή διεξαγωγή του αγώνα. Παράλληλα, θερμές ευχαριστίες εκφράζονται στη Marketway Publicis Ltd για τη στήριξη της στην προώθηση της εκδήλωσης.

CYPRUS AIRWAYS

Απευθείας πτήσεις προς τη Βενετία

Την **έναρξη** μιας νέας εποχικής σύνδεσης μεταξύ Λάρνακας και Βενετίας ανακοίνωσε η Cyprus Airways, η οποία θα αρχίσει στις 30 Μαΐου και θα διαρκέσει έως τις 29 Σεπτεμβρίου 2025, με ελκυστικές τιμές. Με πτήσεις κάθε Δευτέρα και Παρασκευή, η νέα απευθείας υπηρεσία ενώνει δύο πόλεις - πλούσιες σε ιστορία και ναυτική κληρονομιά - με τρόπο που υποσχεται να κεντρίσει το ενδιαφέρον ταξιδιωτών αναψυχής και λάτρων του πολιτισμού και ιστορίας.

Οι πτήσεις της Δευτέρας και της Παρασκευής παρέχουν μια άνετη εναλλακτική για μια σύντομη απόδραση ή μια πιο εκτεταμένη εξερεύνηση. Άνεση, συνέπεια και η χαρακτηριστική φιλοξενία της Cyprus Airways αποτελούν τα βασικά στοιχεία αυτής της νέας γραμμής, εξασφαλίζοντας ένα ταξίδι που θα είναι τόσο εκλεπτυσμένο όσο και η ίδια η Βενετία.

Τα εισιτήρια είναι ήδη διαθέσιμα στο www.cyprusairways.com, προσκαλώντας τους ταξιδιώτες να εξα-

σφαλίσουν τη θέση τους και να ζήσουν την ευκαιρία να επισκεφθούν μία από τις διασημότερες πόλεις της Ιταλίας.

Η Cyprus Airways προσφέρει μια ευρεία γκάμα προορισμών για το καλοκαίρι 2025. Στην Ευρώπη, οι επιβάτες μπορούν να ανακαλύψουν emblematic πόλεις όπως το Παρίσι, το Μιλάνο, η Βενετία και τη Βαρκελώνη, βυθιζόμενοι σε πλούσιες πολιτιστικές εμπειρίες και τη χαρακτηριστική μεσογειακή γοητεία. Για όσους επιθυμούν να εξερευνήσουν την ομορφιά της Ελλάδας, η Cyprus Airways συνδέει τους ταξιδιώτες με την Αθήνα και την Πρέβεζα, καθώς και με δημοφιλή νησιά, όπως η γραφική Ρόδος, η Σαντορίνη και η Σκιάθος. Τέλος, η Μέση Ανατολή εκπροσωπείται επάξια με απευθείας πτήσεις προς το Ντουμπάι, τη Βηρυτό και το Τελ Αβίβ, παρέχοντας σε ταξιδιώτες αναψυχής και επαγγελματίες εύκολη πρόσβαση στις ζωντανές πόλεις και τα πολυποίκιλα τοπία της περιοχής.

EUROLIFE

Διακρίσεις
στα 2024 Global
Banking and
Finance Awards

Η **Eurolife** διακρίθηκε για άλλη μια χρονιά στα 2024 Global Banking and Finance Awards, λαμβάνοντας τέσσερις βραβεύσεις:

- Καλύτερη Ασφαλιστική Εταιρεία Ζωής στην Κύπρο για το 2024.
- Insurance Brand of the Year Awards Cyprus 2024.
- Καλύτερη Διευθυντική Ομάδα στον ασφαλιστικό τομέα στην Κύπρο για το 2024.
- Καλύτερος/η νέος/α CEO στον ασφαλιστικό τομέα στην Κύπρο για το 2024 - Αθηνά Σιμπιλλή Τσιγκη, γενική διευθύντρια Eurolife.

Σε δήλωσή της, η γενική διευθύντρια της Eurolife, Αθηνά Σιμπιλλή Τσιγκη, τόνισε πως «οι λόγοι που η Eurolife λαμβάνει διαρκώς σημαντικές διακρίσεις και βραβεύσεις είναι πολλοί και αγγίζουν ολόκληρο το φάσμα της λειτουργίας και των επιδόσεών μας. Ο κυριότερος, όμως, είναι η εστίαση στον άνθρωπο: Εδώ και 35 χρόνια η δύναμη της Eurolife είναι οι άνθρωποι της και η δύναμη των ανθρώπων της είναι η

Eurolife. Η Eurolife αφοσιώνεται στον άνθρωπο – η προσήλωσή μας είναι στις ανάγκες, τις επιθυμίες και τους στόχους του. Αυτό το ιδιαίτερο ενδιαφέρον όλων μας στον άνθρωπο, κάνει αυτήν τη μικρή - μεγάλη Εταιρεία να ξεχωρίζει. Μικρή, γιατί θέλει να λειτουργεί σαν μια οικογένεια, μια γροθιά και μια πνοή. Μεγάλη, γιατί οι επιδόσεις, το εκτόπισμα και το κύρος της αυτό περιγράφουν».

FREDERICK & ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΜΥΝΑΣ

Υπέγραψαν
Μνημόνιο
Συνεργασίας

Το Πανεπιστήμιο Frederick και το Υπουργείο Άμυνας της Κυπριακής Δημοκρατίας υπέγραψαν Μνημόνιο με σκοπό τη συνεργασία σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος. Το Μνημόνιο Συνεργασίας υπέγραψαν ο υπουργός Άμυνας, Βασίλης Πάλμας, και ο πρύτανης του Πανεπιστημίου Frederick, καθηγητής Γιώργος Δημοσθένους, στην παρουσία μελών του υπουργείου Άμυνας και του αντιπρύτανη Έρευνας, Ανάπτυξης και Διεθνών Σχέσεων, καθηγητή Μιχάλη Κωμοδρόμου. Μέσω του Μνημονίου, τα δύο μέρη καθόρισαν το πλαίσιο συνεργασίας τους σε τομείς σχετικούς με την προώθηση της εκπαίδευσης και της διάβιου μάθησης, τη χρήση νέων τεκνο-

λογιών, την αξιοποίηση της επιστήμης και της έρευνας για την προαγωγή εφαρμογών σε θέματα άμυνας και ασφάλειας, καθώς και σε θέματα ανάπτυξης ανθρώπινου δυναμικού. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο του Μνημονίου, το Πανεπιστήμιο Frederick και το υπουργείο Άμυνας θα συνεργαστούν για την προώθηση προγραμμάτων, μελετών και ε-

ρευνών που αποσκοπούν στην κατάνοση και αντιμετώπιση θεμάτων στους τομείς άμυνας και ασφάλειας, για την από κοινού συμμετοχή σε ερευνητικά έργα και για την ανάπτυξη τεχνολογικών εφαρμογών, μεταξύ άλλων. Επίσης, συμφωνήθηκε η παραχώρηση υποτροφιών από το Πανεπιστήμιο Frederick σε στελέχη της Εθνικής Φρουράς.

ΑΘΛΗΤΙΚΑ
ΜΕ ΑΠΟΨΗ

LOVE
MONTH

ΤΟΝ ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟ
ΚΑΘΕ ΚΥΡΙΑΚΗ ΚΑΙ ΔΕΥΤΕΡΑ ΣΤΙΣ 21:00

Φεβρουάριος: ένας μήνας έρωτας!

Για τους ρομαντικούς, και όχι μόνο, το MOVIES BEST HD προβάλλει οκτώ ταινίες που υμνούν τον έρωτα και την αδιαμφισβήτητη δύναμή του!

Το Κανάλι Διατίθεται:

Θέση: 101

Θέση: 49

www.mesimvria.com

Οριακή πτώση στο Χρηματιστήριο που έκλεισε στις 1.548,93 μονάδες

Πιθανές οι απότομες διορθώσεις λόγω αβεβαιότητας, προειδοποιούν αναλυτές

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Με μικρές πωλήσεις, ελαφρώς κάτω από τις 1.550 μονάδες, κινήθηκε το Χρηματιστήριο Αθηνών, με τις πιέσεις σε επιπλεγμένους δείκτοβαρείς τίτλους να επικρατούν τελικά των αγοραστικών κινήσεων που καταγράφονται σε άλλες μετοχές. Η συνολική εικόνα πάντως παραμένει η ίδια και η πλαιοανοδική κίνηση του Γενικού Δείκτη δεν έχει διαβρωθεί, όπως σχολιάζει η Depolus Investment Services. Η χρηματιστηριακή επαναλαμβάνει όμως ότι, στο πλαίσιο της αυξημένης μεταβλητότητας που προκαλεί η αβεβαιότητα που επικρατεί στην παρούσα φάση, απότομες διορθώσεις, παρόμοιες με εκείνη της 25ς Φεβρουαρίου, είναι πιθανές.

Στα στατιστικά της συνεδρίασης, ο Γενικός Δείκτης έκλεισε στις 1.548,93 μονάδες με πτώση 0,19%, ενώ ο τζίρος διαμορφώθηκε στα 101,91 εκατ. ευρώ. Ο δείκτης υψηλής κεφαλαιοποίησης έκλεισε με απώλειες 0,15% στις 3.775,75 μονάδες, ενώ κέρδη 0,45% σημείωσε ο δείκτης της μεσαίας κεφαλαιοποίησης, κλείνοντας στις 2.480,41 μονάδες.

Το ελληνικό Χρηματιστήριο δείχνει ισχυρές άμυνες, καθώς ξεπέρασε τις αναταράξεις της συνεδρίασης του μεγάλου sell-off της 3ης Φεβρουαρίου, τονίζουν χρηματιστηριακές εταιρείες.

Στα μη τραπεζικά blue chips, πτώση 4,11% σημείωσε η Titan, ενώ με απώλειες άνω του 1% έκλεισαν οι Coca-Cola, Lamda Development, ΕΥΔΑΠ και Σαράντνς. Με κέρδη 2,58% ξεχώρισε η Motor Oil και ακολούθησαν με άνοδο άνω του 1% οι HELLENIO ENERGY.

ΑΕΗ και Βιοαέριο. Ο τραπεζικός δείκτης σημειώνει οριακή πτώση 0,06% κλειόμενος στις 1.391,64 μονάδες, με την Alpha Bank να καταγράφει κέρδη 1,91%, και την Τράπεζα Πειραιώς να κλείνει στο +0,69%, ενώ πτώση 0,85% σημειώνει η Εθνική Τράπεζα, στο 0,84% διαμορφώθηκαν οι απώλειες της γν Eurobank και με πτώση 0,60% έκλεισε η Optima Bank. Ο Ντόναλντ Τραμπ συνεχίζει τις ανακινώσεις για δασμολογικές επιβαρύνσεις εισιτήριων στα προϊόντα χάλυβα και αλουμινίου, καθώς το όραμά του για μια «Μεγάλη Αμερική» θα δρομολογηθεί αν μειωθούν οι φορολογικές επιβαρύνσεις και αυξηθούν οι δασμοί στα εισαγόμενα είδη, ιδιαίτερα από χώρες με τις οποίες οι ΗΠΑ έχουν μεγάλο εμπορικό έλλειμμα, άγονους τις παρενέργειες από τα πιθανά αντίποινα, σχολιάζει ο Δημήτρης Τζάνας, σύμβουλος διοίκησης στην «Κύκλος ΑΣΕΠΕΥ».

Αν και ο κίνδυνος γεωπολιτικών αναταράξεων από όσα καθημερινά ανακοινώνει ο Αμερικανός πρόεδρος είναι υπαρκτός, οι αγορές δεν τα εκλαμβάνουν ως δυνητικούς μαύρους κύκνους

που θα πλήξουν την παγκόσμια οικονομία, παρά το γεγονός ότι όλοι συμφωνολογούν πως εισήλαθμε σε αχατογράφητα ύδατα με αυξημένη αβεβαιότητα, τονίζει ο αναλυτής. Σε αυτό το πλαίσιο, όπως προσθέτει, η ελληνική Χρηματιστήριο δείχνει χαρακτήρα, καθώς ξεπέρασε τις αναταράξεις της συνεδράσις του μεγάλου sell-off της Δευτέρας 3 Φεβρουαρίου.

Μάλιστα, τονίζει, με τρεις θετικούς καταλόγους ο Γενικός Δείκτης πέτυχε να αναρχηθεί ξανά από τις 1.550 νομάδες: με τη γνωστοποίηση της επερχόμενης εξαγοράς της Εθνικής Ασφαλιστικής από την Τράπεζα Πειραιώς με στόχο την αναβάθμιση της παρουσίας της στο bancassurance, την επιτυχημένη εισαγωγή της Titan America στο χρηματιστήριο της Ν. Υόρκης, που δικαιολογεί την αναβάθμιση της κεφαλαιοποίησης της μετρίκις, και τις προσδοκίες για σημαντική βελτίωση των μεγεθών της δεικτοθαρού μετοχής της Coca-Cola που θα ανακινωθούν την Πέμπτη, κα- ταγράφοντας ήδη α- νοδική πορεία και ιστορικά υψηλές τιμές.

Ανοδος στην Ευρώπη με ώθηση από τράπεζες

Με κέρδη συνεχίστηκαν και χθες οι συναλλαγές στα χρηματιστήρια της Γραιπιάς Ηπείρου, αν και είχε προηγηθεί μία ανομοιογενής συνεδρίαση κυρίως λόγω των πράξεων του Αμερικανού προέδρου και των συνεπειών τους. Η Ευρωπαϊκή Ένωση εξετάζει το ενδεχόμενο να απανηθίσει στους δασμούς του Ντόναλντ Τραμπ σε αλουμίνιο και χάλυβα από όλο τον κόσμο. Αυτή η εξέλιξη προκάλεσε κάμψη στις τιμές των βασικών μετάλλων στις διεθνείς αγορές. Χθες συγκεκριμένα, ο πανευρωπαϊκός δείκτης STOXX 600 ολοκλήρωσε τις συναλλαγές με άνοδο 0,23%, με 0,11% ο FTSE 100 στο Λονδίνο, με 0,58% ο DAX στο Φρανκφούρτη, με 0,28% ο CAC 40 στο Παρίσι, με 0,91% ο FTSE MIB στο Μιλάνο και με 0,52% ο IΒEXEX στη Μαδρίτη. Τον τόνο έδωσαν χθες οι μετοχές των τραπεζικών ιδρυμάτων, ενώ ο κλαδικός τους δείκτης ενισχύθηκε 1,4%, όταν κατά 1,9% υποχώρησαν οι μετοχές των ομίλων πρώτων υλών. Κι αυτό επηρέασε υπό την επίδραση της εξασθένισης στην αγορά βασικών μετάλλων εξαιτίας των δασμών.

Τα εν λόγω μέτρα Τραμπ θα τεθούν σε ισχύ από 1ης Μαρτίου, ενώ εκτιμάται ότι εντός αυτής της εβδομάδας θα ανακοινωθούν από την Ουάσιγκτον και οι λεγόμενοι αμοιβαίοι δα-

μοι. Αυτό σημαίνει πως οι ΗΠΑ θα υπολογίσουν τις χρεώσεις που θα πληρώσουν τα δικά τους προϊόντα, όταν εισαχθούν από άλλες χώρες, και θα επιβάλουν αντίστοιχες. Οι τιμές των μετοχών των ευρωπαϊκών χαλυβουργιών, οι οποίες καλύπτουν το 15% των αμερικανικών εισαγωγών στο μέταλλο, εξαρθεύσαν. Οι μετοχές της ArcelorMittal και Voestalpine εμφάνισαν πτώση 1,9% και 0,9% αντίστοιχως, ενώ 3,9% είχε κλίση η ThyssenKrupp. Η πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, Ούρσουλα φον ντερ Λάιεν, καταδίκασε τις αποφάσεις της κυβέρνησης Τραμπ, προσθέτοντας ότι το μπλόκ των 27 κρατών-μελών θα λάβει αποφασιστικά και αναλογικά αντίμετρα. «Οι διεθνείς κεφαλαιαγορές αυτή τη στιγμή αναμένουν απλώς να δουν με ποιον επακριβώς τρόπο θα αντιδράσουν οι Βρυξέλλες, ενώ έχουν ήδη διαπιστώσει τη συνέπεια στην περίπτωση του Καναδά και του Μεξικού – το γεγονός ότι ανακοινώθηκαν δασμοί, δεν σημαίνει αυτομάτως πως θα εφαρμοστούν καθόλου», υπογράμμισε η Ντανιέλα Χάλορντ, ανώτερη αναλύτρια αγορών της Capital.com. Οι τιμές των μετοχών των ομίλων ταξιδιών και αναψυχής ήταν ο βασικός παράγοντας επιβράδυνσης λόγω πτώσεων 2,3% συνολικά.

ΞΕΝΑ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ

New York/Νέα Υόρκη

(Σε δολάρια)

Εταιρείες

Πρώ αθλο
το κλείσιμο

Met.%

WALT DISNEY CO

108.84

-0.4026

WELLS FARGO & CO

79.745

0.8154

WALMART INC

102.09

-0.8065

London/Λονδίνο

(Σε νέβες)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

ANGLO AMERICAN

2428.5

-2.458

A.B.FOOD

1913

0.952

ADMIRAL GRP

2799

0.107

ASHTED GRP

5084

0.158

ANTOFAGASTA

1801.5

-2.016

AVIVA

501

-1.222

ASTRAZENCA

11688

-0.802

BABCOCK INTL

609.5

2.517

BAE SYS.

1191

2.075

BARCLAYS

306.45

1.222

BR.AMER.TOB.

3383

0.088

BERKELEY GRHL

3735.077

-1.584

BR.LAND

365.8

-1.191

BUNZL

3436

0.823

BP

462.3

-0.623

BURBERRY GRP

1177.5

-1.731

BT GROUP

150.8

0.568

COCACOLA HBC A

2956

-1.475

CARNIVAL

1872.5

-2.802

CENTRICA

140.4

-2.827

COMPASS GROUP

2798

1.636

CAPITA GROUP

14.04

-2.793

CRH

8260

0.365

DCC

5335

0.377

DIAGEO

2167.5

-1.161

DIRECT LINE

264.8

-0.078

EXPERIAN

3987

0.253

EASYSJET

507.8

-2.676

FRESNILLO

783

-1.434

GLENCORE

349.3

-2.726

GSK

1440

-1.501

HIKMA

2352

1.3

HAMMERSON

289

-0.754

HARGREAVES LAN

1102

0.136

HSBC HLDGS.UK

872.6

1.085

INTL CONSOL AI

347.9

-1.669

INTERCON. HOTE

10680.157

-1.886

3i GRP

4008

-0.398

IMPBRANDS

2881

0.7

INTERTEK GROUP

5115

3.317

ITV

75.1

-2.321

JOHNSON MATTHE

1441.23

0.627

KINGFISHER

246.783

-0.565

LEGAL SECS.

583

-0.766

LEGAL&GEN.

239.5

-3.204

LLOYDS GRP

62.88

0

MARKS & SP.

4

0.683

MONDI

1238

-1.181

NATIONAL GRID

981.2

-0.921

NEXT

9978

0.567

PRUDENTIAL

684.2

0.206

PERSIMMON

1232

-1.546

PEARSON

1335.5

0.792

RELX

4122

1.079

RIO TINTO

4946.5

-1.236

ROLLS-ROYCE HL

619.2

1.076

SAINSBURY(J)

264.8

0.609

SCHRODERS

377.2

0.427

SAGE GRP

1324

-0.454

ST.JAMES'S PLA

1114.971

0.903

SMITHS GROUP

2064

1.077

SMITH&BNEPHEW

1009.88459

0.548

SSE

1519.5

-1.459

STAND.CHART.

1124

1.902

SEVERN TRENT

2475

-0.081

TRAVIS PERKINS

693.5

-0.915

TESCO

396.6

1.206

TAYLOR WIMPEY

1175

-1.886

UNILEVER

4727

0.319

UTD. UTILITIES

1003

-0.448

VODAFONE GRP

68.26

-1.757

WPP

781.46858

-0.254

WHITBREAD

2742

-2.383

Zurich/Zupixn

(Σε ελβ. φρεν)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

ABB LTD N

50.6

1.04

RICHEMONT N

179

1.76

GEBERT NI

511.8

0.31

NOVARTIS N

98.04

1.13

ROCHE HOLDING

288.2

-0.83

SGS N

97.26

6.69

SWATCH GROUP I

170.5

3.3

ADECCO N

22.08

0.91

JULIUS BAER N

57.66

0.8

GVAUDAN N

3829

0.03

NESTLE SA

78.2

1.09

TRANSOCEAN N

0

0

SWISSCOM N

527.5

0.29

SWISS RE N

147.1

-0.21

UBS GROUP N

30.3

-0.03

ZURICH INSURAN

569.8

0.42

Frankfurt/Φρανκφούρτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

AIDIDAS N

254.7

-2.6

ALLIANZ SE

320.2

0.2

BASF SE

46.96

-0.355

BAY MOT WERKE

76.22

-0.82

BEIERSDORF

127.7

-0.55

BAYER N AG

207.3

-0.29

COMMERZBANK

18.895

0.155

CONTINENTAL AG

66.16

-0.2

DEUTSCHE BANK

18.792

0.284

DT BOERSE N

241.7

0.8

DT LUFTHANSA A

6.404

-0.258

DT TELEKOM N

33.83

0.45

E.ON SE NA

11.475

-0.115

FRESENIUS SE

46.72

-0.18

FRESENIUS SE

38.03

0.48

HEIDELBERG MAT

144.95

-0.9

HENKEL AG&C V

83.86

-0.52

INFINEON TECH

36.745

0.13

K S NA

12.83

0.45

MERCK KGAA

135.3

0.35

MUENCH. RUECK

526.2

-1.8

RWE AG

29.06

-0.14

THYSSENKRUPP A

4.454

-0.179

VOLKSWAGEN V2

93.34

-0.98

VONOVIA SE

29.86

-0.43

SIEMENS N

214.9

3.75

SAP SE

278.35

6.35

Amsterdam/Αμστερνταμ

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

ALBERTS

34.78

1.64

AEGON

6.428

0.12

ABN AMRO BANK

16.51

1.16

AKZO NOBEL

56.26

-1.23

ARCELORMITTAL

26.68

-1.91

ASML HOLDING

723.6

0.92

GALAPAGOS

22.34

1.92

HEINEKEN

67.96

-0.76

ING GROEP

16.026

1.21

KPN KON

3.53

0.03

NN GROUP

44.61

0.04

IMCD

148.8

-0.5

RANDSTAD

41.45

0.78

RELX

49.44

0.98

VOPAK

44.78

0.09

WOLTERS KLUWER

180.25

0.75

Milano/Μιλάνο

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

AZA SPA

2.27

2.28

AZIMUT HLDG

26.47

25.79

ENEL

6.87

6.94

ENI

14.06

13.89

GENERALI

31.80

31.62

GEOX

0.43

0.44

INTESA SANPAOL

4.422

1.85

MEDIOBANCA

16.55

16.55

RCS MEDIAGROUP

0.93

0.92

PRYSMIAN

66.40

64.64

SNAM

4.45

4.47

TELECOM ITALIA

0.30

0.30

TENARIS

19.12

19.33

TERNA

7.82

7.90

UNICREDIT

46.88

0.73

Tokyo/Τόκιο

(Σε γιέν)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

AIJINOMOTO

6293

-0.76

ASAHI GROUP HL

1640

-0.61

ASTELLAS PHARM

1453

1.36

BRIDGESTONE CO

5496

0.07

CANON INC

4821

1.28

CASIO COMPUTER

1278

0.2

CITIZEN WATCH

909

0.22

CREDIT SAISON

3577

-1.11

DAIWA SEC GROU

1059.5

-0.38

SUBARU

2867

-1.48

FUJIFILM HOLDI

3080

0.03

FUJITSU

2961

-1

HINO MOTORS

472.3

-0.19

HITACHI

1421

-1.45

HONDA MOTOR

4023

-0.94

IHI

9285

4.15

ISUZU MOTORS

2012

0.4

KAWASAKI HWY I

7541

5.63

KAJIMA CORP

2790

2.71

KEIO

3836

1.05

KOBE STEEL

1787

0.7

KONICA MINOLTA

560.3

-0.12

JTEK

1166.5

-1.48

MITSUBI UFJ FG

1900.5

-0.55

MITSUBISHI COR

2458

-2.52

MITSUBISHI ELE

2400.5

-1.6

MITSUBISHI MOT

398

0.79

NEC CORPORATIO

15235

-1.74

NIKKON HLDG

2250

0

NIKON CORP

1515

-1.4

NISSU CORP

1640

2.15

NISSAN MOTOR C

1442.5

-0.76

NOMURA HOLDING

402.8

0.05

NISSAN CHEMICA

4572

0.11

NONPAP PAPER I

1002

0.1

OBAYASHI CORP

2134

2.5

ODAKUY ELEC RA

1452

0.48

OJI HOLDINGS

618.3

2.42

OSAKA GAS

3104

0.39

RICOH CO LTD

1699

-1.86

SECOM

5151

-0.41

SEVEN & I HLDG

2400

0.61

SHARP CORP

969.9

1.33

SHIMIZU CORP

1335.5

1.21

SHISEIDO

2532

2.55

SONY GROUP COR

3429

-1.55

SFMY

3690

-1.49

SUMITOMO CHEM

339.5

0.62

SUZUKI

1732

0.99

TAISEI CORP

6374

-3.07

TDK CORPORATIO

1756

1.92

TOBU RAILWAY

2574

-0.17

TOKYO MARINE H

5022

-0.32

TORAY INDUSTRI

1071.5

-1.15

TREND MICRO

9095

-0.39

TOPY INDS LTD

2125

-1.67

TORAY INDUSTRI

1071.5

-1.15

TOYOBRO

977

1.03

TOYOTA MOTOR C

2825.5

0.04

YAMAHA CORP

1102.5

-2.52

Paris/Παρίσι

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

ACCOR

49.71

-1.33

AIR LIQUIDE

170.64

0.51

ALSTOM

21.10

3.53

AXA

38.00

0.69

BNP PARIBAS

70.13

0.92

BOUYGIES

31.32

0

CAPGEMINI

179.45

1.53

CARREFOUR

13.68

-1.33

CASINO GUICHAR

0.92

2.17

CREDIT AGRICOL

15.31

1.36

DANONE

66.60

-0.06

DASSAULT SYSTE

40.03

-0.72

L'OREAL

341.35

-0.32

LVM.H

685.20

-0.01

LAGARDERE

19.90

-0.3

MICHELIN

32.91

-0.9

PERNOD RICARD

97.78

-1.65

KERING

247.40

1.31

PUBLICIS GROUP

105.60

-0.33

RENAULT

48.86

-0.93

SAINT-GOBAIN

94.96

1.47

SANOFI

103.64

-0.15

SCHNEIDER ELEC

244.15

0.78

SOCIETE GENERA

36.55

3.64

SODEXO

71.35

0.35

TF1

7.80

0.19

THALES

161.25

1.35

VEOLIA ENVIRON

27.35

-1.05

Madrid/Μαδρίτη

(Σε ευρώ)

Εταιρείες

Χθέσιν

Met.%

ACS CONS Y SER

50.15

-0.199

AGENA SME

218.6

0.2752

ACERINNOX

10.38

-0.9542

ACCIONA

109.4

-0.2735

AMADEUS

70.76

-0.6738

BBVA

11.705

1.7384

BANKINTER

8.476

1.8995

CAJABANCA

6.114

1.5615

DSTR INT ALIME

17.5

-2.7778

ENDESA

21.55

-1.373

ENAGAS

12.05

-0.4955

FERROVIAL

42.22

0.5238

FOMENTO DE CON

10.5

0.908

GRIFOLS

8.55

1.1116

IBERDROLA

13.34

-1.6949

INT AIRLINES G

4.17

-1.7899

INDRA SISTEMAS

16.62

1.0949

INDITEX

53.52

0.4882

MAPFRE

2.814

1.5152

MERLIN PROP

10.92

-0.9074

ARCELORMITTAL

26.65

-1.95

REPSOL

11.78

1.815

BCO DE SABADEL

2.407

1.9052

TECNICAS SANTEDE

5.656

3.1364

SACYR

3.234

0.1238

TELEFONICA

4.185

1.2092

TECNICAS REUN

15.46

-0.5151

ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑ

ΤΙΜΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΟΣ			
ΣΕ ΟΡΟΥΣ ΕΥΡΩ		ΤΙΜΕΣ SPOT	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0324	ΡΕΑΛ ΒΡΑΖΙΛΙΑΣ	5,9898
ΓΙΕΝ ΙΑΠΩΝΙΑΣ	157,28	ΔΟΛΑΡΙΟ ΚΑΝΑΔΑ	1,4789
ΛΕΒ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ	1,9558	ΓΟΥΑΝ ΚΙΝΑΣ	7,5440
ΚΟΡΩΝΑ ΤΣΕΧΙΑΣ	25,101	ΔΟΛΑΡΙΟ ΧΟΝΓΚ ΚΟΝΓΚ	8,0452
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4582	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΟΝΗΣΙΑΣ	16.897,29
ΛΙΡΑ ΣΤΕΡΛΙΝΑ	0,83355	ΣΕΚΕΛ ΙΣΡΑΗΛ	3,7088
ΦΙΟΡΙΝΙ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ	403,90	ΡΟΥΠΙΑ ΙΝΔΙΑΣ	89,5480
ΖΛΟΤΙ ΠΟΛΩΝΙΑΣ	4,1785	ΓΟΥΟΝ ΝΟΤΙΑΣ ΚΟΡΕΑΣ	1.500,70
ΛΕΪ ΡΟΥΜΑΝΙΑΣ	4,9769	ΠΕΣΟ ΜΕΞΙΚΟ	21,2848
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,2525	ΡΙΝΓΚΙΤ ΜΑΛΑΙΣΙΑΣ	4,6148
ΦΡΑΓΚΟ ΕΛΒΕΤΙΑΣ	0,9429	ΔΟΛΑΡΙΟ Ν. ΖΗΛΑΝΔΙΑΣ	1,8284
ΚΟΡΩΝΑ ΙΣΛΑΝΔΙΑΣ	146,60	ΠΕΣΟ ΦΙΛΙΠΠΙΝΩΝ	60,050
ΚΟΡΩΝΑ ΝΟΡΒΗΓΙΑΣ	11,5755	ΔΟΛΑΡΙΟ ΣΙΓΚΑΠΟΥΡΗΣ	1,3995
ΛΙΡΑ ΤΟΥΡΚΙΑΣ	37,2200	ΜΠΑΧΤ ΤΑΪΛΑΝΔΗΣ	35,220
ΔΟΛΑΡΙΟ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΣ	1,6442	ΡΑΝΤ ΝΟΤΙΑΣ ΑΦΡΙΚΗΣ	19,0894

ΡΟΥΒΛΙ ΡΩΣΙΑΣ: λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούντων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφασίζει

ΠΟΥΒΑΙ ΡΩΣΙΑΣ: Λόγω της τρέχουσας συναλλακτικής δραστηριότητας στην αγορά EUR/RUB, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα δεν είναι σε θέση να καθορίσει μία τιμή αναφοράς αντιπροσωπευτική των επικρατούσων συνθηκών της αγοράς. Ως εκ τούτου, η ΕΚΤ αποφάσισε να αναστείλει τη δημοσίευση τιμής αναφοράς του ευρώ για το ρωσικό ρούβλι μέχρι νεωτέρας.

ΙΣΟΤΙΜΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΦΠΑ

ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ 2025	
ΔΟΛΑΡΙΟ ΗΠΑ	1,0443
ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ-ΣΚΩΤΙΑΣ-Β. ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ	0,8466
ΚΟΡΩΝΑ ΔΑΝΙΑΣ	7,4612
ΚΟΡΩΝΑ ΣΟΥΗΔΙΑΣ	11,4670

ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟΣ ΧΡΥΣΟΣ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	641,70	744,40
ΜΙΣΗ ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ ΑΓΓΛΙΑΣ	336,90	390,80
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 kg)	86.500	100.300
ΡΑΒΔΟΣ ΧΡΥΣΟΥ (1 gr)	86,50	100,30

ΧΡΥΣΗ ΛΙΡΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ (ΕΥΡΩ)		
	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ
ΠΑΛΑΙΑΣ ΚΟΠΗΣ	641,35	751,60
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1973 & ΠΡΟΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	641,35	751,60
ΕΛΙΣΑΒΕΤ 1974 & ΜΕΤΑΓΕΝΕΣΤΕΡΑ	641,35	744,37

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΘΗΝΩΝ

ΔΕΙΚΤΕΣ ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟΥ				
	Κλείσιμο	Προηγ.	Διαφορά Μετ.	
ΓΕΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ ΤΙΜΩΝ ΧΑ	1.548,93	1.551,90	-2,97	-0,19%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP	3.775,75	3.781,42	-5,67	-0,15%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗΣ ΑΓΟΡΑΣ Χ.Α.	15.131,22	15.112,26	18,96	0,13%
FTSE/Χ.Α.ΥΠΗΛΗΣ ΜΕΡΙΣΜΑΤΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	4.184,30	4.166,13	18,17	0,44%
FTSE/Χ.Α. MID CAP	2.480,41	2.469,34	11,07	0,45%
FTSE/Χ.Α. ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ	900,79	902,60	-1,81	-0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΟΛΩΝ ΤΩΝ ΜΕΤΟΧΩΝ Χ.Α.	356,52	357,25	-0,73	-0,20%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΑΤΗΧ ESG	1.777,60	1.780,12	-2,52	-0,14%
FTSE/Χ.Α. LARGE CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	6.500,81	6.510,57	-9,76	-0,15%
FTSE/Χ.Α. MID CAP ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ	3.399,69	3.384,52	15,17	0,45%
ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΕΙΚΤΗΣ MID & SMALL CAP	2.216,09	2.213,05	3,04	0,14%
ΔΕΙΚΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΑΠΟΔΟΣΗΣ ΓΕΝΙΚΟΥ ΔΕΙΚΤΗ Χ.Α.	2.930,85	2.936,48	-5,63	-0,19%
FTSE/Χ.Α. ΤΡΑΠΕΖΕΣ	1.391,64	1.392,48	-0,84	-0,06%
FTSE/ΑΤΗΧ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑ & ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ	5.669,39	5.652,34	17,05	0,30%
FTSE/ΑΤΗΧ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	6.527,42	6.531,88	-4,46	-0,07%
FTSE/ΑΤΗΧ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	4.864,79	4.874,70	-9,91	-0,20%
FTSE/ΑΤΗΧ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ	5.295,60	5.310,05	-14,45	-0,27%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΑΣΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	7.139,76	7.207,24	-67,48	-0,94%
FTSE/ΑΤΗΧ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	7.470,16	7.579,67	-109,51	-1,44%
FTSE/ΑΤΗΧ ΠΡΩΤΕΣ ΥΛΕΣ	5.157,06	5.124,64	32,42	0,63%
FTSE/ΑΤΗΧ ΕΝΕΡΓΕΙΑ & ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	5.248,87	5.193,76	55,11	1,06%

Το Χρηματιστήριο Αθηνών και ο οίκος FTSE Russell ανακοίνωσαν τους νέους Συντελεστές Στάθμισης (Capping Factors) των μετοχών που συμμετέχουν στη σύνθεση των δεικτών FTSE/Χ.Α. Οι αλλαγές ισχύουν από τη συνεδρίαση της Δευτέρας 18 Δεκεμβρίου 2023.

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΜΕΤΑΒΟΛΕΣ				
ΑΝΟΔΟΣ	Κλείσιμο	Μετ.	ΠΤΩΣΗ	Κλείσιμο Μετ.
ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	2.200	5,01%	ΑΤΤΙΚΕΣ ΕΚΔΟΣΕΙΣ (ΚΟ)	1,370 -7,43%
ΜΟΤΟΔΥΝΑΜΙΚΗ (ΚΟ)	2.810	4,07%	ΤΙΤΑΝ CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	43,150 -4,11%
ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	1.140	3,17%	ΙΑΤΡΙΚΟ ΑΘΗΝΩΝ (ΚΟ)	2,000 -2,91%
ΑΤΤΙΣΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	2.510	2,87%	ΚΥΡΙΑΚΟΥΛΗΣ (ΚΟ)	0,966 -2,82%
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	21.480	2,58%	ΑΙΟΥΜΥΛΑ (ΚΟ)	4,100 -2,15%
ΙΚΤΙΝΟΣ ΕΛΛΑΣ (ΚΟ)	0,365	2,53%	PRODEA INVESTMENTS (ΚΟ)	6,100 -1,61%
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	3,045	2,53%	COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	35,640 -1,33%
NOVAIA PROPERTY AEEAF (ΚΟ)	2.530	2,02%	ΣΑΡΑΝΤΗΣ ΓΡ. (ΚΟ)	11,400 -1,21%
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	1,764	1,91%	ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	6,020 -1,15%
HELLENIQ ENERGY Holdings (ΚΟ)	7,840	1,82%	LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	6,900 -1,15%

ΜΕΓΑΛΥΤΕΡΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ				
ΑΞΙΑ	ΕΜΠΟΡΕΥΣΙΜΟΤΗΤΑ			
ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜ. (ΚΟ)	11.380.895,29	ALPHA ETF FTSE ATHEX LARGE CAP	1,16%	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLDINGS (ΚΟ)	10.357.416,16	ΕΚΤΕΡ (ΚΟ)	0,59%	
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	10.302.069,04	ΠΡΟΟΔΕΥΤΙΚΗ (ΚΟ)	0,40%	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	9.018.115,69	ΕΥΡΩΣΥΜΒΟΥΛΟΙ (ΚΟ)	0,40%	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	8.020.069,96	ΕΒΡΟΦΑΡΜΑ (ΚΟ)	0,30%	
ΤΙΤΑΝ CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	7.173.886,45	ALPHA ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0,28%	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	5.973.484,66	ALTER EGO MEDIA A.E. (ΚΟ)	0,23%	
JUMBO (ΚΟ)	5.102.919,38	ΦΟΥΝΤΑΙΝΚ (ΚΟ)	0,22%	
ΔΕΗ (ΚΟ)	4.227.381,91	TITAN CEMENT INTERNATIONAL (ΚΑ)	0,21%	
ΟΤΕ (ΚΟ)	3.879.237,64	METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	0,21%	

ΠΑΡΑΓΩΓΑ - ΗΜΕΡΗΣΙΟ ΔΕΛΤΙΟ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ				
ΑΝΑΛΥΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ ΑΓΟΡΑΣ ΠΑΡΑΓΩΓΩΝ				
	ΑΡΙΘΜΟΣ ΠΡΑΞΕΩΝ	ΟΓΚΟΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΝΟΙΚΤΩΝ ΣΥΜΒΟΛΑΙΩΝ	
Σ.Μ.Ε. σε Δείκτες	114	784	6.769	
FTSE/Χ.Α. Τράπεζες	2	4	1.317	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	112	780	5.452	
MSCI GREECE REBASED	0	0	0	
Σ.Μ.Ε. σε Μετοχές	1.559	27.504	417.769	
ΑΔΜΗΕ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ Α.Ε. (ΚΟ)	20	190	20.967	
ΑΕΡΟΠΟΡΙΑ ΑΙΓΑΙΟΥ (ΚΟ)	25	94	3.937	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	18	49	12.060	
ΔΙΕΘΝΗΣ ΑΕΡΟΛΙΜΕΝΑΣ ΑΘΗΝΩΝ(ΚΟ)	331	16.120	170.691	
AUTOHELLAS (ΚΟ)	2	2	274	
ΑΒΑΣ Α.Ε. (ΚΟ)	0	0	116	
BANK OF CYPRUS (ΚΟ)	8	27	1.283	
COCA-COLA HBC AG (ΚΟ)	0	0	53	
CENERGY HOLDINGS (ΚΑ)	2	6	142	
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΚΟ)	48	179	6.281	
ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ (ΚΟ)	2	25	2.319	
EUROBANK HOLDINGS (ΚΟ)	28	210	6.918	
ΕΥΔΑΠ (ΚΟ)	53	1.147	16.824	
FOURLIS ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	1	5	4.200	
ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ (ΚΟ)	16	50	866	
ΕΛΛΗΝ. ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΑ-Χ.Α. (ΚΟ)	18	125	12.038	
HELLENIQ ENERGY (ΚΟ)	4	14	3.280	
INTRACOM HOLDINGS (ΚΟ)	68	417	4.969	
INTRAKAT (ΚΟ)	64	338	11.673	
JUMBO (ΚΟ)	7	25	479	
LAMDA DEVELOPMENT(ΚΟ)	19	48	7.409	
METLEN ENERGY & METALS (ΚΟ)	193	708	8.225	
MIG (ΚΟ)	0	0	201	
ΜΟΤΟΡ ΟΙΛ (ΚΟ)	96	378	7.003	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	86	658	16.607	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	4	15	1.060	
ΤΡΑΠΕΖΑ OPTIMA BANK (ΚΟ)	0	0	57	
ΟΤΕ (ΚΟ)	40	202	3.316	
ΟΛΠ (ΚΟ)	0	0	133	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	177	5.516	64.883	
ΔΕΗ (ΚΟ)	109	585	23.298	
QUEST ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (ΚΟ)	0	0	162	
ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ (ΚΟ)	0	0	25	
TITAN CEMENT (ΚΑ)	87	190	544	
VIOHALCO SA/ΝV (ΚΑ)	33	181	5.476	
Δικαιώματα σε Δείκτες	8	100	1.000	
FTSE/Χ.Α. Large Cap	8	100	1.000	
Δικαιώματα σε Μετοχές	2	5	271	
ΑΛΦΗΑ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΣΥΜΜ (ΚΟ)	0	0	0	
ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ (ΚΟ)	0	0	2	
ΟΠΑΠ (ΚΟ)	0	0	14	
ΟΤΕ (ΚΟ)	0	0	2	
ΠΕΙΡΑΙΩΣ FINANCIAL HOLD (ΚΟ)	2	5	50	
ΔΕΗ (ΚΟ)	0	0	203	
Συνολική Δραστηριότητα	1.683	28.393	425.809	

ΚΑΤΑΝΟΜΗ ΑΞΙΑΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΩΝ	
ΤΡΑΠΕΖΕΣ	40.652.768,97
ΠΟΛΥΠΛΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΟΙΝΗΣ ΩΦΕΛΕΙΑΣ	10.302.069,04
ΤΣΙΜΕΝΤΑ	7.173.886,45
ΤΥΧΕΡΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ	6.728.505,60
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	5.102.919,38
ΣΥΜΒΑΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	4.777.535,59
ΣΤΑΘΕΡΗ ΤΗΛΕΦΩΝΙΑ	3.879.237,64
ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ	3.511.925,61
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ	3.288.003,74
ΔΙΥΛΙΣΤΗΡΙΑ & ΕΜΠΟΡΙΑ ΠΕΤΡΕΛΑΙΟΙΔΩΝ	3.088.299,51
ΔΙΑΦΟΡΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ	2.752.986,06
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ	1.500.150,41
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΥΠΟΛΟΓΙΣΤΩΝ	1.200.719,44
ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ & ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	803.796,74
ΡΑΔΙΟΤΗΛΕΟΠΤΙΚΟΙ ΦΟΡΕΙΣ	562.832,35
ΑΕΡΟΠΟΡΙΚΕΣ ΕΤΑΙΡΕΙΕΣ	516.261,22
ΤΡΟΦΙΜΑ	454.723,25
ΤΑΞΙΔΙΑ & ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ	454.018,69
ΕΙΔΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ	433.209,09
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ ΔΙΑΠΡΑΓΜΑΤΕΥΣΙΜΩΝ ΑΜΟΙΒ. ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ	426.128,61
ΑΝΑΨΥΚΤΙΚΑ	398.039,18
ΔΙΑΡΚΗ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΑ ΑΓΑΘΑ	366.358,27
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΟΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΣ	356.182,74
ΜΗ ΣΙΔΗΡΟΥΧΑ ΜΕΤΑΛΛΑ	275.369,37
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ	262.100,84
Α.Ε.Α.Π. ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΧΩΡΩΝ	240.572,97
ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ & ΘΕΜΑΤΟΦΥΛΑΚΕΣ	204.995,43

ΟΙ ΜΕΤΟΧΕΣ ΤΟΥ ΔΕΙΚΤΗ FTSE 25		
	Κλείσιμο	Μετ.%
ΒΙΟ (ΒΙΟΧΑΛΚΟ)	5,7	1,24
CENER (CENERGY HOLDINGS SA)	9,26	0,87
ΤΙΤΣ (ΤΙΤΑΝ)	43,15	-4,11
ΕΕΕ (COCA COLA HBC)	35,64	-1,33
ΟΤΕ (ΟΤΕ)	14,22	-0,56
ΑΡΑΙΓ (AEGEAN AIRLINES)	10,4	-0,95
ΤΕΝΕΡΓ (ΤΕΡΝΑ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΗ)	20	0
ΣΑΡ (ΣΑΡΑΝΤΗΣ)	11,4	-1,21
ΟΡΤΙΜΑ (OPTIMA BANK)	13,2	-0,6
ΔΑΑ (ΔΕΦΝ. ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ ΑΘ.)	8,32	-0,95
ΕΛΛΑΚΤΩΡ (ΕΛΛΑΚΤΩΡ)	2,25	-0,22
ΓΕΚΤΕΡΝΑ (ΓΕΚ ΤΕΡΝΑ)	18,7	-0,21
ΜΥΤΙΛ (ΜΥΤΙΛΗΝΑΙΟΣ)	34,88	0,81
ΛΑΜΔΑ (LAMDA DEVELOPMENT)	6,9	-1,15
ΕΛΧΑ (ΕΛΒΑΛΧΑΛΚΟΡ)	1,998	0,91
ΑΛΦΑ (ALPHA BANK)	1,7635	1,91
ΜΠΕΛΑ (JUMBO)	26,5	-0,75
ΕΤΕ (ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ)	8,18	-0,85
ΠΕΙΡ (ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ)	4,386	0,69
ΕΥΡΩΒ (EUROBANK)	2,367	-0,84
ΕΛΠΕ (ΕΛΠΕ)	7,84	1,82
ΕΥΔΑΠ (ΕΥΔΑΠ)	6,02	-1,15
ΟΠΑΠ (ΟΠΑΠ)	16,77	0
ΜΟΗ (MOTOR OIL)	21,48	2,58
ΔΕΗ (ΔΕΗ)	13,59	1,04

ΧΡΗΜΑΤΙΣΤΗΡΙΟ ΑΞΙΩΝ ΚΥΠΡΟΥ

Τρίτη 11 Φεβρουαρίου 2025

ΚΩΔ.	ΟΝΟΜΑ	ΚΑΤΩΤΑΤΗ	ΑΝΩΤΑΤΗ	ΜΕΣΗ ΣΤΑΘΜ.**	ΔΙΑΦ.*	ΤΙΤΛΟΙ	ΑΓΟΡΑ	ΠΩΛΗΣΗ	ΤΙΜΗ ΚΛΕΙΣ.	% ΜΕΤΑΒ.
ΚΥΡΙΑ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΕΛΗΤ	HELLENIC BANK PUBLIC COMPANY LTD	4,7700	4,7900	4,7867	0,2920	14,460	4,7700	4,7800	4,7800	0,00
ΤΡΚΗ	Bank of Cyprus Holdings Plc	4,9700	5,0200	4,9794	1,3900	13,164	4,9700	5,0200	4,9700	-0,40
ΔΗΕΠ	Demetra Holdings Plc (ΕΜ)	1,5800	1,6100	1,5971	-0,3670	77,731	1,5900	1,6000	1,6000	0,00
ΛΕΠΕ	LCP HOLDINGS AND INVESTMENTS PUBLIC LTD (Σ)						0,0000	0,1530		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΛΟΥΗ	LOUIS PLC	0,0490	0,0500	0,0491	0,0050	10,500	0,0490	0,0500	0,0500	2,04
Τεχνολογία										
ΛΟΤΖ	LOGICOM PUBLIC LTD	3,7800	3,8000	3,7875	-4,0750	3,200	3,7600	3,8000	3,7800	-1,56
ΕΝΑΛΛΑΚΤΙΚΗ ΑΓΟΡΑ										
Χρηματοοικονομικά										
ΑΤΑΣ	ATLANTIC INSURANCE COMPANY PUBLIC LTD						2,4600	2,5600		
ΚΟΣΑ	ΚΟΣΜΟΣ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,2480		
ΜΙΝΕ	ΜΙΝΕΡΒΑ ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						0,0200	0,0215		
ΑΙΕΠ	ΑΙΑΝΤΑΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)	0,0540	0,0540	0,0540	-0,4780	4,000	0,0540	0,0000	0,0540	0,00
ΑΚΕΠ	ACTIBOND GROWTH FUND PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,0145	0,0000		
ΓΙΕΠ	UNIGROWTH INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΕΛΜΗ	ELLINAS FINANCE PUBLIC COMPANY LTD						0,4240	0,4720		
ΙΝΕΠ	INTERFUND INVESTMENTS PLC (ΕΜ, Σ)						0,0305	0,0340		
ΙΣΕΠ	ΙΣΧΥΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΕΜ, Σ)						0,0330	0,0000		
ΚΕΑΕ	CPI HOLDINGS PUBLIC LTD (Σ)						0,0100	0,0000		
ΡΕΕΠ	REGALLIA HOLDINGS & INVESTMENTS PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0040	0,0000		
ΣΛΕΠ	CLR INVESTMENT FUND PUBLIC LTD (Σ)						0,0030	0,0035		
ΧΑΕΠ	HARVEST CAPITAL MANAGEMENT PUBLIC LTD (ΕΜ, Σ)						0,0190	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΕΡΜΕ	ERMES DEPARTMENT STORES PLC	0,0190	0,0190	0,0190	-0,1000	9,750	0,0185	0,0200	0,0190	-5,00
ΑΓΡΟ	"ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΝΑΠΤΥΞΕΩΣ ΑΓΡΟΥ" "Η ΠΡΟΟΔΟΣ" ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ *	3,0000	3,0000	3,0000	0,0000	537	3,0000	0,0000	3,0000	0,00
ΚΟΙΝΣ	CONSTANTINOU BROS HOTELS PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,1000	0,1100		
ΛΕΠΤ	LEPTOS CALYPSO HOTELS PUBLIC LTD	0,0520	0,0520	0,0520	0,0000	4,994	0,0520	0,0560	0,0520	0,00
ΛΟΞΕ	LORDOS HOTELS (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,7800	0,8000		
ΣΑΛΑ	SALAMIS TOURS (HOLDINGS) PUBLIC LTD (Σ)						3,9400	4,2200		
ΤΟΚΙ	TOP KINISIS TRAVEL PUBLIC LTD (Σ)						0,1780	0,0000		
Βιομηχανία										
ΝΤΙΑ	DISPLAY ART PLC (Σ)						0,0000	0,0500		
ΡΟΛΑ	ROLANDOS ENTERPRISES PUBLIC LTD (Σ)						0,0165	0,0000		
ΣΤΣΔ	CYPRUS TRADING CORPORATION PLC (Σ)	0,2500	0,2860	0,2720	1,4030	18,147	0,2560	0,2880	0,2740	7,03
ΔΒΚΑ	ΔΑΣΙΚΕΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΕΣ ΚΥΠΡΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ						1,1000	0,0000		
ΚΕΤΣ	THE CYPRUS CEMENT PUBLIC COMPANY LTD	0,8500	0,8700	0,8625	-1,2490	1,983	0,8500	0,8650	0,8500	-2,86
ΚΥΘΡ	K. KYTHREOTIS HOLDINGS PUBLIC LTD	0,2740	0,2740	0,2740	-2,2530	10,000	0,2780	0,3080	0,2740	-8,67
ΤΣΙΒ	ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΟΙΙΑ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ	3,7200	3,7400	3,7285	0,8470	2,844	3,6800	3,7400	3,7400	0,54
Βασικά Καταναλωτικά Αγαθά										
ΙΟΑΝ	CHRIS IOANNOU PUBLIC LTD (Σ)						0,0370	0,0000		
ΚΕΟ	KEO PLC						2,2200	2,3400		
ΜΙΤΣ	ΜΙΤΣΙΔΗΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ						0,0000	0,7000		
ΜΠΛΕ	BLUE ISLAND PLC						1,1700	1,3500		
ΦΡΟΥ	ALKIS H. HADJIKYRIACOS (FROU-FROU BISCUITS) PUBLIC LTD						0,3300	0,3400		
Τεχνολογία										
ΝΕΤΙΝ	NET INFO PLC (Σ)						0,0000	1,1500		
Βασικά Υλικά										
ΛΟΡΔ	LORDOS UNITED PUBLIC LTD						0,1650	0,0000		
Ακίνητη Περιουσία										
ΓΟΥΛ	WOOLWORTH (CYPRUS) PROPERTIES PLC (Σ)	0,2000	0,2000	0,2000	-1,0000	3,001	0,1890	0,1990	0,2000	-4,76
ΚΚΟΜ	K + G COMPLEX PUBLIC COMPANY LTD (Σ)						0,2740	0,3100		
ΠΑΝΔ	ΠΑΝΔΩΡΑ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ	0,0750	0,0750	0,0750	-0,2000	20,000	0,0740	0,0760	0,0750	-2,60
ΦΙΛΟ	ΦΙΛΟΚΗΜΑΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (Σ)						0,0000	0,1980		
Ενέργεια										
ΑΙΝΑ	PETROLINA (HOLDINGS) PUBLIC LTD						0,9350	0,9700		
ΑΓΟΡΑ ΕΠΙΤΗΡΗΣΗΣ										
Χρηματοοικονομικά										
ΚΑΕΠ	ΚΑΡΥΕΣ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,2080		
ΦΑΣΤ	UNIFAST FINANCE & INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0005	0,0000		
Καταναλωτικά Προϊόντα										
ΤΟΕΠ	ΤΟΣΟΤΗΣ ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΤΑ (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0315		
ΝΤΟΔ	DOMI INVESTMENTS PUBLIC COMPANY LTD (ΑΝ, Σ)						0,0000	0,0000		
ΤΣΟΚ	A. TSOBKOS HOTELS PUBLIC LTD (ΑΝ)						0,0000	0,0000		

Ενίσχυση χορηγήσεων φέτος αναμένει η Fitch Solutions

Της **ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ ΚΟΥΡΤΑΛΗ**

Θετική για τις προοπτικές των ελληνικών συστημικών τραπεζών το 2025 δηλώνει η Fitch Solutions, επισημαίνοντας πως βρίσκονται στην καλύτερη κατάσταση της τελευταίας δεκαετίας και είναι σε θέση να επιδώσουν την ανάπτυξη και την επέκτασή τους τα επόμενα χρόνια, απαλλαγμένες από τα «βαρίδια» της κρίσης.

«Ο τραπεζικός κλάδος, που στο παρελθόν ήταν από τους πιο προβληματικούς της Ευ-

Οι ελληνικές τράπεζες έχουν γυρίσει σελίδα και βρίσκονται στην καλύτερη κατάσταση της τελευταίας δεκαετίας.

ρώπης –με κακή ποιότητα ενεργητικού, συνεχιζόμενες ζημιές, μειωμένους όγκους δανείων και μεγάλη εξάρτηση από την έκτακτη ρευστότητα του μηχανισμού ELA–, γύρισε σελίδα τα τελευταία χρόνια», όπως σημειώνει χαρακτηριστικά. Ο οίκος θεωρεί ορόσημο το γεγονός ότι οι τέσσερις συστημικές τράπεζες επέστρεψαν σε ιδιωτικά χέρια το 2024, ολοκληρώνοντας μια μακρά διαδικασία ανακεφαλαιοποίησης, εξυγίανσης και εκκαθάρισης του ισολογισμού τους, στον απόηχο της κρίσης δημοσίου χρέους, γεγονός το οποίο τοποθετεί τον κλάδο σε καλή θέση για ευκαιρίες ανάπτυξης τα επόμενα χρόνια.

Η Fitch Solutions –η οποία είναι ανεξάρτητη εταιρεία αναλύσεων και ανήκει στον όμιλο του οίκου αξιολόγησης Fitch– αναμένει ότι τα χαρτοφυλάκια δανείων θα συνεχίσουν να αυξάνονται φέτος, αντιστρέφοντας τη μακροχρόνια συρρικνώσή τους μετά την παγκόσμια οικονομική κρίση. Όπως αναφέρει, μεταξύ Δεκεμβρίου 2010 και

Φεβρουαρίου 2022 τα χαρτοφυλάκια δανείων συρρικνώθηκαν κατά 59,2%.

Η πρόσδος όσον αφορά την ποιότητα του ενεργητικού –με τον δείκτη NPL να έχει μειωθεί μόλις 3,3% το γ' τρίμηνο του 2024– και η δημοσιονομική στήριξη από τα διαρθρωτικά κεφάλαια της Ε.Ε. έχουν στηρίξει σημαντικά την ανάκαμψη των εταιρικών δανείων, όπως σημειώνει. Αν και ο δανεισμός προς τα νοικοκυριά παραμένει «βαρίδι» για τη συνολική πιστωτική επέκταση, καθώς συνέχιζε να συρρικνώνεται έως και τον Νοέμβριο του 2024, ωστόσο ο ρυθμός μείωσης δείχνει να επιβραδύνεται, παρατηρεί ο οίκος. Με τις τιτλοποιήσεις του προγράμματος «Ηρακλής» να ολοκληρώνονται και με τη στήριξη από τα προγράμματα επιδότησης της κυβέρνησης, η Fitch εκτιμά ότι η ζήτηση για δάνεια από τα νοικοκυριά θα αρχίσει να ανακάμπτει τους επόμενους μήνες.

Παράλληλα αναφέρει πως η απόδοση ιδίων κεφαλαίων (ROE) και η απόδοση ενεργητικού (ROA) του κλάδου έχει εκτιναχθεί από το 2022 και βρίσκεται σήμερα πολύ υψηλότερα από τον σταθμισμένο μέσο όρο της Ευρώπης, με βασικούς «οδηγούς» την αύξηση των καθαρών εσόδων από τόκους και τις μειωμένες προβλέψεις για ζημιές από δάνεια.

Όπως προσθέτει, το τελευταίο διάστημα οι ελληνικές τράπεζες έχουν ωφεληθεί από την αύξηση των επιτοκίων της EKT, αλλά καθώς διαθέτουν μεγάλο μερίδιο δανείων κυμαινόμενου επιτοκίου, αυτό το όφελος θα καθεί γρήγορα τώρα που η κεντρική τράπεζα μειώνει τα επιτόκια, με τις αποδόσεις των δανείων να μειώνονται, επιβαρύνοντας την κερδοφορία. Σε κάποιο βαθμό αυτό θα αντισταθμιστεί από την αύξηση των όγκων των δανείων τα επόμενα χρόνια, αλλά συνολικά ο οίκος αναμένει μείωση των ROE και ROA στο μέλλον.

Μικρή πτώση σημείωσε την Τρίτη το Χρηματιστήριο

Μικρή πτώση παρουσίασε την Τρίτη το Χρηματιστήριο Αξιών Κύπρου, με τον Γενικό Δείκτη να υποχωρεί στις 223,35 μονάδες, σημειώνοντας πτώση σε ποσοστό 0,36%. Πτώση 0,33% παρουσίασε ο Δείκτης FTSE/CySE 20, κλείνοντας στις 135,62 μονάδες. Ο ημερήσιος τζίρος διαμορφώθηκε στις €295.902.

Από τους επιμέρους χρηματιστηριακούς δείκτες, πτώση κατέγραψαν ο δείκτης της Κύριας Αγοράς σε ποσοστό 0,29% και ο δείκτης της Εναλλακτικής Αγοράς σε ποσοστό 0,53%. Χωρίς μεταβολή παρέμειναν ο δείκτης των Επενδυτικών Εταιρειών και ο δείκτης των Ξενοδοχείων.

Το μεγαλύτερο επενδυτικό ενδιαφέρον προσέλκυσαν οι τίτλοι της Δήμητρα Επενδυτική με €124.141 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €1,60), της Ελληνικής Τράπεζας με €69.215 (χωρίς μεταβολή - τιμή κλεισίματος €4,78), της Τρά-

πεζας Κύπρου με €65.548 (πτώση 0,40%) - τιμή κλεισίματος €4,97), της Logicom με €12.120 (πτώση 1,56% - τιμή κλεισίματος €3,78) και της Τοιμεντοποίησης Βασιλικού με €10.603 (άνοδος 0,54% - τιμή κλεισίματος €3,74). Από τις μετοχές, που έτυχαν διαπραγμάτευσης τρεις κινήθηκαν ανοδικά, επτά καθοδικά και πέντε παρέμειναν αμετάβλητες. Ο αριθμός των συναλλαγών ανήλθε σε 137.

Εξάλλου, το Χρηματιστήριο ανακοίνωσε την αναστολή διαπραγμάτευσης 2 ωρών των μετοχών της εταιρείας Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ, ενώπιε της διατύπωσης δημόσιας πρότασης προς τους μετόχους της τράπεζας από την Τράπεζα Eurobank A.E. για την απόκτηση μέχρι και του 100% των εκδομένου μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας Ελληνική Τράπεζα Δημόσια Εταιρεία Λτδ.

Οι αγορές να ετοιμαστούν για τις συνέπειες εμπορικού πολέμου

Ερχεται κύμα αβεβαιότητας, προειδοποιούν οι διεθνείς οίκοι

Ενα νέο κύμα εμπορικής αβεβαιότητας θα μπορούσε να πλήξει την ήδη βεβαρημένη ευρωπαϊκή οικονομία, όπως προειδοποιούν κορυφαίες επενδυτικές τράπεζες. Λαμβάνοντας υπόψη ότι οι αναπτυξιακές προοπτικές του μπλοκ είναι δυσοιήνες και τα εταιρικά αποτελέσματα βρίσκονται υπό πίεση, οι αναλυτές προειδοποιούν ότι οι αγορές θα πρέπει να ετοιμαστούν για μια αβέβαιη χρονιά. Ειδικότερα, οι οικονομολόγοι της Goldman Sachs και της

Η JPMorgan συνυπολογίζει ήδη μια επιβάρυνση στην ανάπτυξη ύψους 0,5% σε ετήσια βάση τα επόμενα τέσσερα τρίμηνα.

JPMorgan τόνισαν σε διάφορες εκθέσεις τις τελευταίες ημέρες ότι ο κίνδυνος των δασμών, σε συνδυασμό με το ενδεχόμενο αντιποίνων από την Ευρώπη, θα μπορούσε να επιβαρύνει σημαντικά τις οικονομικές προοπτικές της Ευρωζώνης.

Στην περίπτωση που πράγματι επιβληθούν δασμοί στις εισαγωγές από την Ε.Ε., όπως άλλωστε έχει δεσμευτεί ο Αμερικανός πρόεδρος Ντόναλντ Τραμπ, η Goldman Sachs αναμένει ότι το ΑΕΠ της Ευρωζώνης θα αυξηθεί κατά 0,7% το 2025,

Οι εκατέρωθεν κυρώσεις θα πλήξουν την ανάπτυξη στην Ευρωζώνη, εκτιμούν Goldman Sachs και JPMorgan.

σημαντικά χαμηλότερα από τη μέση εκτίμηση για ανάπτυξη 1% και από την πρόβλεψη της EKT για 1,1%. Σύμφωνα με τον Σβεν Τζάρι Στεν, επικεφαλής οικονομολόγο για την Ευρώπη στην Goldman Sachs, σε περίπτωση δασμών ύψους 10% στις εισαγωγές και με πλήρη αντίποινα από την Ε.Ε., η ανάπτυξη μπορεί να συρρικνωθεί κατά μία ποσοστιαία μονάδα.

Πέρα από το ΑΕΠ, τα εταιρικά μεγέθη ενδέχεται να βρεθούν υπό πίεση. Η Goldman Sachs αναμένει ανάπτυξη μόλις 3% στα κέρδη ανά

μετοχή το 2025, πολύ χαμηλότερα από τη μέση εκτίμηση για 8%. Μάλιστα επισημαίνει ότι αυτό δεν είναι άμεσο αποτέλεσμα των δυνητικών δασμών, αλλά της γενικότερης εμπορικής αβεβαιότητας.

Οι ευάλωτοι κλάδοι

Σύμφωνα με τους αναλυτές της Goldman Sachs, οι κλάδοι με τα μεγαλύτερα περιθώρια κέρδους και πιο αμυντικά χαρακτηριστικά, όπως η υγεία, τείνουν να επηρεάζονται λιγότερο από την εμπορική αβεβαιότητα. Απεναντίας, οι αυ-

τοκινητοβιομηχανίες και οι κυκλικές μετοχές, που επηρεάζονται από μακροοικονομικές αλλαγές, είναι ιδιαίτερα ευάλωτες.

Σημειώνεται ότι η ομάδα των λεγόμενων GRANOLAS, δηλαδή οι μετοχές υψηλής κεφαλαιοποίησης των GSK, Roche, ASML, Nestlé, Novartis, Novo Nordisk, L'Oréal, LVMH, AstraZeneca, SAP και Sanofi, που έχουν υποαποδώσει το τελευταίο διάστημα, τείνουν να υπεραποδίδουν όταν αυξάνεται η αβεβαιότητα.

Η πτώση του ευρώ θα μπορούσε

δυννητικά να ανακουφίσει τα χρηματιστήρια και ιδίως τις μετοχές πολυεθνικών, που έχουν σημαντική έκθεση στο εξωτερικό. Βέβαια, η σχέση της ισοτιμίας ευρώ - δολαρίου με το χρηματιστήριο έχει υπάρξει και στο παρελθόν σύνθετη και συνεπώς δεν μπορεί να οδηγήσει σε ασφαλείς προβλέψεις.

Αβεβαιότητα επικρατεί και όσον αφορά τον τρόπο με τον οποίο θα απαντήσει η Ε.Ε. στους αμερικανικούς δασμούς. Σύμφωνα με τη Νόρα Ζεντιβάνι, οικονομολόγο της JPMorgan, «το κίνητρο, οι στόχοι, το χρονικό σημείο και το ύψος των δασμών είναι όλα αβέβαια». Ωστόσο, η Κομισιόν δήλωσε ότι θα απαντήσει «αποφασιστικά» εναντίον τυχόν δασμών από τις ΗΠΑ. Αν η Ε.Ε. ακολουθήσει τη στρατηγική του 2018 για στοχευμένα αντίποινα, είναι πιθανό να αποφύγει τους δασμούς σε ενεργειακά προϊόντα, αλλά να επιβάλει υψηλούς φόρους, πιθανώς άνω του 50%, σε αγαθά που επηρεάζουν περισσότερο τη βάση ψηφοφόρων του Τραμπ.

Πάντως, η JPMorgan συνυπολογίζει ήδη μια επιβάρυνση στην ανάπτυξη ύψους 0,5% σε ετήσια βάση τα επόμενα τέσσερα τρίμηνα λόγω της αυξημένης εμπορικής αβεβαιότητας. Βέβαια, η Ζεντιβάνι επισημαίνει ότι οι νέες απειλές δασμών, σε συνδυασμό με την ασθενή ανάπτυξη στην Ευρωζώνη, θα μπορούσαν να επιβαρύνουν ακόμα περισσότερο τις οικονομικές προοπτικές της περιοχής.

Πώληση τριών χαρτοφυλακίων δανείων από την PQH

Εναντι τιμήματος που ανήλθε στα 500 εκατ. ευρώ έκλεισε από την PQH η συναλλαγή πώλησης των τριών χαρτοφυλακίων κόκκινων δανείων με την επωνυμία Alphabet, η συνολική λογιστική αξία των οποίων διαμορφώνεται στα 4,8 δισ. ευρώ και η συνολική απαίτηση στα 14,7 δισ. ευρώ. Όπως ανακοίνωσε η PQH, η συναλλαγή αφορά:

- Ένα χαρτοφυλάκιο λιανικής, αξίας 1,4 δισ. ευρώ (συνολικής απαίτησης 2,8 δισ. ευρώ) με εξασφαλίσεις εκτιμώμενης εμπορικής αξίας 2,4 δισ. ευρώ, που μεταβιβάστηκε σε εταιρεία χρηματοδοτούμενη από επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση των Fortress Investment Group και Bain Capital's Special Situations business. Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει οφειλές από 16.000 οφειλές, οι οποίοι περίπου κατά το ένα τρίτο αποτελούν οφειλές που έχουν ρυθμιστεί στο πλαίσιο του νόμου Κατσέλη.

- Ένα χαρτοφυλάκιο επιχειρηματικών δανείων αξίας 2,1 δισ. ευρώ (συνολικής απαίτησης 7,1 δισ. ευρώ) με εξασφαλίσεις αξίας 3,1 δισ. ευρώ, που μεταβιβάστηκε σε εταιρεία χρηματοδοτούμενη από επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Bracebridge Capital. Το χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει οφειλές από 6.500 επιχειρήσεις όλων των κατηγοριών, δηλαδή μεγάλες, μικρομεσαίες και μικρές.

- Ένα χαρτοφυλάκιο με λίγες ή καθόλου εξασφαλίσεις, που μεταβιβάστηκε σε εταιρεία χρηματοδοτούμενη από επενδυτικά

κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Fortress Investment Group. Η λογική αξία των δανείων διαμορφώνεται στο 1,3 δισ. ευρώ (η συνολική απαίτηση ανέρχεται στα 4,8 δισ. ευρώ), ενώ το πακέτο περιλαμβάνει οφειλές από 17.500 οφειλές.

Η διαγωνιστική διαδικασία από την PQH, η οποία αποτελεί τον ενιαίο ειδικό εκκαθαριστή που έχει διοριστεί από την ΤτΕ για να εκκαθαρίσει τα δάνεια που άφησαν πίσω τους οι τράπεζες που έκλεισαν κατά τη διάρκεια της προηγούμενης οικονομικής κρίσης, ξεκίνησε τον Οκτώβριο του 2023 και σύμφωνα με τον επικεφαλής στρατηγικής της PQH, Αλέξανδρο Φράγκο, «προσέλκυσε έντονο διεθνές επενδυτικό ενδιαφέρον». Το εναπομείναν λογιστικό υπόλοιπο κόκκινων δανείων που βρίσκεται ακόμη υπό τη διαχείριση της PQH ανέρχεται σε περίπου 4 δισ. ευρώ, ενώ οι συνολικές πωλήσεις μέχρι σήμερα ανέρχονται σε 6 δισ. ευρώ. Το εναπομείναν χαρτοφυλάκιο περιλαμβάνει κυρίως δάνεια αγορών, δάνεια με εγγύηση του ελληνικού Δημοσίου και δάνεια leasing, αρκετά από τα οποία βρίσκονται σε ποινικές διαδικασίες. Στόχος, σύμφωνα με τον κ. Φράγκο, είναι η συνέχιση της διαχείρισής τους στον βαθμό που η εφεξής στρατηγική της PQH περιλαμβάνει σε μικρότερο ποσοστό πωλήσεις χαρτοφυλακίων – και αυτό διότι τα εναπομείναντα δάνεια παρουσιάζουν ιδιαίτερότητες.

Deloitte.

Καινοτομία μέσω της μάθησης

Αναπτύξτε τις προσωπικές και επαγγελματικές σας δεξιότητες

Deloitte
Academy

Σαρώστε
για να μάθετε
περισσότερα

